

N. Nikitin * G. Poljak * L. Volodina *

**ARITMEETILISTE
ÜLESANNETE JA
HARJUTUSTE KOGU
I KLASSILE**

*RK * Pedagoogiline Kirjandus *
Tallinn*

ARH A-17882

N. NIKITIN, G. POLJAK JA L. VOLODINA

ARITMEETILISTE
ÜLESANNETE JA HARJUTUSTE
KOGU .

I KLASSILE

RK

„PEDAGOOGILINE KIRJANDUS“

TALLINN 1949

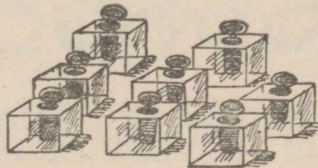
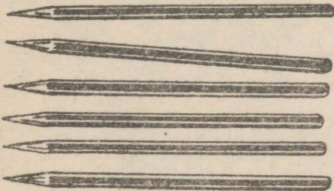
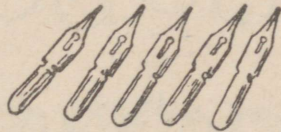
14932

Kinnitatud Eesti NSV Haridusministeeriumi poolt.

A-17882

ARHIIVKOGU

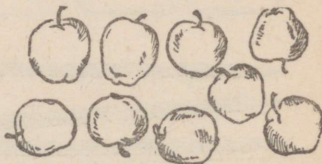
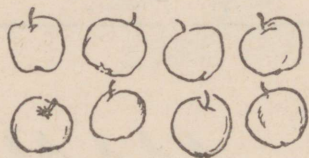
ESIMENE KÜMME.

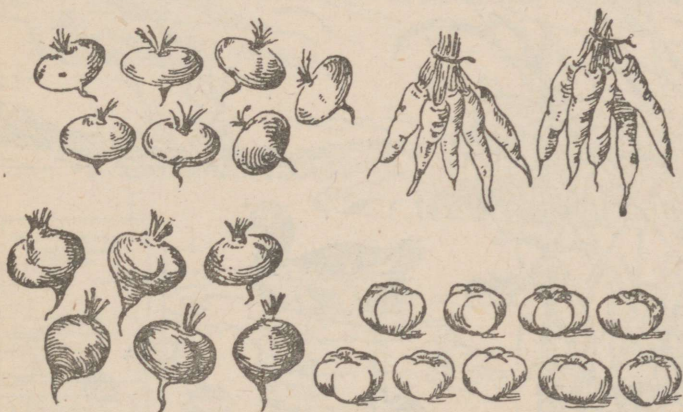

TÕMBA NIISAMA PALJU KRIIPSE, KUI PALJU ON PUID.

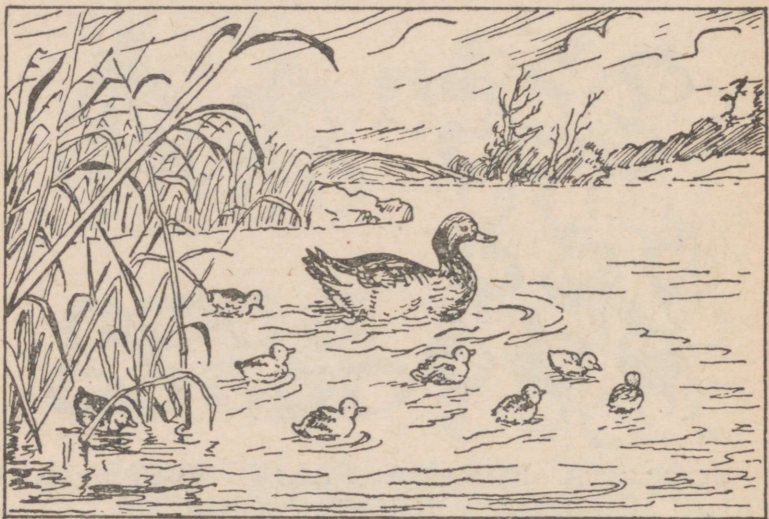
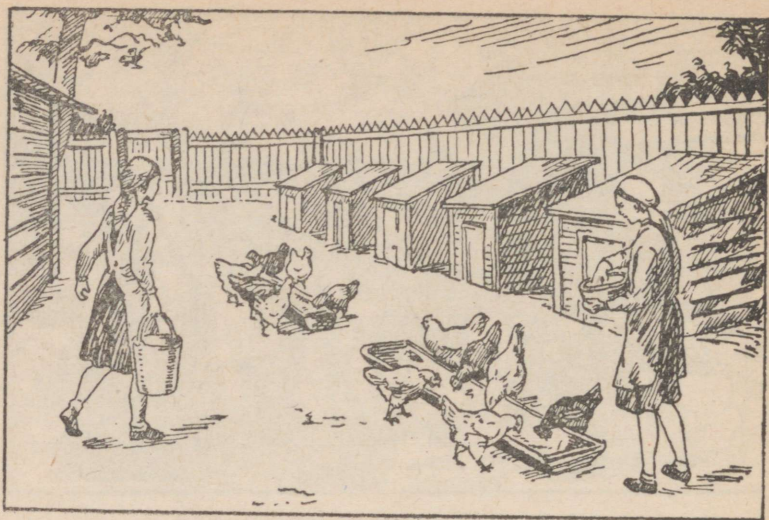
JOONISTA NIISAMA PALJU RINGE, KUI PALJU ON KORVE.

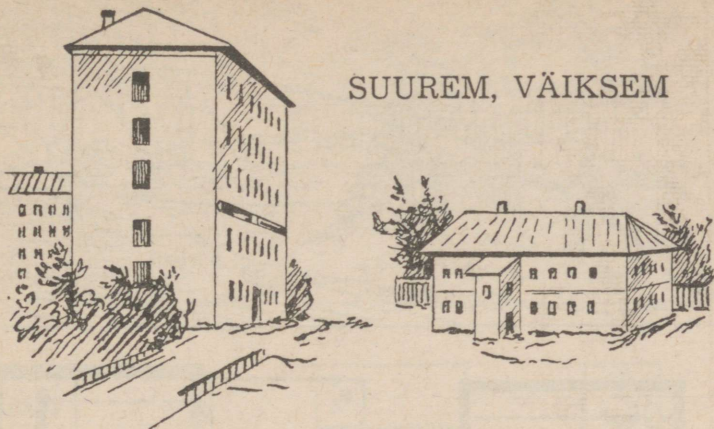
JOONISTA NIISAMA PALJU RINGE, KUI PALJU PUUVILJU ON IGAL JOONISEL.

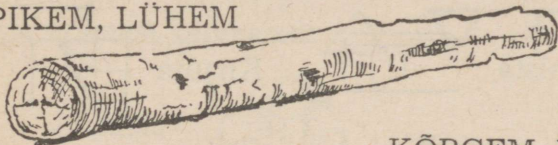
JOONISTA NIISAMA PALJU RINGE, KUI
PALJU JUURVILJU ON IGAL JOONISEL.

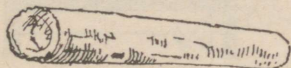
SUUREM, VÄIKSEM

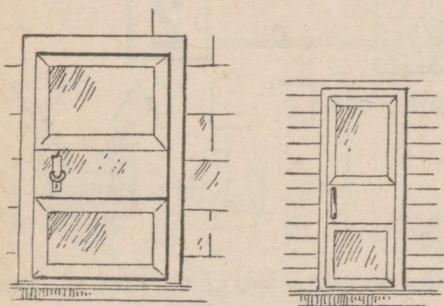
PIKEM, LÜHEM

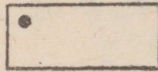
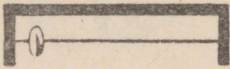
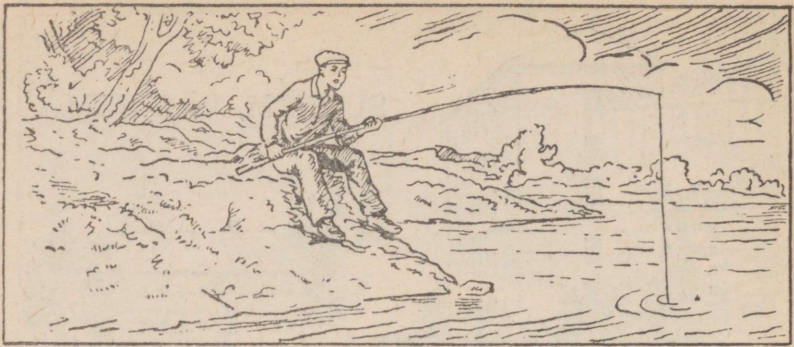

KÕRGEM, MADALAM

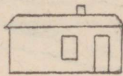

LAIEM, KITSAM

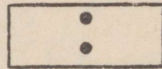
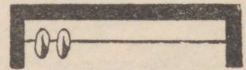
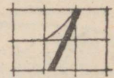

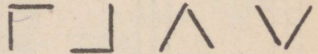
Joonista

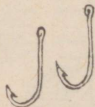
Kirjuta

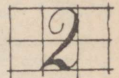
Koosta kahest kepikesest

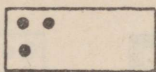
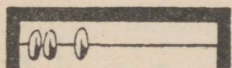
Joonista

Kirjuta

Mõistatus. Kaks venda elab teine teisel pool teed, aga teineteist ei näe.

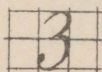
Koosta kolmest kepikesest

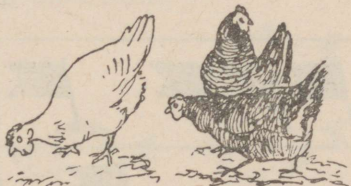
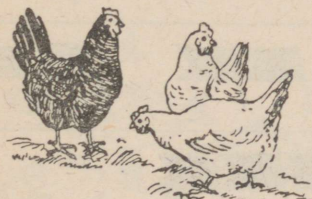
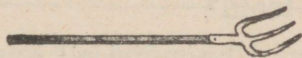
Joonista

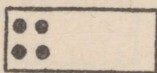
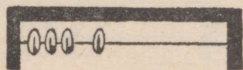

Kirjuta

Mõistatus. Suud ei ole, aga kolme hambaga sööb heinu.

Võta 3 tikukest, 4 tikukest.

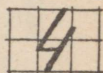
Koosta neljast tikukesest

Joonista

Kirjuta

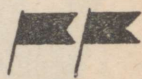
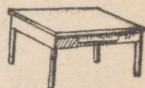

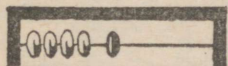
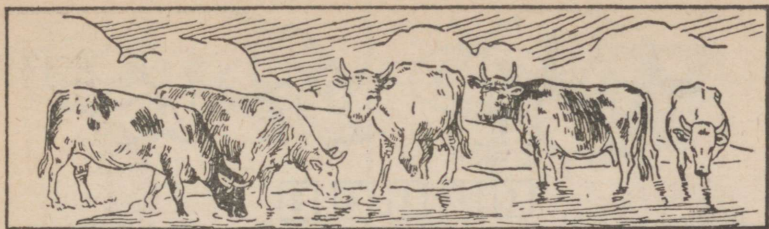
Mitu jalga on lehmal?

Mitu ratast on vankril?

Mitu jalga on toolil?

Mõistatus. Ühe mütsi all seisab
neli venda.

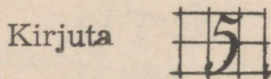
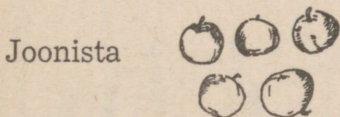

Võta 4 nuppu, 5 nuppu.

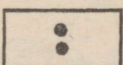
Pane ○ ○ ○ ○ ○ kahte hunnikusse.

Mitu ringi on kummaski hunnikus?

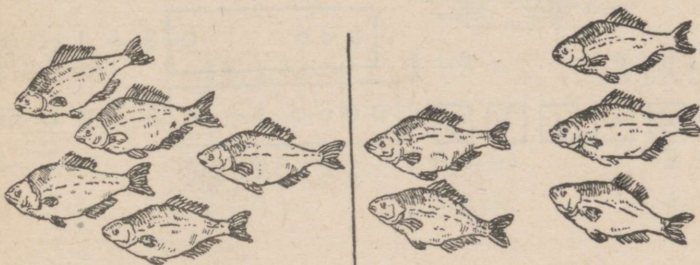

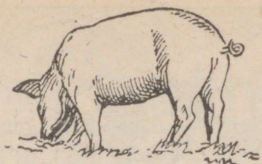
Joonista vihikusse ringe.

Kirjuta iga raami alla numbriga, mitu ringi on.

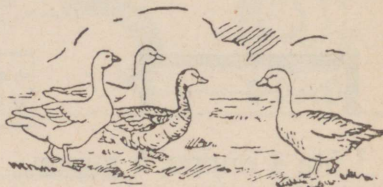
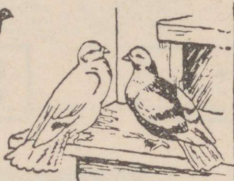

Mõistatus. Kahel emal on kummalgi 5 poega, kõigil poegadel on üks ja seesama nimi.

$$1 + 1 = 2$$

$$2 + 1 = 3$$

$$3 + 1 = 4$$

$$\circ \quad \circ \quad 1 + 1 = 2$$

$$\circ \circ \quad \circ \quad 2 + 1 = 3$$

$$\circ \circ \circ \quad \circ \quad 3 + 1 = 4$$

$$4 + 1 = 5$$

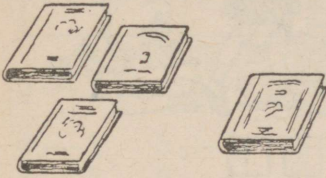
$$\circ \circ \circ \circ \quad \circ \quad 4 + 1 = 5$$

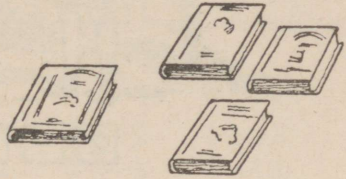
$$2 + 1 = 3$$

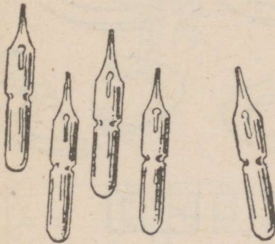
$$1 + 2 = 3$$

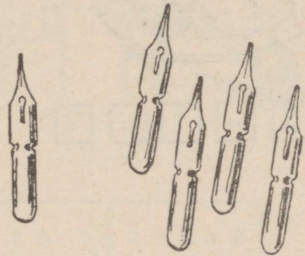
$$3 + 1 = 4$$

$$1 + 3 = 4$$

$$4 + 1 = 5$$

$$1 + 4 = 5$$

$2 + 1 =$

$4 + 1 =$

$1 + 3 =$

$2 + 1 =$

$1 + 2 =$

$1 + 4 =$

$2 + 2 =$

$1 + 3 =$

$3 + 1 =$

$3 + 2 =$

$1 + 4 =$

$3 + 2 =$

$1 + 3 =$

$2 + 3 =$

$2 + 3 =$

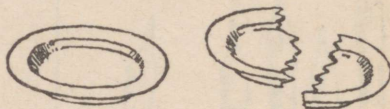
$1 + 4 =$

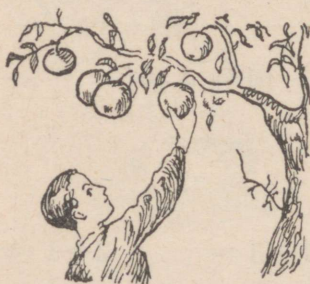
$$\boxed{2} - \boxed{1} = \boxed{1}$$

$$\boxed{3} - \boxed{1} = \boxed{2}$$

$$\boxed{4} - \boxed{1} = \boxed{3}$$

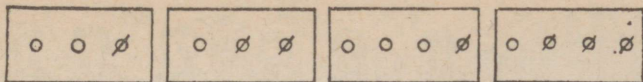
$$\boxed{5} - \boxed{1} = \boxed{4}$$

○	∅	2 — 1
---	---	-------

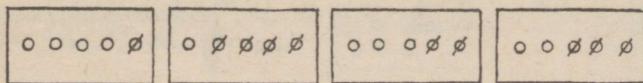
○○	∅	3 — 1
----	---	-------

○○○	∅	4 — 1
-----	---	-------

○○○○	∅	5 — 1
------	---	-------

$$3 - 1 = \quad 3 - 2 = \quad 4 - 1 = \quad 4 - 3 =$$

$$5 - 1 = \quad 5 - 4 = \quad 5 - 2 = \quad 5 - 3 =$$

$$\begin{array}{ccccc} 3 - 1 & 5 - 1 & 5 - 3 & 3 - 2 & 4 - 3 \\ 3 - 2 & 5 - 4 & 5 - 2 & 3 - 1 & 4 - 1 \end{array}$$

$$2 + 1 =$$

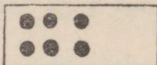
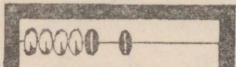

$$3 - 1 =$$

$$2 + 2 = \quad 4 - 2 = \quad 4 + 1 = \quad 5 - 1 =$$

$$\begin{array}{ccccc} 1 + 1 & 2 + 1 & 3 + 1 & 4 + 1 & 3 + 1 \\ 2 - 1 & 3 - 1 & 4 - 1 & 5 - 1 & 3 - 1 \\ 3 + 1 & 2 + 1 & 4 + 1 & 2 + 3 & 4 - 3 \\ 4 - 1 & 3 - 1 & 5 - 1 & 5 - 2 & 5 - 4 \\ 4 - 3 & 3 - 2 & 5 - 4 & 5 - 3 & 3 + 2 \\ 2 + 1 & 2 - 1 & 3 + 1 & 4 - 1 & 4 - 2 \\ 3 + 2 & 5 - 1 & 2 + 2 & 5 - 4 & 2 + 3 \\ 4 + 1 & 3 + 2 & 4 + 1 & 3 - 1 & 3 - 2 \end{array}$$

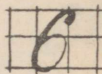

Võta 5 ruudukest, 6 ruudukest.

Lao 6 ruudukest niiviisi:

Kuidas saab kuut ruudukest veel laduda?

Joonista

Kirjuta

$$\boxed{5} + \boxed{1} = \boxed{6}$$

$$\boxed{6} - \boxed{1} = \boxed{5}$$

$2 + 1$

$1 + 4$

$3 - 2$

$5 - 1$

$3 + 2$

$2 + 2$

$1 + 2$

$6 - 1$

$5 - 4$

$6 - 1$

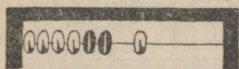
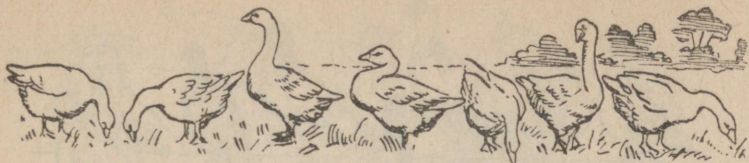
$5 + 1$

$2 + 3$

$5 - 2$

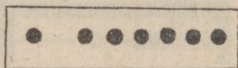
$5 - 3$

$5 + 1$

7

Lao 7 ringi niiviisi:

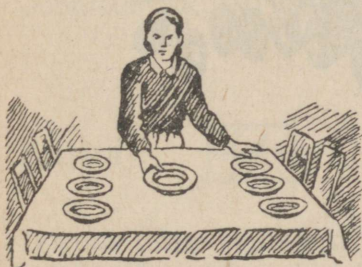
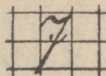

Kuidas saab seitset ringi veel laduda?

Joonista

Kirjuta

$$6 + 1 = 7$$

$$7 - 1 = 6$$

$5 + 1$

$2 + 3$

$3 - 2$

$7 - 1$

$6 + 1$

$3 + 2$

$3 + 1$

$7 - 1$

$5 - 4$

$5 - 2$

$1 + 4$

$6 + 1$

$5 - 2$

$6 - 1$

$1 + 2$

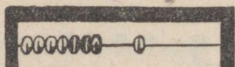
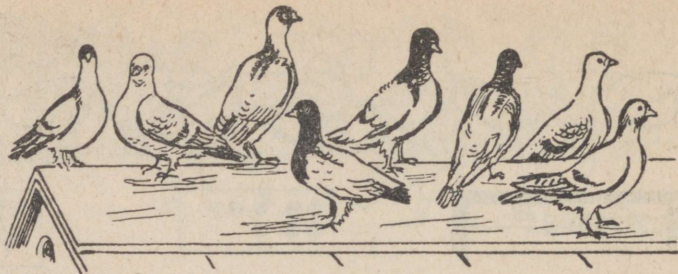
$6 + 1$

$2 + 3$

$4 - 3$

$5 - 3$

$7 - 1$

Võta 7 kepikest, 8 kepikest.

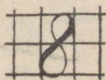
Lao 8 kepikest niiviisi, et oleks 7 ja 1.

Kuidas saab kaheksat kepikest veel laduda?

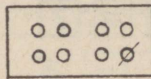
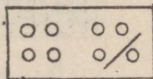
Joonista

Kirjuta

Loenda ühest kaheksani ja kaheksast üheni tagasi.

$$7 + 1 = 8$$

$$8 - 1 = 7$$

$1 + 4$

$3 + 2$

$4 - 3$

$5 - 3$

$7 + 1$

$2 + 3$

$6 + 1$

$5 - 4$

$7 - 1$

$8 - 1$

$5 + 1$

$1 + 3$

$6 - 1$

$3 - 2$

$6 + 1$

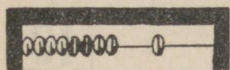
$7 + 1$

$2 + 2$

$8 - 1$

$5 - 2$

$3 + 2$

Võta 8 tikukest, 9 tikukest.

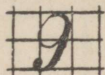
Lao 9 tikukest niiviisi, et oleks 8 ja 1.

Kuidas saab üheksat tikukest veel laduda?

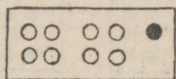
Joonista

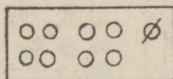
Kirjuta

Loenda ühest üheksani ja üheksast üheni tagasi.

$$8 + 1 = 9$$

$$9 - 1 = 8$$

$5 + 1$

$8 + 1$

$5 - 3$

$8 - 1$

$8 + 1$

$2 + 3$

$1 + 3$

$6 - 1$

$5 - 4$

$9 - 1$

$7 + 1$

$6 + 1$

$4 - 3$

$7 - 1$

$8 - 1$

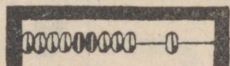
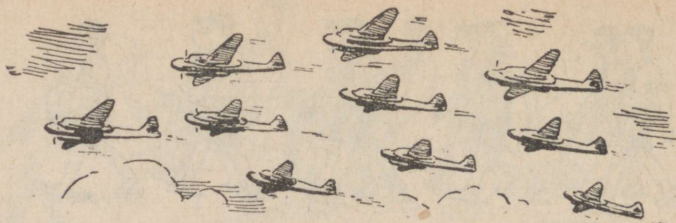
$1 + 4$

$3 + 2$

$9 - 1$

$5 - 2$

$6 - 1$

Võta 9 tikukest, 10 tikukest.

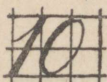
Lao 10 tikukest niiviisi, et oleks 9 ja 1.

Kuidas saab kümnet tikukest veel laduda?

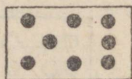
Joonista

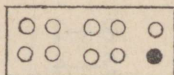
Kirjuta

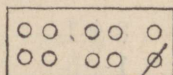
Mitu ringi on? Iga raami alla kirjuta õige number.

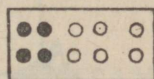
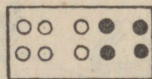
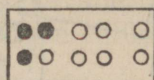
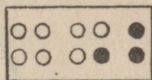
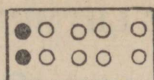
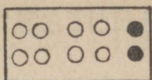
Loenda ühest kümneni ja kümnest üheni tagasi.

$$9 + 1 = 10$$

$$10 - 1 = 9$$

$3+2$

$6+1$

$4-3$

$8-1$

$7+1$

$7+1$

$1+3$

$5-2$

$5-4$

$6-1$

$1+4$

$8+1$

$10-1$

$6-1$

$9+1$

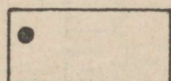
$9+1$

$5+1$

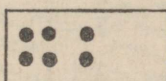
$3-2$

$9-1$

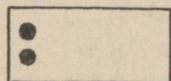
$10-1$

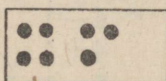
1

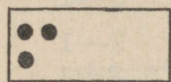
6

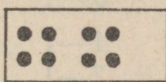
2

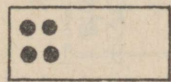
7

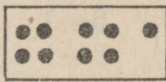
3

8

4

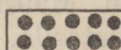
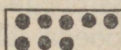
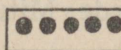
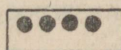
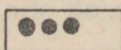
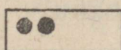
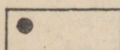
9

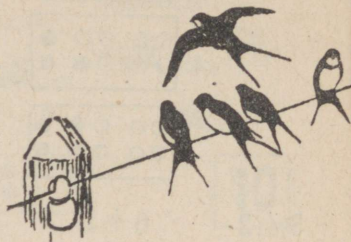
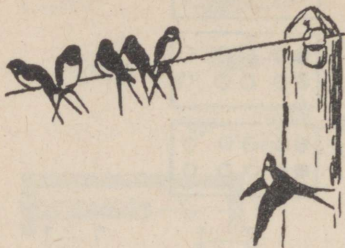
5

10

ÜHE LIITMINE JA LAHUTAMINE.

$$5 + 1 =$$

$$5 - 1 =$$

1.	1+1	3+1	5+1	7+1	9+1
	2+1	4+1	6+1	8+1	
2.	10-1	8-1	6-1	4-1	2-1
	9-1	7-1	5-1	3-1	
3.	1+1	3+1	5+1	7+1	9+1
	2-1	4-1	6-1	8-1	10-1
	2+1	4+1	6+1	8+1	
	3-1	5-1	7-1	9-1	
4.	2+1	4-1	4+1	3-1	9+1
	5+1	7-1	10-1	8+1	7-1
	3+1	6-1	5-1	6+1	5+1
	9+1	8-1	7+1	9-1	10-1

5.

mängis.

tuli

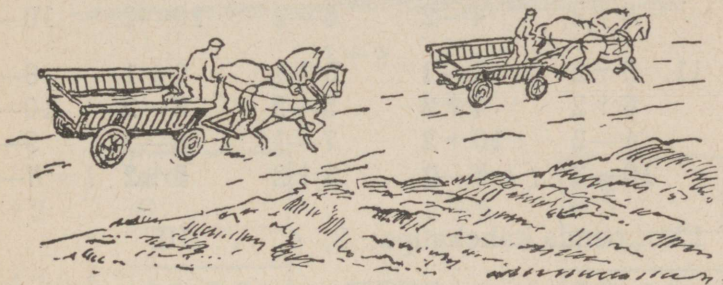
juurde. Mitu kassipoega oli siis kokku?

6. Maimul oli 4 kassipoega. Ühe neist kinkis ta sõbratarile. Mitu kassipoega jäi Maimul järele?

7. Koolimaja ees kasvas 8 pärna. Torm murdis ühe pärna maha. Mitu pärna jäi järele?

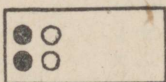
8. Aias kasvas 8 õunapuud. Kevadel istutati sinna veel 1 õunapuu. Mitu õunapuud on nüüd aias?

KAHE LIITMINE JA LAHUTAMINE.

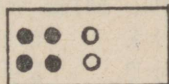

$$2+2$$

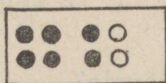
$$\begin{array}{l} 2+1+1 \\ 2+2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 4+1+1 \\ 4+2 \end{array}$$

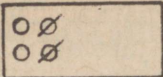
$$\begin{array}{l} 6+1+1 \\ 6+2 \end{array}$$

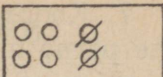

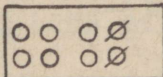
$$\begin{array}{l} 8+1+1 \\ 8+2 \end{array}$$

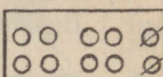

9.	$2+2$	$8+2$	$2+2$	$6+2$	$2+2$
	$4+2$	$6+2$	$6+2$	$2+2$	$4+2$
	$6+2$	$4+2$	$4+2$	$8+2$	$6+2$
	$8+2$	$2+2$	$8+2$	$4+2$	$8+2$

$$\begin{array}{l} 4-1-1 \\ 4-2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 6-1-1 \\ 6-2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 8-1-1 \\ 8-2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 10-1-1 \\ 10-2 \end{array}$$

10.	$2+2$	$10-2$	$2+2$	$6+2$	$6-2$
	$4+2$	$8-2$	$4-2$	$8-2$	$7-1$
	$6+2$	$6-2$	$4+2$	$8+2$	$8-2$
	$8+2$	$4-2$	$6-2$	$10-2$	$10-1$

11.	$8+2$	$8-2$	$5+1$	$9+1$	$8-1$
	$6+2$	$4+2$	$5-2$	$3-2$	$10-2$
	$4-2$	$10+2$	$7-1$	$6-1$	$9-1$
	$10-2$	$6-2$	$3+2$	$5+2$	$7-1$

12. Loenda kahekaupa: 2, 4, ... 10.

13. Vollil oli . Ta ostis veel 2 vihikut.

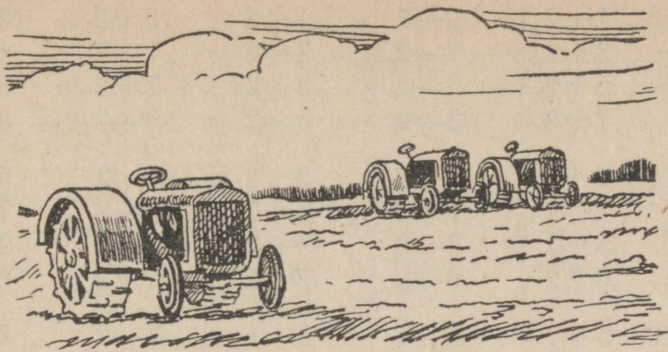
kut. Mitu vihikut on Vollil nüüd?

14. Kaljul oli , 2 sulge andis ta

sõbrale. Mitu sulge jäi Kaljul järele?

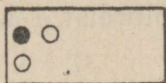
15. Aino leidis jõe äärest 6 valget ja 2 punast kivikest. Mitu kivikest leidis Aino kokku?

16. Õues mängis 10 last. 2 last läks koju. Mitu last jäi õue?

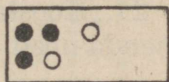

$$1+2$$

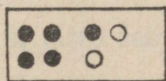
$$\begin{array}{l} 1+1+1 \\ 1+2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 3+1+1 \\ 3+2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 5+1+1 \\ 5+2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 7+1+1 \\ 7+2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 17. \ 1+2 \\ 3+2 \\ 5+2 \\ 7+2 \end{array}$$

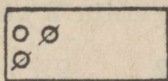
$$\begin{array}{l} 7+2 \\ 5+2 \\ 3+2 \\ 1+2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 5+2 \\ 1+2 \\ 7+2 \\ 3+2 \end{array}$$

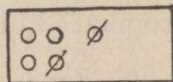
$$\begin{array}{l} 2+2 \\ 6+2 \\ 4+2 \\ 8+2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 3+2 \\ 7+2 \\ 1+2 \\ 5+2 \end{array}$$

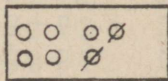
$$\begin{array}{l} 3-1-1 \\ 3-2 \end{array}$$

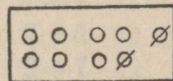
$$\begin{array}{l} 5-1-1 \\ 5-2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 7-1-1 \\ 7-2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 9-1-1 \\ 9-2 \end{array}$$

18.	$1+2$	$9-2$	$1+2$	$5+2$	$2+2$
	$3+2$	$7-2$	$3-2$	$7-2$	$4-2$
	$5+2$	$5-2$	$3+2$	$7+2$	$6+2$
	$7+2$	$3-2$	$5-2$	$9-2$	$8-2$

19.	$3+2$	$3-2$	$5+2$	$10-2$	$5+2$
	$1+2$	$7-2$	$6-2$	$3-2$	$7-1$
	$5+2$	$5-2$	$9-2$	$8-2$	$9-2$
	$6+2$	$9-2$	$8+2$	$7+2$	$6+1$

20.	$5+1$	$6-1$	$6+1$	$7-2$	$8-1$
	$5+2$	$6-2$	$10-2$	$6+2$	$7-2$
	$7+1$	$9-1$	$5+2$	$8+1$	$3+2$
	$7+2$	$9-2$	$9-1$	$7-1$	$6-2$

21. Koosta lahtilõigatud numbrest 4 harjutust ja lahenda need.

22. Jaan ostis

. Pärast ostis ta veel

Mitu rõngaskringlit ostis Jaan kokku?

23. Mihklil oli 5 kompvekki. Ta andis 2 kompvekki õele. Mitu kompvekki jäi tal järele?

24. Kui palju saab, kui viiele lipule lisada 2 lippu? kui üheksast lipust võtta 2 lippu ära?

25. Kui palju saab, kui viiele kopikale lisada 2 kopikat? kui kümnest kopikast võtta 2 kopikat ära?

26.	$6+1$	$4+1$	$3+2$	$9+1$	$8-2$
	$7-1$	$5-1$	$5-2$	$10-1$	$4-1$
	$5+2$	$8+2$	$7+1$	$7+2$	$7+1$
	$7-2$	$10-2$	$8-1$	$9-2$	$4+2$

27.	$8+1$	$8+2$	$10-2$	$8-2$	$9-2$
	$6+2$	$7+1$	$6-1$	$4-1$	$7-2$
	$9-1$	$5-2$	$3+2$	$7+1$	$5-2$
	$7-2$	$8-1$	$5+1$	$4+2$	$3-2$

28.	$5+2$	$3+2$	$7-2$	$9-1$	$10-3$
	$8-1$	$10-2$	$10-1$	$8-2$	$6-1$
	$3-2$	$6-2$	$8+2$	$7-1$	$3-2$
	$9+1$	$4+1$	$4+2$	$9-2$	$7-2$

29.	$1+1+1$	$3+1+1$	$3+2+1$
	$2+1+1$	$7+1+1$	$1+2+1$
	$6+1+1$	$5+1+1$	$4+2+1$

30.	$3+2+2$	$4+2+1$	$5+2+1$
	$5+2+2$	$3+1+2$	$7+2+1$
	$7+1+2$	$5+1+2$	$5+2+2$

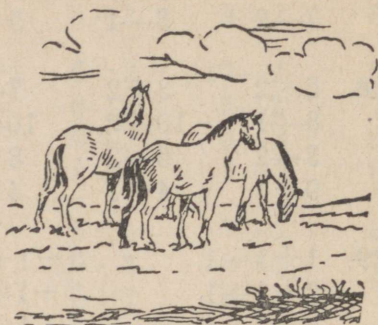
31.	$4-1-1$	$6-2-2$	$7-1-2$
	$6-1-1$	$10-2-2$	$7-2-2$
	$7-1-1$	$8-2-2$	$9-2-2$

32.	$5-1-1$	$7-1-1$	$6-1-2$
	$7-2-1$	$8-2-1$	$6-2-1$
	$8-1-2$	$10-1-1$	$9-1-2$

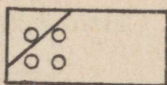
33.	$8+2-1$	$8-1+2$	$6-2-2$
	$7+1-2$	$7+2-1$	$8-2-2$
	$6+2-1$	$9-2-2$	$10-2-2$

34.	$8+1-2$	$2+2-1$	$5+1-2$
	$4+2+2$	$3+2-3$	$7+1-2$
	$3+2+1$	$4+1+2$	$9+1-2$

KOLME LIITMINE JA LAHUTAMINE.

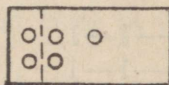
$$1 + 3$$

$$1 + 1 + 1 + 1$$

$$1 + 2 + 1$$

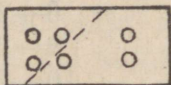
$$1 + 3$$

$$2 + 1 + 1 + 1$$

$$2 + 2 + 1$$

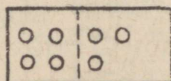
$$2 + 3$$

$$3 + 1 + 1 + 1$$

$$3 + 2 + 1$$

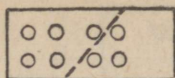
$$3 + 3$$

$$4 + 1 + 1 + 1$$

$$4 + 2 + 1$$

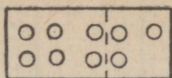
$$4 + 3$$

$$5+1+1+1$$

$$5+2+1$$

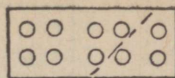
$$5+3$$

$$6+1+1+1$$

$$6+2+1$$

$$6+3$$

$$7+1+1+1$$

$$7+2+1$$

$$7+3$$

35.	1+3	2+3	7+3	6+3	1+3
	3+3	4+3	5+3	4+3	6+3
	5+3	6+3	3+3	7+3	2+3

36.	4+2	5+3	3+3	6+1	5+2
	4+3	7+2	6+2	5+2	7+3
	6+2	7+3	5+3	8+1	9+1

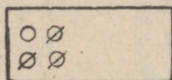
37. Mats võttis ühelt õunapuult ja teiselt

3 õuna. Mitu õuna võttis Mats kokku?

38. Vello lõi kas valgest paberist 5 hobust ja hallist paberist 3 hobust. Mitu hobust sai Vello kokku?

39. Minni tõi klassi 2 tamme- ja 3 kaselehte. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

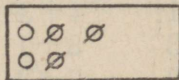
40. Koosta ülesanne, milles 6-le õunale on vaja lisada 3 õuna.

$$4-1-1-1$$

$$4-2-1$$

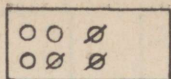
$$4-3$$

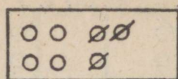
$$5-1-1-1$$

$$5-2-1$$

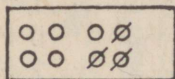
$$5-3$$

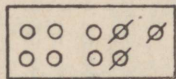
6—1—1—1
6—2—1
6—3

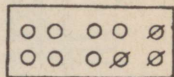
7—1—1—1
7—2—1
7—3

8—1—1—1
8—2—1
8—3

9—1—1—1
9—2—1
9—3

10—1—1—1
10—2—1
10—3

41.	1+3	3+3	5+3	7+3	5—3
	4—3	6—3	8—3	10—3	9—3
	2+3	4+3	6+3	4—3	7—3
	5—3	7—3	9—3	8—3	10—3

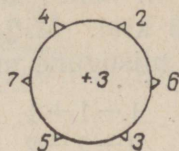
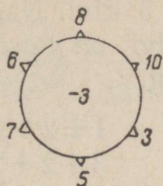
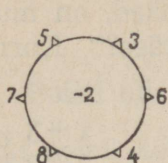
42.	4—2	8—2	5—2	9—2	4—3
	4—3	8—3	5—3	9—3	6—3
	6—2	10—2	7—2	6—3	8—3
	6—3	10—3	7—3	5—3	7—3

43.	4—3	3+3	5+3	7+3	3+3
	2+3	4+3	8—3	10—3	9—3
	5—3	7—3	9—3	6—3	5—3

44.	6+1	4+3	8+2	5+3	2+3
	5+3	8+1	6+3	6+2	6+1
	7+2	7+3	9+1	4+3	7—2

45.	10—1	7—3	6—1	6—2	8—2
	4—3	9—2	5—3	8—3	4—3
	5—2	10—3	7—2	9—1	9—2

46.	$6-2$	$4+3$	$9-3$	$4-3$	$8-1$
	$6-3$	$8+2$	$7-2$	$10-1$	$7+3$
	$9-2$	$9-2$	$10-3$	$7-3$	$9-2$

47. Koosta lahtilõigatud numbreist mõni harjutus ja lahenda see.

48. Jaanil oli 5 rubla. 3 rubla eest ostis ta raamatuid. Mitu rubla jäi tal järele?

49. Peenral oli 7 kurki. 3 kurki võeti ära. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

50. Koosta ülesanne, milles 5-le ploomile on vaja lisada 3 ploomi.

Koosta ülesanne, milles 9 kirsist on vaja 3 kirssi ära võtta.

51. Kahel oksal istub 5 lindu. Ülemisel oksal on 3 lindu, ülejäänud linnud on alumisel oksal. Mitu lindu on alumisel oksal?

52. Joonista 9 kirssi: 3 kirssi ühel oksal ja ülejäänud kirsid teisel oksal. Mitu kirssi on teisel oksal?

53. Võeti kartuleid. 3 kotti

pandi ühele vankrile ja ülejäänud kotid teisele vankrile. Mitu kotti kartuleid pandi teisele vankrile?

54. Pesas oli 6 pääsukest, neist oli 2 vana pääsukest, ülejäänud olid pojad. Mitu poega oli pesas?

55. Arvutamismäng. Kalju ütles Matsile: „Mul on kahes käes 5 kivi. Nagu näed, on mul ühes käes 3 kivi. Mitu kivi on teises käes?“ Korraldage teiegi niisugune mäng.

56.	$1+1+1$	$1+2+2$	$1+3+3$
	$2+2+2$	$3+2+2$	$2+3+3$
	$3+3+3$	$5+2+2$	$3+3+3$
57.	$4+2+1$	$2+2+2$	$3+2+3$
	$5+1+2$	$6+2+2$	$5+1+3$
	$7+1+2$	$4+2+2$	$4+2+3$
58.	$4-1-2$	$6-3-1$	$10-3-2$
	$5-2-1$	$8-2-3$	$8-1-3$
	$8-2-2$	$7-3-3$	$7-3-2$
59.	$9-2-1$	$10-2-2$	$7-2-3$
	$7-2-1$	$7-2-2$	$10-2-3$
	$10-2-1$	$9-2-2$	$9-3-3$
60.	$6+2-1$	$7-2-3$	$7-2+3$
	$7+1-2$	$5-1-3$	$8-1+3$
	$8+2-1$	$6+2-3$	$6-2+3$
61.	$4+2-3$	$8-2+1$	$5-1-2$
	$6+2-1$	$6+3-1$	$8-2+3$
	$3+3-2$	$7-1+3$	$10-3+2$
62.	$8-1+1$	$9+1-3$	$6-2+3$
	$7-2+2$	$8+2-1$	$7-3+2$
	$9-3+3$	$7-1+3$	$10-3+2$
63.	$10-3-3$	$6-3+2$	$8+1-2$
	$8-2+3$	$4+3-1$	$6+3-2$
	$9-3-2$	$7+1-3$	$7+2-3$

$$\begin{array}{l} 64. \quad 6+3-2 \\ \quad \quad 7-1-2 \\ \quad \quad 8+2-3 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 5+1-2 \\ 7-2+3 \\ 10-3+2 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 8-3-3 \\ 7-2-3 \\ 6-2+2 \end{array}$$

65. Poisil oli ja . Kui palju raha oli poisil kokku?

66. Koosta kahe- ja kolmekopikastest rahadest 8 kopikat, 7 kopikat, 10 kopikat.

67. Aili tõi klassi 5 vahtra- ja 3 kaselehte. Mitu lehte tõi Aili kokku?

68. Ülemisel riiulil on

ja alumisel niisama palju. Mitu raamatut on mõlemal riiulil kokku?

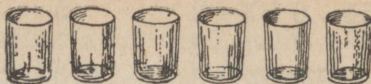
69. Kalju luges 3 lehekülge enne lõunat ja niisama palju pärast lõunat. Mitu lehekülge luges ta kokku?

70. Poiss leidis ühe puu alt ja teise puu alt 3 õuna. Mitu õuna leidis poiss kokku?

Poiss andis 2 õuna õele. Mitu õuna jäi tal järele?

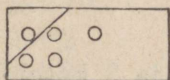
71. Perenaisel oli

kaks klaasi läks katki. Mitu klaasi jäi perenaisel järele?

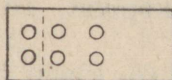
Perenaine ostis veel 3 klaasi. Mitu klaasi on perenaisel nüüd?

NELJA LIITMINE JA LAHUTAMINE.

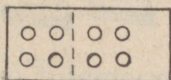
$$1+2+2$$

$$1+4$$

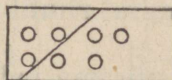
$$2+2+2$$

$$2+4$$

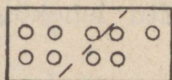
$$4+2+2$$

$$4+4$$

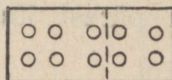
$$3+2+2$$

$$3+4$$

$$5+2+2$$

$$5+4$$

$$6+2+2$$

$$6+4$$

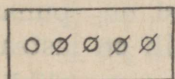
72.	$2+4$	$1+4$	$4+3$	$7+2$	$3+4$
	$4+4$	$3+4$	$3+2$	$9+1$	$6+2$
	$6+4$	$5+4$	$6+1$	$8+2$	$5+4$
	$4+4$	$3+4$	$5+3$	$5+2$	$3+4$

73.	7+1	6+2	6+1	5+3	4+4
	2+3	3+4	8+2	2+4	3+2
	1+4	3+3	6+4	7+2	5+4
	6+4	5+3	7+3	8+1	6+3

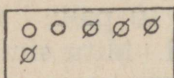
74. Ühelt maatükilt võeti 4 kotti kartuleid, teiselt maatükilt niisama palju. Mitu kotti kartuleid võeti mõlemalt maatükilt kokku?

75. Kolhoosis oli 6 tuulamismasinat. Sügisel osteti veel 4 masinat. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

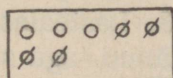
76. Koosta lahtilõigatud numbreist mõni harjutus ja lahenda.

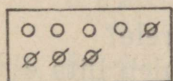
$5-4$

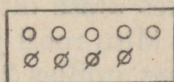
$6-4$

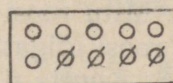
$7-4$

$8-4$

$9-4$

$10-4$

77.	1+4	3+4	5+4	6-4	7-4
	5-4	7-4	9-4	8-4	9-4
	2+4	4+4	6+4	10-4	8-4
	6-4	8-4	10-4	5-4	10-4

78.	1+4	9-4	5+4	6+4	5-4
	8-4	6+4	2+4	2+4	10-4
	3+4	10-4	7-4	7-4	3+4
	6+4	4+4	5+4	9-4	8-4

79.	6+2	4+3	5—3	7—3	5—4
	5+3	8+1	8—2	9—4	6—4
	1+4	6+4	6—4	8—3	10—4
	7+2	4+4	10—3	9—2	9—4
80.	4+3	6+4	7—4	10—4	5+3
	10—4	5—2	1+4	7—3	7+3
	8—3	9—4	6+3	8—2	8—3
	3+2	3+3	10—1	9+1	9—4

81. Vanaemal oli 6 hane, 4 neist müüs ta ära. Mitu hane jäi vanaemal järele?

82. Kolhoosnikul oli 7 lammast, 4 neist olid valged, ülejäänud aga mustad. Mitu musta lammast oli kolhoosnikul?

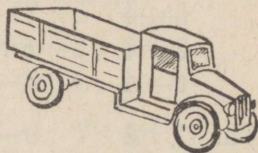
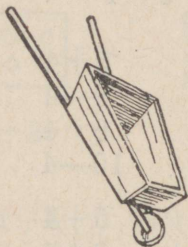
83. Lasteaias on 10 palli, 4 neist on punased, ülejäänud aga sinised. Mitu sinist palli on lasteaias?

84. Murul lendlesid 3 kollast ja 4 valget liblikat. Mitu liblikat lendles murul kokku?

85. Aias puhkes õitsele enne 3 roosi ja pärast 4 roosi. Mitu roosi puhkes üldse õitsele?

2 roosi lõigati ära. Mitu roosi jäi järele?

86. Koosta ülesanne, milles 2-le tuleb liita 4; 7-st lahutada 4.

87. Pall maksab 3 rubla, kärü 1 rubla ja auto 5 rubla.

- a) Kui palju maksavad käru ja pall? auto ja käru?
- b) Kui palju saab 10-st rublast tagasi, kui osta pall? kui osta käru?
- d) Ema ostis Maiale käru ja palli. Kui palju pidi ta maksma?
- e) Tütarlapsel oli 10 rubla. Ta ostis palli. Kui palju raha sai ta tagasi?
- g) Koosta ise ülesandeid mänguasjade ostmisest.

88.	$2+4+1$	$4+4+2$	$1+4+4$
	$4+4+1$	$1+4+3$	$3+1+4$
	$1+4+2$	$5+4+1$	$2+4+3$

89.	$3+2+4$	$4+4+1$	$1+2+4$
	$1+4+3$	$1+3+4$	$3+3+4$
	$3+2+3$	$3+4+2$	$5+1+4$

90.	$6-4-1$	$5-4-1$	$9-3-3$
	$8-4-2$	$9-4-3$	$6-1-4$
	$10-4-1$	$10-4-2$	$8-4-3$

91.	$6+2-4$	$9-4+2$	$10-2-4$
	$7+1-3$	$7-3+4$	$8+1-3$
	$8+2-4$	$6-4+3$	$6+2-4$
	$3+4-2$	$9-3+4$	$7-4-2$

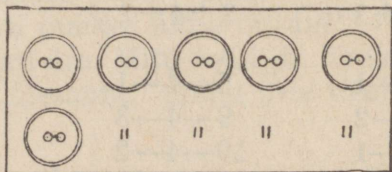
92.	$10-4+3$	$6+3-4$	$7-3-2$
	$8-4+2$	$8+2-3$	$9-4+2$
	$7-4-1$	$5+2-4$	$8-3-4$
	$7-3-2$	$8+2-4$	$9-4+3$

93.	$8+1-4$	$7-2+4$	$1+4+3$
	$7-4+2$	$8-4-3$	$6+1-3$
	$9-3-4$	$2+3+4$	$7+3-1$
	$10-4+3$	$6+4-2$	$1+4+3$

94.	$4+1-3$	$8-2+3$	$8-2-3$
	$2+3-4$	$9-1-4$	$7-4+2$
	$1+4-2$	$10-2-1$	$6-1-4$
	$7+3-4$	$3+4-2$	$10-3-2$

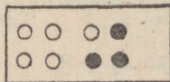
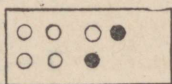
95.	$3+4-2$	$3+3-4$	$5+1+4$
	$7-1-4$	$4+4-3$	$6-4+3$
	$9-2-3$	$4+3-4$	$2+4-3$
	$10-4-2$	$5+4-3$	$2+3-4$

VIIIE LIITMINE JA LAHUTAMINE.

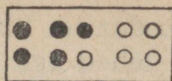
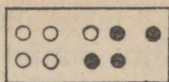
$$\begin{array}{l} 5+1 \\ 1+5 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 6-1 \\ 6-5 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 5+2 \\ 2+5 \end{array} \quad \begin{array}{l} 7-2 \\ 7-5 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 5+3 \\ 3+5 \end{array} \quad \begin{array}{l} 8-3 \\ 8-5 \end{array}$$

$5+4$

$9-4$

$5+2+3$

$10-2-3$

$4+5$

$9-5$

$5+5$

$10-5$

96. $1+5$ $6-5$ $4+5$ $8-5$ $1+5$
 $2+5$ $7-5$ $3+5$ $6-5$ $8-5$
 $3+5$ $8-5$ $2+5$ $10-5$ $4+5$
 $4+5$ $9-5$ $5+5$ $7-5$ $7-5$
97. $8+1$ $5+5$ $4+5$ $6+3$ $3+4$
 $3+5$ $4+3$ $9+1$ $3+5$ $2+5$
 $7+3$ $2+5$ $6+4$ $3+2$ $7+3$
 $1+5$ $7+2$ $5+2$ $5+4$ $4+5$
98. $6-3$ $8-4$ $5-2$ $8-5$ $10-1$
 $8-2$ $10-1$ $9-5$ $9-3$ $6-4$
 $7-5$ $7-3$ $10-4$ $10-5$ $5-3$
 $9-1$ $9-5$ $6-5$ $7-4$ $8-5$
99. $2+5$ $6+3$ $8-5$ $10-2$ $8-5$
 $6-3$ $10-5$ $7-3$ $9-5$ $10-4$
 $8+2$ $3-2$ $9-1$ $3+5$ $7-5$
 $9-4$ $7-4$ $4+5$ $9-3$ $9-4$

100. Koosta lahtilõigatud numbrest mõni harjutus ja lahenda see.

101. Jahimees sai 5 parti ja niisama palju laanepüüsid. Mitu lindu sai jahimees kokku?

102. Oksal oli 8 lehte. Tõugud sõid 5 lehte ära. Mitu tervet lehte jäi oksa külge?

103. Leena tõi klassi 9 lehte, 5 lehte olid kollased, ülejäänud lehed aga punased. Mitu punast lehte tõi Leena klassi?

104. Kahel riiulil on 9 raamatut; 5 raamatut on ülemisel ja ülejäänud raamatud alumisel riiulil. Mitu raamatut on alumisel riiulil?

105. Jaan tõi tuppa enne 4 ja pärast 3 halgu. Mitu halgu tõi ta kokku?

5 halgu pani ta ahju. Mitu halgu jäi järele?

106. Naima leidis ühe põõsa alt 4 sent ja teise alt 5 sent. Mitu sent leidis ta kokku?

Kaks sent olid ussitanud ja Naima viskas need ära. Mitu sent jäi järele?

107. Koosta ülesanne, milles 4-le tuleb liita 5; 7-st lahutada 5.

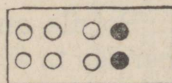
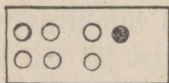
108.	$1+5+1$	$2+5+3$	$2+3+5$
	$3+5+2$	$1+5+4$	$1+2+5$
	$2+5+2$	$3+5+2$	$1+4+5$
	$4+5+1$	$1+5+3$	$2+2+5$

109.	$7-5-1$	$10-1-5$	$8-4-3$
	$9-5-2$	$8-2-5$	$9-2-4$
	$8-5-1$	$9-2-5$	$7-1-5$
	$10-5-3$	$7-2-4$	$10-2-5$

110.	$6+2-5$	$2+3+5$	$2+5-4$
	$2+4-3$	$7-5+4$	$3+4-5$
	$8-5+4$	$2+4-5$	$8-5+3$
	$9-4+3$	$10-3-4$	$7-4+5$

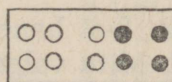
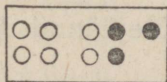
111.	$2+4-5$	$10-5+2$	$7+3-5$
	$3-2+5$	$8-2+3$	$3+4-5$
	$6-5+4$	$9-4-2$	$9-4-3$
	$9-4-4$	$8-5+4$	$10-5+2$
112.	$6-5+4$	$6+3-5$	$2+5-4$
	$8+1-5$	$10-4+3$	$1+4+3$
	$4+3-2$	$8-5+4$	$3+5-2$
	$7+1-5$	$6+3-5$	$9-3-5$
113.	$6+1-5$	$5+3-3$	$9-4+5$
	$1+5-4$	$7-4+5$	$4+3-5$
	$2+4+4$	$10-5+3$	$6-5+3$
	$3+5-4$	$8-3-4$	$10-4-3$
114.	$3+2+5$	$2+4-5$	$6-5+5$
	$4+5-3$	$4+3-5$	$5+3-4$
	$2+4-5$	$9-5-3$	$10-4-5$
	$8-5+3$	$2+5-3$	$8-5-2$

KUUE LIITMINE JA LAHUTAMINE.

$6+1$	$7-1$
$1+6$	$7-6$

$6+2$	$8-2$
$2+6$	$8-6$

$6+3$	$9-3$
$3+6$	$9-6$

$6+4$	$10-4$
$4+6$	$10-6$

115.	1+6	8—6	3+6	9—6	3+6
	2+6	9—6	2+6	7—6	8—6
	3+6	10—6	4+6	10—6	4+6
116.	3+6	5+4	7+3	5+3	6+4
	5+2	2+6	5+4	8+2	8+1
	3+4	7+1	1+6	5+5	1+6
	2+5	4+6	4+5	1+4	5+3
117.	5—3	8—6	10—1	9—5	7—6
	7—6	6—3	7—3	10—2	8—2
	8—4	10—1	9—6	9—4	5—4
	6—2	9—2	6—4	10—6	7—1
118.	3+5	3+6	5—4	5+4	7+2
	10—2	7—2	10—6	7—2	8—4
	7—6	8—6	2+5	3+6	10—6
	4+3	9—5	6—1	5—3	5—1

119. Koosta lahtilõigatud numbrest mõni harjutus ja lahenda see.

120. Aias on 2 peenart porgandeid ja 6 peenart peete. Mitu peenart on porgandeid ja peete kokku?

121. Poisile anti lahendada 8 harjutust. 6 harjutust lahendas ta ära. Mitu harjutust jäi tal veel lahendada?

122. Möödunud aastal ehitati maakonnas 4 uut koolimaja, tänavu aga 6. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

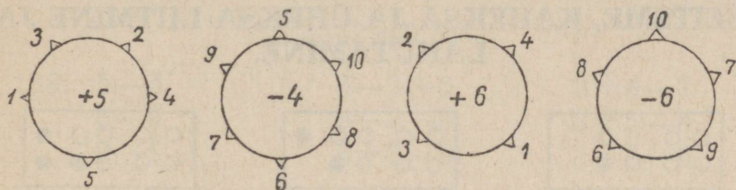
123. 8-st hanest on 6 halli, ülejäänud haned on valged. Mitu valget hane on?

124. Vend ja õde tegid pühadeks kokku 10 punast lippu. Vend tegi 6 lippu, ülejäänud lipud tegi õde. Mitu lippu tegi õde?

125. Vaadis oli 9 pange vett. 6 pangetäit võeti ära. Mitu pange vett jäi järele?

Pärast valati vaati jälle 5 pange vett. Mitu pange vett on nüüd vaadis?

126.

127.	$1+6+1$	$2+1+6$	$2+4+3$
	$2+6+2$	$1+3+6$	$1+5+3$
	$1+6+2$	$2+2+6$	$2+6+1$
	$3+6+1$	$1+1+6$	$2+3+4$

128.	$8-6-1$	$10-2-6$	$10-3-5$
	$9-6-2$	$8-3-4$	$8-4-2$
	$10-6-1$	$5-1-3$	$9-3-5$
	$9-1-6$	$7-2-4$	$10-6-3$

129.	$8+2-6$	$3+2+5$	$1+2+6$
	$4+5-6$	$4+6-3$	$7-6+5$
	$3+4-5$	$3+5-6$	$2+6-4$
	$7+2-6$	$2+4-5$	$3-2+6$

130.	$3+6-4$	$8-6+4$	$3+5-6$
	$1+6-5$	$10-6+5$	$9-5+6$
	$2+6-3$	$7-6+4$	$3+5-6$
	$4+6-2$	$9-6+4$	$8+1-5$

131.	$3+5-6$	$10-6+5$	$2+3+4$
	$4+6-5$	$9-5+3$	$7+2-5$
	$2+5-6$	$1+6-5$	$8+1-6$
	$3+6-4$	$3+6-4$	$1+4-3$

$$132. \quad 3+2-4$$

$$1+6-2$$

$$2+3+4$$

$$9-6+3$$

$$8+1-2$$

$$1+6-4$$

$$3+5-6$$

$$2+4+3$$

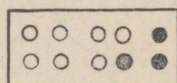
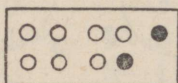
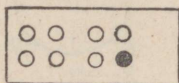
$$4+6-6$$

$$9-6+5$$

$$4+5-3$$

$$10-6+4$$

SEITSME, KAHEKSA JA ÜHEKSA LIITMINE JA LAHUTAMINE.

$$7+1$$

$$1+7$$

$$8-1$$

$$8-7$$

$$7+2$$

$$2+7$$

$$9-2$$

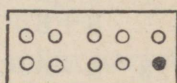
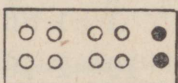
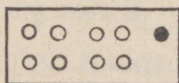
$$9-7$$

$$7+3$$

$$3+7$$

$$10-3$$

$$10-7$$

$$8+1$$

$$1+8$$

$$9-1$$

$$9-8$$

$$8+2$$

$$2+8$$

$$10-2$$

$$10-8$$

$$9+1$$

$$1+9$$

$$10-1$$

$$10-9$$

133.

$$3+7$$

$$2+5$$

$$9+1$$

$$6+3$$

$$3+4$$

$$1+8$$

$$7+3$$

$$2+5$$

$$6+2$$

$$2+5$$

$$1+9$$

$$1+6$$

$$8+2$$

$$6+4$$

$$2+7$$

$$5+3$$

$$2+3$$

$$1+9$$

$$4+5$$

$$6+2$$

134.

$$5-2$$

$$9-8$$

$$10-1$$

$$9-5$$

$$8-3$$

$$9-6$$

$$10-9$$

$$7-4$$

$$10-7$$

$$7-5$$

$$9-3$$

$$8-7$$

$$10-8$$

$$8-6$$

$$9-7$$

$$10-4$$

$$7-3$$

$$6-2$$

$$7-6$$

$$10-8$$

135.

$$7+2$$

$$8-5$$

$$9-8$$

$$7-1$$

$$9-4$$

$$8-7$$

$$5+3$$

$$9-6$$

$$10-9$$

$$9-5$$

$$10-2$$

$$2+7$$

$$7-3$$

$$6+2$$

$$7-6$$

$$10-8$$

$$9-2$$

$$3+6$$

$$10-3$$

$$2+8$$

136.	2+7	7—1	7+3	8—2	6—5
	5—2	10—8	9—6	9—7	9—7
	6+4	4+5	10—9	5+5	10—9
	9—8	1+9	8—7	7—4	4+6

137. Poisil oli 3 porgandit. Ta andis need küülikule. Mitu porgandit jäi poisil järele?

$$3-3=0$$

138.	5—5	8—2—6	3+4—7
	6—6	5—2—3	3+5—8
	9—9	6+3—9	1+5—6

139.	3+7—9	9—6+7	9+1—8
	8—7+6	2+8—8	7+2—7
	5+4—9	10—7—3	4+6—9
	10—8+6	8—7+5	1+8—9

140.	9—8+6	2+8—9	8+1—8
	10—7—3	4+5—9	3+7—9
	4+6—9	9+1—7	2+6—8

141. Koosta lahtilõigatud numbrest mõni harjutus ja lahenda see.

142. Ühes linnas oli enne 2 vabrikut. Pärast Suurt Oktoobrirevolutsiooni ehitati sinna 8 uut vabrikut. Mitu vabrikut on nüüd selles linnas?

143. Pakis on 10 toosi tikke. 8 toosi tikke võeti pakist ära. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

144. Tehasel on 10 autot, 8 neist on veoautod, ülejäänud on sõiduautod. Mitu sõiduautot on tehasel?

145. Tiigil ujuvad haned ja pardid. Kokku on neid 10. Hanesid on 7, ülejäänud on pardid. Mitu parti on tiigil?

146. Kalju võttis ühest peenrast 5 porgandit ja teisest niisama palju. Mitu porgandit võttis Kalju kokku? 8 porgandit andis Kalju küülikule. Mitu porgandit jäi tal järele?

147. Koosta ülesandeid, milles 2-le tuleb liita 8; 9-st lahutada 7.

$$1+1=2$$

$$2+1=3$$

$$3+1=4 \quad 2+2=4$$

$$4+1=5 \quad 3+2=5$$

$$5+1=6 \quad 4+2=6 \quad 3+3=6 \quad 4+4=8$$

$$6+1=7 \quad 5+2=7 \quad 4+3=7 \quad 5+4=9$$

$$7+1=8 \quad 6+2=8 \quad 5+3=8 \quad 6+4=10$$

$$8+1=9 \quad 7+2=9 \quad 6+3=9 \quad \text{—}$$

$$9+1=10 \quad 8+2=10 \quad 7+3=10 \quad 5+5=10$$

MEETER.

148. Mõõda klassi pikkust sammudega. Mõõda klassi pikkust meetripuuga.

149. Mõõda meetripuuga köie, paela ja nööri pikkust.

150. Mõõda meeter nööri, meeter paela.

151. Valmista paberist või puust meeter.

152. Mõõda meetripuuga klassi laiust.

153. Mõõda kodus meetripuuga toa pikkust ja laiust.

Sõna „m e e t e r“ kirjutatakse lühendatult m

154. Tütarlaps ostis 6 m punast ja 3 m sinist paela. Mitu meetrit paela ta ostis?

155. 10-meetrilise köie otsast lõigati 4 m kiige jaoks. Mitu meetrit köit jäi järele?

156. Õmbleja õmbles 2 särki; ühele särgile kulus 3 m ja teisele niisama palju lõuendit. Mitu meetrit lõuendit kulus mõlema särgi õmblemiseks?

157. Mikk ja Juhan mõõtsid klassi pikkust. Mikk algas ühest ja Juhan teisest seinast. Mõõtes liikusid nad teineteisele vastu; kui nad kokku said, oli Mikk saanud 5 m ja Juhan 3 m. Kui pikk oli klass?

Kordamine.

158. Iga järgmise arvuga liida 2:

2, 4, 6, 3, 5

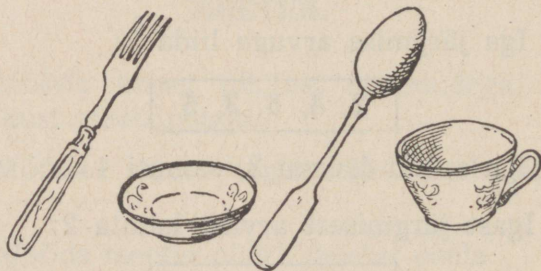
Liida iga antud arvuga 3, samuti 4.

159. Igast järgmisest arvust lahuta 2:

10, 7, 9, 5, 8

Igast antud arvust lahuta 4, samuti 5,

160.	$3+4+2$	$3+7-6$	$10-8+7$
	$4+3+3$	$5+4-8$	$9-6+5$
	$2+7+1$	$2+8-9$	$8-7+9$
	$6+2+2$	$1+5+3$	$6-4+8$
161.	$4+5-7$	$3+2+4$	$3+5-6$
	$1+2+6$	$7-5+3$	$9-4-3$
	$3-2+9$	$10-9+6$	$2+5-4$
	$6-4+8$	$8-2+4$	$6+2-7$
162.	$4+3-6$	$5+4-3$	$8-5+7$
	$10-3-5$	$6+1-5$	$2+6-5$
	$8+1-4$	$3+2+4$	$1+7-3$
	$2+7-8$	$9-1-7$	$1+9-8$
163.	$3-2+7$	$2+7-6$	$4-3+9$
	$6-3+5$	$1+8-5$	$7-5+6$
	$8-7+9$	$10-3-4$	$5-3+8$
	$3+5-4$	$9-5+3$	$8-2-5$
164.	$2+7-6$	$10-3-6$	$6-5+9$
	$7-4+5$	$2+5-7$	$5-3+7$
	$3+5+2$	$9-2-5$	$7-4+6$
	$10-8+6$	$8-7+9$	$9-7-2$

165. Kahvel maksab 2 rubla, alustass 4 rubla, lusikas 3 rubla ja tass 5 rubla.

a) Kui palju maksavad tass ja alustass? lusikas ja kahvel?

b) Kui palju saab 10-st rublast tagasi, kui osta tass? kui osta kahvel? kui osta alustass?

166. Töölisasulas oli 5 kooli. Ehitati 2 uut kooli. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

167. Ees lendas 3 lennukit, nende järel 4 lennukit. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

168. Särgi ja kleidi õmblemiseks kulus 7 m sitsi. Särgiks kulus 3 m, ülejäänud sits kulus kleidiks. Mitu meetrit sitsi kulus kleidiks?

169. Koolimaja ees kasvab 9 puud, 5 neist on pärnad, ülejäänud puud on kased. Kui palju on kaski?

170. Töölisasulas on 5 kooli. Üks neist on keskkool, ülejäänud on algkoolid. Mitu algkooli on töölisasulas?

171. Hommikueineks toodi 5 kurki. Peale hommikueinet oli 1 kurk järel. Mitu kurki söödi ära?

172. Riiulil oli , nüüd on seal ainult 2 kruusi. Mitu kruusi on riiulilt ära võetud?

173. Tisler pidi tegema 3 taburetti. Tööpäeva lõpul oli tal 1 taburet veel tegemata. Mitu taburetti tegi tisler päevas?

174. Sügisel soolati talveks 4 tünni kurke. Kevadel oli 1 tünn veel järel. Mitu tünni kurke tarvitati talve jooksul ära?

175. Linna oli vaja ehitada 10 koolimaja. Osa koolimaju sai valmis, ehitada jäi veel 2 koolimaja. Mitu koolimaja sai juba valmis?

176. Tamaara võttis enne 5 ja pärast veel 4 hernekauna. Mitu kauna võttis ta kokku?

Ta sõi 3 kauna ära. Mitu kauna jäi järele?

177. Ema võttis ühelt peenralt 6 ja teiselt 4 kurki. Mitu kurki võttis ema kokku?

5 kurki söödi hommikueine juurde. Mitu kurki jäi järele?

178. Kaks poissi püüdis kalu. Üks sai 3, teine 5 ahvenat. Mitu ahvenat said nad kokku?

Üks ahven pääses minema, ülejäänud ahvenaist keetsid nad suppi. Mitu kala panid nad supi sisse?

179. Peeter võttis puult 5 ploomi. 2 ploomi andis ta õele. Mitu ploomi jäi tal järele?

Peeter võttis veel 4 ploomi. Mitu ploomi on tal nüüd?

180. Linda ostis 7 m paela. Pildi kaunistamiseks kulus tal 3 m. Mitu meetrit paela jäi järele?

Linda ostis veel 5 m paela. Mitu meetrit paela on Lindal nüüd?

181. Koosta ülesandeid, milles 7-le tuleb liita 3; 10-st lahutada 4.

182. $3 + 7 - 6$

$6 - 5 + 9$

$3 + 2 + 3$

$5 - 4 + 9$

$8 - 6 - 2$

$8 + 2 - 7$

$8 - 7 + 6$

$5 + 4 - 7$

$1 + 6 - 7$

$10 - 3 - 5$

$7 - 6 + 8$

$9 + 1 - 7$

183.	$4+6-9$	$4-3+9$	$6+2-7$
	$7-3+6$	$6+2-7$	$1+8-4$
	$9-2-2$	$3+4-5$	$10-4-5$
	$10-3-3$	$2+7-6$	$7-6+8$

184.	$4+2+2$	$5+1+2$	$2+3+1$
	$3+4+1$	$4+3+1$	$1+5+2$
	$1+2+2$	$2+4+2$	$4+1+2$
	$3+3+1$	$1+2+3$	$6+2+1$

185.	$5-1-1$	$10-2-2$	$7-1-2$
	$7-1-1$	$8-2-2$	$9-1-2$
	$10-1-1$	$9-2-2$	$10-1-2$
	$8-1-1$	$7-2-2$	$8-1-2$

186.	$6-1-3$	$8-3-3$	$9-3-3$
	$8-2-1$	$5-1-2$	$6-2-2$
	$10-3-2$	$7-3-1$	$8-3-2$
	$9-4-1$	$10-4-2$	$7-1-3$

187.	$4+2-3$	$3+2+4$	$4+2+3$
	$1+2+7$	$1+8-3$	$10-2-5$
	$3+5-4$	$2+6-4$	$6+3-7$
	$2+7-2$	$3+7-9$	$2+6-5$

188.	$2+1+6$	$1+3+4$	$4+5+1$
	$8-3-2$	$3+6-7$	$10-6-2$
	$3+2+3$	$2+3-4$	$3+5-7$
	$7-4-2$	$8+1-6$	$6-4+5$

189.	$4+3-5$	$10-4-5$	$3+2-4$
	$3+7-2$	$2+5-4$	$9-2-3$
	$4+6-5$	$1+8-4$	$7+3-4$
	$9-7+6$	$5-3+2$	$8-3-2$

Ex bibl. univ. T.

190.	$8-2-3$	$1+8-7$	$10-9+8$
	$7+3-4$	$4+3-6$	$4+5-8$
	$2+7-6$	$8-2-3$	$3+7-8$
	$3+5-4$	$6-3-2$	$4+6-9$

191.	$10-5-2$	$8-7+9$	$9-3-4$
	$8-7+2$	$6+4-7$	$8-5+4$
	$9-4-3$	$10-9+7$	$10-3-5$
	$10-5-2$	$2+8-2$	$3+6-3$

192.	$4+\square=5$	$\square+1=6$	$3+\square=7$
	$3+\square=5$	$\square+2=6$	$5+\square=7$
	$\square+3=8$	$\square+6=8$	$4+\square=9$

193.	$3+\dots=4$	$2+\dots=6$	$\dots+1=10$
	$4+\dots=9$	$4+\dots=7$	$\dots+7=8$
	$4+\dots=10$	$5+\dots=9$	$\dots+5=10$
	$6+\dots=8$	$3+\dots=10$	$\dots+6=7$

194. Koosta mõni liitmisharjutus, mille vastus oleks 10.

195. Koosta mõni lahutamisharjutus, mille vastus oleks 3.

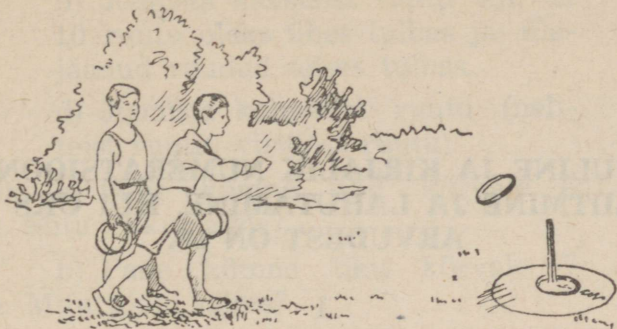
196. Esiteks kirjuta ära harjutus vastusega 1, siis vastusega 2, siis vastusega 3 jne.

$9+1$	$5+2$	$7-6$	$9-5$	$10-4$
$7-4$	$6+2$	$10-8$	$2+7$	$8-3$

Peamurdmist.

197. Kaks ema, kaks tüdart, vanaema ja tütre-tütar, ja kokku on neid ainult 3. Kuidas nii?

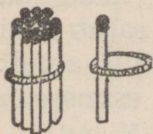
198. Majas oli 4 tuba. Ühest toast tehti 2 tuba.
Mitu tuba on nüüd majas?

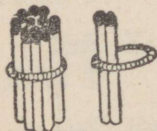
199. M ä n g. Kepp lüüakse maa sisse. Mängijad viskavad kordamööda puust võru. Kui võru satub kepi otsa, saab mängija 3 silma. Kui võru satub ainult ringi, saab ta ühe silma. Võidab see, kes esimesena saab 10 silma.

SUULINE JA KIRJALIK NUMERATSIOON.
LIITMINE JA LAHUTAMINE, KUI ÜKS
ARVUDEST ON 10.

I

200. Seo 10 tikku kimpu. Pane kümnelise tikukimbu kõrvale veel 1 tikk. Nüüd saime ühe kümnelise tikukimbu ja ühe tiku teisest kümnest ehk üksteist tikku.

Pane kümnelise tikukimbu kõrvale 2 tikku. Nüüd saime ühe kümnelise tikukimbu ja 2 tikku teisest kümnest ehk kaksteist tikku.

201. Pane kümnelise tikukimbu kõrvale 3 tikku. Mitu tikku saime nüüd?

202. a) Mitu tikku tuleb lisada 3-le tikule, et saada 4 tikku?

b) Mitu tikku tuleb lisada kolmeteistkümnele tikule, et saada neliteist tikku?

203. Pane kümnelise tikukimbu kõrvale 5 tikku. Mitu tikku on kokku?

204. a) Joonista üksteist ruutu niisamuti nagu joonisel.

b) Joonista kaksteist ruutu nii, et 10 ruutu oleks ühes tulbas ja ülejäänud ruudud teises tulbas.

d) Joonista kolmteist ruutu (neli-teist ruutu, viisteist ruutu).

205. a) Pane kümne tiku kõrvale 6 tikku. Mitu tikku saime?

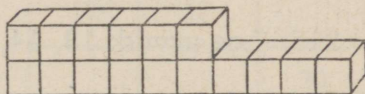
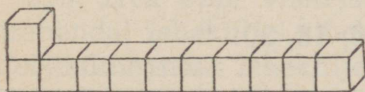
b) Pane kümne tiku kõrvale 7 tikku. Mitu tikku saime?

d) Mitu tikku tuleb lisada seitsmeteistkümneme tikule, et saada kaheksateist tikku?

206. a) Pane kümne tiku kõrvale 9 tikku. Mitu tikku saime?

b) Lisa üheksateistkümneme tikule veel üks tikk. Mitu tikku on nüüd üle kümne?

207. Loenda kakskümmend tikku.

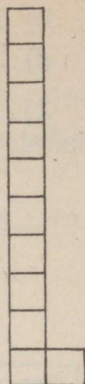

208. Mitu kuubikut on esimesel joonisel? teisel joonisel?

209. Mõtlesin arvu, milles on 1 kümneline ja 8 ühelist. Missuguse arvu ma mõtlesin?

210. Nimeta arv, milles on:

a) 1 kümneline ja 7 ühelist;

- b) 1 kümneline ja 9 ühelist;
 d) 2 kümnelist.

211. Mitu kümnelist ja mitu ühelist on arvudes: üksteist, kuusteist, kaheksateist, kakskümmend?

II

<i>Kümnelised</i>	<i>Ühelist</i>

212. a) Pane paremasse ruutu kaart numbriga 1 ja loe arv.

b) Pane seesama kaart vasakusse ruutu ja loe arv.

213. Pane kumbagi ruutu kaart numbriga 1 ja loe arv.

214. Pane vasakusse ruutu kaart numbriga 1, paremasse ruutu aga pane järjestikku kaardid numbritega: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ja loe saadud arvud.

215. Loe arvud: 13, 14, 16, 18, 20.

Ühelist on paremalt esimesel kohal, kümnelised teisel kohal.

216. Kirjuta arvud:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

III

217.	$10+3$	$6+10$	$13-3$	$15-10$
	$10+7$	$8+10$	$18-8$	$17-10$
	$10+4$	$10+10$	$12-2$	$20-10$

218. a) $10+2$ $2+10$ $12-2$ $12-10$

b) Koosta samuti 4 harjutust arvudega:

$10;$ $5;$ $15.$

219. Mitu kümmelist ja mitu ühelist on arvudes:

$13;$ $14;$ $19?$

220.	$12=10+2$	$14=10+\dots$	$16=10+\dots$
	$13=10+\dots$	$15=10+\dots$	$17=10+\dots$

221. Pane 20 kuubikut ritta ja nimeta neid järjestikku: esimene, teine, kolmas...

222. Loe trammide numbreid.

Trammide peatuskoht		
12	17	
		20

223. Ava õpik viieteistkümnendal leheküljel, üheksateistkümnendal leheküljel.

224. Ühes korvis on 10 ja teises 7 muna. Mitu muna on kahes korvis kokku?

225. Kahes kimbus on kokku 18 redist. Ühes kimbus on 10 redist. Mitu redist on teises kimbus?

226. a) Vasakus käes on 10-kopikane ja paremas käes 5-kopikane raha. Mitu kopikat on kahes käes kokku?

b) Mul on kummaski käes 1 raha, kokku 15 kopikat. Paremas käes on mul 5 kopikat. Missugune raha on mul vasakus käes?

227. Enne Suurt Oktoobrirevolutsiooni oli ühes linnas 4 vabrikut. Pärast revolutsiooni ehitati sinna veel 10 vabrikut. Mitu vabrikut on nüüd selles linnas?

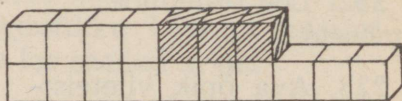
228. Nöör oli 12 m pikk; selle otsast lõigati 2 m ära. Kui palju nööri jäi järele?

229.	$10+1$	$3+10$	$13-3$	$14-10$
	$10+5$	$4+10$	$15-5$	$16-10$
	$10+6$	$7+10$	$11-1$	$19-10$
	$10+9$	$8+10$	$19-9$	$12-10$

LIITMINE ÜLEMINEKUTA TEISE KÜMNESSE.

$$4+3=7$$

$$14+3=17$$

230. a) Võta vasakusse kätte kümneline tikukimp, paremasse kätte aga 4 tikku. Mitu tikku on kahes käes kokku?

b) Võta paremasse kätte veel 3 tikku. Mitu tikku on nüüd paremas käes? Mitu tikku on kahes käes kokku?

$$14+3=17$$

$$1) 4+3=7$$

$$2) 10+7=17$$

231.	4+3	14+2	12+4	13+6
	14+3	17+2	14+4	11+6
	5+4	13+3	12+5	12+7
	15+4	16+3	14+5	12+6

232.	6+4	15+5	18+2	17+3
	16+4	13+7	14+6	18+2
	2+8	1+9	5+5	19+1
	12+8	11+9	15+5	11+9

233. Loenda kahekaupa kuni 20-ni.

234.	13+6	12+4	11+8	12+8
	14+6	11+9	13+7	18+2
	11+7	14+5	12+5	13+5
	15+5	16+4	13+4	14+4

235.	12+5	1+14	3+12	5+13
	5+12	1+16	3+15	6+12
	13+4	2+13	4+13	7+11
	4+13	2+16	4+15	8+11

236.	11+9	8+12	5+15	6+14
	9+11	4+16	2+18	3+17
	1+19	7+13	8+12	17+3
	18+2	13+7	15+5	14+6

237.	4+14	1+19	7+11	6+13
	3+16	5+11	5+14	2+17
	6+14	2+14	3+17	4+16
	8+11	7+13	1+15	7+12

238. Loenda viiekaupa kuni 20-ni.

239. 15 vanemat õpilast ja 3 esimese klassi õpilast puhastavad kooli spordiväljakut. Mitu õpilast puhastab spordiväljakut?

240. Olga tegi pühadeks 6 lippu ja Maie 12 lippu. Mida võib teada saada?

241. Ühes majas on 12 ja teises 8 tuba. Mida võib teada saada?

242. Veera leidis 11 seent ja Mihkel 8 seent. Mida võib teada saada?

243. a) Niina võttis ühelt peenralt 11 ja teiselt 3 lille. Mitu lille võttis Niina kahelt peenralt kokku?

b) Kolmandalt peenralt võttis Niina veel 5 lille. Mitu lille võttis Niina kokku?

244. a) Lasteaias oli 5 palli. Neist oli 2 sinist värvi, ülejäänud aga valget värvi. Mitu valget palli oli lasteaias?

b) Osteti veel 10 palli. Mitu palli on nüüd lasteaias?

245.	$10+6+2$	$5+10+3$	$3+4+10$
	$10+4+3$	$3+10+2$	$7+1+10$
	$10+7+2$	$4+10+4$	$2+6+10$
	$10+3+3$	$6+10+3$	$2+7+10$
	$12+4+2$	$13+4+3$	$11+4+3$
	$14+3+2$	$11+4+4$	$13+2+5$
	$15+2+3$	$14+2+4$	$12+1+4$
	$11+6+1$	$13+5+2$	$14+5+1$

246.	$8-6+16$	$9-8+17$	$7-3+16$
	$9-6+17$	$7-5+15$	$8-5+14$
	$6-3+14$	$8-4+15$	$9-7+15$
	$8-5+12$	$7-2+13$	$6-5+19$
	$10-2+12$	$12+6+2$	$11+3+5$
	$10-6+11$	$11+5+2$	$16+1+3$
	$10-4+12$	$15+2+3$	$14+2+3$
	$10-5+14$	$13+3+3$	$15+3+1$

247. Hommikueine juurde anti

Hommikueinest jäi kaks tomatit järele. Mitu tomatit söödi hommikueineks?

248. Leeni maksis pildi eest 2 kopikat

jäi tal järele. Mitu kopikat oli Leenil enne pildi ostmist?

249. Õpilane lahendas 12 harjutust. 4 harjutust jäi veel lahendada. Mitu harjutust oli õpilasele üles antud?

250. Ema küpsetas pirukaid. Lõunasöögi juurde söödi 17 pirukat. 3 pirukat jäi järele. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

251. Laste mängumuru jaoks osteti labidaid. Üks labidas oli rauast, ülejäänud... labidat aga puust. Mitu labidat osteti? (Leia sobiv arv ja lahenda ülesanne.)

252. Lembit ostis 10 rubla eest raamatu. Pärast ostu jäi tal... rubla järele. Mitu rubla oli Lembitul enne raamatu ostmist?

253. Koosta ülesanne, milles tuleb leida, kui palju raha oli Jutal enne nuku ostmist?

254.	$2 + 4 + 13$	$8 - 5 + 12$	$3 + 4 + 13$
	$3 + 3 + 11$	$9 - 4 + 14$	$7 - 2 + 12$
	$2 + 5 + 10$	$7 - 5 + 13$	$9 - 6 + 17$
	$4 + 3 + 12$	$10 - 6 + 15$	$8 - 7 + 19$

11+4+5	2+13+4	4+12+3
13+3+2	3+15+2	7+11+2
12+2+4	1+12+5	2+15+2
14+3+2	2+15+2	1+16+3

255. Harjutuste lahendamisel kirjuta ainult vastused.

11+5	12+6	7+12	3+17	2+17
14+2	14+3	6+13	5+12	3+16
13+6	11+6	4+16	2+14	5+13
15+3	13+7	2+18	4+12	4+12

SUURENDAMINE MÕNE ÜHELISE VÕRRA.

256. Pane ühele traadile 3 nuppu, teisele traadile niisama palju ja veel 2 nuppu. Teisel traadil on nüüd ... nupu võrra rohkem kui esimesel traadil.

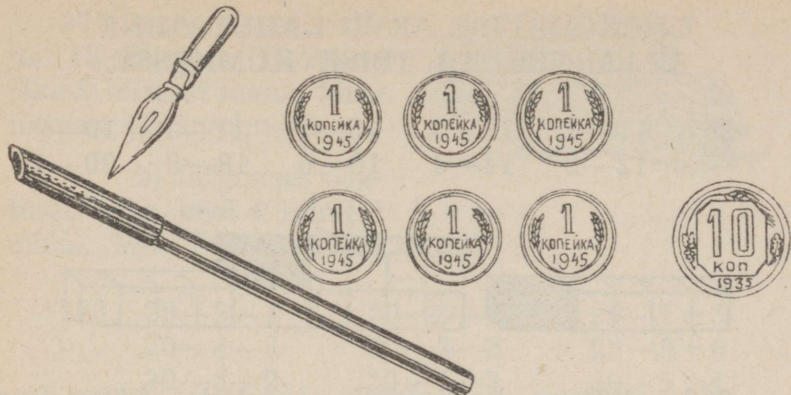
257. Võta vasakusse kätte 4 pulka, paremasse kätte aga 3 pulga võrra rohkem.

258. Joonista ühele joonele 5 õuna, teisele joonele aga 2 õuna võrra rohkem.

259. Jüri pani ülemisele riiulile 10 raamatut, alumisele aga 3 raamatu võrra rohkem. Mitu raamatut pani Jüri alumisele riiulile?

260. Tõnu tegi pühadeks 12 tähte, Veera aga 3 tähe võrra rohkem. Mitu tähte tegi Veera?

261. Esimesel päeval rohisid õpilased 18 peenart, teisel päeval aga 2 peenra võrra rohkem. Mitu peenart rohisid õpilased teisel päeval?

262. Sulg maksab 3 kopikat. Sulepea on 10 kopika võrra sulest kallim. Kui palju maksab sulepea?

263. Väike pintsel maksab 13 kopikat. Suur pintsel on 7 kopika võrra väiksest kallim. Kui palju maksab suur pintsel?

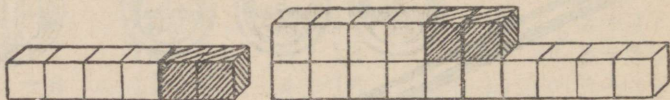
264. Poisil on 2 nööri: üks on 5 m pikk, teine on 3 m võrra pikem. Kui pikk on teine nöör?

265. Aias on 2 kõnniteed: üks on 13 m pikk, teine on 3 m võrra pikem. Kui pikk on teine kõnnitee?

266. Koolimaja ees kasvab kuusk, mille kõrgus on 11 m. Koolimaja on kuusest 5 m võrra kõrgem. Kui kõrge on koolimaja?

ÜHEKOHALISE ARVU LAHUTAMINE ÜLEMINEKUTA TEISE KÜMNESSE.

267. 11—1   13—3   15—5   17—7   19—9
       12—2   14—4   16—6   18—8   20—10

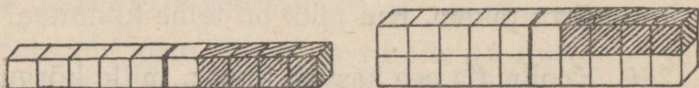
268. a) Pane koolipingile vasakule kümneline tikukimp ja paremale 6 tikku. Mitu tikku saime?

b) 6-st tikust lahuta 2 tikku. Mitu tikku jäi paremale?

Mitu tikku jäi üldse järele?

16—2=14   1) 6—2=4   2) 10+4=14

269. 6—2   15—2   17—4   17—6
       16—2   19—2   19—4   19—6
       8—3   14—3   16—5   18—7
       18—3   16—3   18—5   19—8

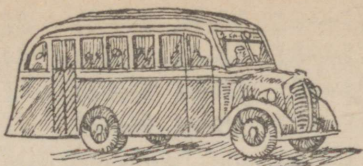
10—4=6

20—4=16

270. 10—3   20—5   20—2   20—4
       20—3   20—8   20—6   20—7

271. 20-st lahuta 2-kaupa (5-kaupa) kuni midagi ei jää järele.

272. a) Autobussis sõitis 18 inimest. Peatuses läks 3 inimest maha. Mitu inimest jäi autobussi?

b) Järgmises peatuses läks veel 4 inimest maha. Mitu inimest sõitis edasi?

273.	20—2—4	20—8—2	20—7+3
	20—4—3	20—3—5	20—9+6
	20—6—2	20—7—3	20—5+4
	20—5—3	20—4—4	20—8+2

274. a) Tamaara voolis savist 3 suurt ja 12 väikest sent. Mitu sent voolis Tamaara kokku?

b) 2 sent viis Tamaara kooli. Mitu sent jäi tal järele?

275.	7+11—6	5+13—6	15+4—7
	6+13—4	7+12—4	11+6—4
	4+12—3	8+11—5	14+2—5
	4+16—7	8+12—4	12+3—5

276.	18—4—2	6+12—8	9—5+13
	16—3—2	7+13—5	9—7+17
	19—3—5	9+10—4	8—4+12
	20—6—3	8+11—6	10—6+15

277.	20—(2+6)	16—(2+3)	20—(2+7)
	18—(3+4)	20—(3+4)	19—(5+4)
	17—(1+3)	19—(2+6)	18—(3+5)
	19—(4+3)	17—(2+5)	16—(4+6)

16—(7—2)	16—(9—4)	20—(7—2)
15—(10—7)	18—(8—5)	16—(9—8)
18—(7—3)	17—(8—3)	19—(8—5)
18—(9—3)	19—(7—4)	17—(7—4)

278.   20—4+3—6   19—6+7—8
           18—4+5—3   17—5+6—4
           15—4+8—6   13—2+7—4

279. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastus.

a) 17—10+12	15—5+3	8—5+12
13—10+17	11—1+7	6—4+18
19—10+11	14—4+6	9—5+12
16—10+13	18—8+5	10—8+17

b) 19—7+3	18—5+4	18—5—2
17—2+4	20—7+3	20—7—3
20—4+3	17—5+6	16—2—3
18—3+2	19—6+5	19—4—2

ÜHEKOHALISE ARVU LAHUTAMINE.

280. a) Pane lauale kümneline kimp tikke ja veel 7 tikku. Mitu tikku on laual kokku?

b) 17-st tikust võta ära enne kümneline tikukimp ja pärast veel 3 tikku. Mitu tikku jäi lauale?

17—13=4   1) 17—10=7   2) 7—3=4

281. 18—10—2	16—12	16—14	16—15
18—12	16—13	18—12	19—16
15—10—2	17—16	19—15	17—12
15—12	17—14	17—11	15—15

282.	17—11	18—15	14—12	19—18
	19—12	19—17	18—16	15—13
	17—15	18—17	19—14	12—12
	18—13	16—11	12—11	15—12
	20—16=4	1) 20—10=10	2) 10—6=4	

283.	20—10—3	20—15	20—12	20—14
	20—13	20—19	20—18	20—17
	20—11	20—17	20—16	20—20

284. Kolhoosi tallis oli 20 hobust. 15 hobust saadeti tööle. Esita küsimus ja lahenda ülesanne?

285. Kolhoos premeeris 20 paremat stahaanovlast, nende hulgas 11 naist. Mitu meest premeeris kolhoos?

286. Akvaariumi lasti kokri ja kuldkalu, kokku 17 kala; neist oli kokri 17. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

287. Karbis oli 18 pliiatsit. Järele jäi 12 pliiatsit. Mitu pliiatsit võeti karbist ära?

288. Mihklile anti üles 12 harjutust. Tal on lahendada veel 2 harjutust. Mitu harjutust on ta juba lahendanud?

289. Riiulil oli 15 raamatut. Sinna on jäänud 5 raamatut. Mida võib teada saada?

290. Emal oli 20 rubla. Ta ostis lastele mänguasju. Pärast ostu oli emal 3 rubla järel. Kui palju mänguasjad maksid?

291. Tõnu ostis kummi. Kui palju maksis kumm, kui Tõnule anti 15-st kopikast 5 kopikat tagasi?

292. Riiulil oli 20 raamatut. ... raamatut võeti ära. Mitu raamatut jäi riiulile? (Leia sobiv arv ja lahenda ülesanne).

293. Riiulil oli ... raamatut. 12 raamatut võeti ära. Mitu raamatut jäi riiulile?

294. Kahes käes on kokku 20 kopikat, ühes käes on ... kopikat. Mitu kopikat on teises käes?

295. Koosta ülesanne, milles tuleb leida, mitu klaasi piima jäi kannu järele.

296. Koosta ülesanne, milles on öeldud, mitu õit puhkes kahel peenral kokku ja mitu õit esimesel peenral.

297. Mänguasjade kaupluses oli 18 autot. 12 autot müüdi ära. Mitu autot jäi järele?

298. Karbis oli 20 pliiatsit. 13 pliiatsit võeti karbist ära. Mitu pliiatsit jäi järele?

299. Mängumuru jaoks osteti 8 vankrit, labidaid osteti 12 võrra rohkem. Mitu labidat osteti?

300. Õues oli 5 parti, kanu aga 13 võrra rohkem. Mitu kana oli õues?

301. Igale järgmisele arvule: 11, 13, 15 ja 17 liida 3.

302. Igast järgmisest arvust: 14, 16, 18 ja 20 lahuta 3.

303. Igast järgmisest arvust: 19, 17, 15 ja 13 lahuta 13.

304.	$\dots + 1 = 13$	$3 + \dots = 15$
	$\dots + 4 = 17$	$6 + \dots = 17$
	$\dots + 2 = 20$	$8 + \dots = 20$
	$\dots + 5 = 16$	$7 + \dots = 19$
	$\dots - 2 = 12$	$18 - \dots = 8$
	$\dots - 5 = 15$	$16 - \dots = 5$
	$\dots - 4 = 13$	$17 - \dots = 10$
	$\dots - 3 = 15$	$20 - \dots = 16$

305.	$18 - 16 + 7$	$16 - 13 + 6$	$17 - 14 + 7$
	$16 - 12 + 6$	$14 - 11 + 7$	$20 - 16 + 6$
	$13 - 11 + 8$	$15 - 12 + 6$	$19 - 13 + 2$
	$14 - 13 + 5$	$20 - 17 + 7$	$15 - 10 + 4$

306.	$11 + 6 - 12$	$14 + 3 - 16$	$17 + 3 - 14$
	$13 + 5 - 14$	$16 + 3 - 11$	$12 + 7 - 15$
	$17 + 2 - 15$	$15 + 4 - 12$	$14 + 2 - 11$
	$12 + 5 - 14$	$18 + 2 - 13$	$13 + 4 - 17$

307.	$5 + 13 - 16$	$6 + 12 - 5$	$1 + 14 - 12$
	$2 + 17 - 13$	$4 + 14 - 3$	$3 + 12 - 15$
	$4 + 12 - 11$	$5 + 11 - 14$	$7 + 13 - 17$
	$3 + 15 - 12$	$6 + 13 - 19$	$8 + 11 - 19$

308.	$18 - (13 + 4)$	$20 - (16 - 4)$	$19 - 4 + 2$
	$20 - (15 + 3)$	$17 - (20 - 6)$	$18 - 5 + 7$
	$19 - (11 + 5)$	$19 - (17 - 5)$	$16 - 3 + 6$
	$17 - (12 + 4)$	$18 - (19 - 7)$	$17 - 3 + 5$

309.	$20 - (11 + 3)$	$20 - (7 + 12)$	$20 - 5 + 3$
	$20 - (13 + 6)$	$20 - (3 + 14)$	$17 - 6 + 9$
	$20 - (14 - 4)$	$20 - (2 + 13)$	$18 - 5 + 4$
	$20 - (14 + 4)$	$20 - (13 + 7)$	$19 - 4 + 3$

310. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastus.

$11 + 3 + 3$

$10 + 5 + 5$

$13 + 2 + 2$

$12 + 4 + 4$

$20 - 5 - 5$

$18 - 3 - 3$

$19 - 4 - 4$

$17 - 2 - 2$

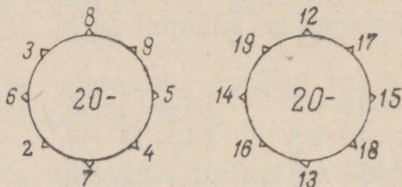
$17 - 14 + 4$

$20 - 18 + 6$

$18 - 12 + 4$

$19 - 16 + 5$

311.

VÄHENDAMINE MÕNE ÜHELISE VÕRRA.

312. Pane kummalegi traadile 6 nuppu, teiselt traadilt aga võta 2 nuppu tagasi. Teisele traadile jäi 2 nupu võrra vähem kui esimesele.

313. Pane kuubikud kahte virna, kumbagi virna 5 kuubikut. Mitu kuubikut tuleks ühest virnast ära võtta, et sinna jääks 3 kuubiku võrra vähem kui teise virna?

314. Võta vasakusse kätte 7 pulka, paremasse kätte aga 3 pulga võrra vähem. Kuidas arvutada, mitu pulka tuleb võtta paremasse kätte?

315. Joonista ühele joonele 5 õuna, teisele joonele aga 2 õuna võrra vähem.

316. Ühel kanal on 19 poega, teisel kanal aga 2 poja võrra vähem. Mitu poega on teisel kanal?

317. Pliiats maksab 12 kopikat. Sulepea on pliiat-
sist 2 kopika võrra odavam. Kui palju maksab sule-
pea?

318. Suur vurrkann maksab 15 rubla, väike aga
10 rubla võrra vähem. Kui palju maksab väike vurr-
känn?

319. Üks pael on 14 m pikk. Teine pael on 3 m
võrra lühem. Kui pikk on teine pael?

320. Peedipeenar on 12 m pikk, porgandipeenar
aga 2 m võrra lühem. Kui pikk on porgandipeenar?

321. Ehitati 2 maja: üks on 15 meetrit kõrge,
teine aga 3 m võrra madalam. Kui kõrge on teine
maja?

322. Hilda lahendas 16 harjutust, Valli aga 2 har-
jutuse võrra vähem. Esita küsimus ja lahenda üles-
anne.

KAHE TEHTEGA ÜLESANDEID.

323. Õpetaja tõi klassi 5 punast ja 3 musta pliiat-
sit. Neist andis ta 6 pliiatsit õpilastele. Mitu pliiatsit
jäi õpetajale?

324. Ühel oksal istus 5 ja teisel 4 lindu. Neist len-
das 6 lindu ära. Mitu lindu jäi järele?

325. Oli 10 taldrikut. Osteti veel 5 taldrikut.
2 taldrikut läks katki. Mitu taldrikut jäi järele?

326. Õhus lendas 7 lennukit, 3 neist maandus, 5
uut lennukit aga tõusis õhku. Mitu lennukit lendab
nüüd?

327. Korteris elas 19 inimest. 2 inimest kolis korterist välja, 3 inimest aga kolis sisse. Mitu inimest elab nüüd korteris?

328. Lapsed lasksid oja 12 laeva, 2 laeva uppus ära. Lapsed lasksid veel 5 laeva. Mitu laeva ujub ojas?

329. a) Tütarlapsel oli 20 kopikat. Ta kulutas 18 kopikat ära. Isa andis talle veel 15 kopikat. Kui palju on tütarlapsel nüüd raha?

b) Tütarlapsel oli 12 rubla. Ta kulutas 10 rubla ära. Isa andis talle veel 5 rubla. Kui palju on tütarlapsel nüüd raha.

330. Karbis on musta ja valget niiti. Musta niiti on 8 rulli, valget niiti aga 2 rulli võrra rohkem. Mitu rulli valget niiti on karbis?

Mitu rulli on karbis musta ja valget niiti kokku?

331. Andresel on valgeid ja sinkjashalle tuvisid. Valgeid tuvisid on 8, sinkjashalle aga 2 võrra rohkem. Mitu tuvi on Andresel kokku?

332. Kitsed söövad heinamaal rohtu. Musti kitsi on 7, valgeid aga 3 võrra rohkem. Mitu kitse on heinamaal?

333. Isa ostis lastele vurri ja veduri. Vurr maksis 7 rubla, vedur oli 3 rubla võrra kallim kui vurr. Mitu rubla maksis isa mõlema mänguasja eest?

334. Ühes kimbus on 6 redist, teises kimbus on 2 redise võrra vähem. Mitu redist on teises kimbus?

335. Ühes kimbus on 6 ja teises 4 redist. Mitu redist on kahes kimbus kokku?

336. Ühte kasti istutasid lapsed 10 sibulat, teise kasti aga 2 võrra vähem. Mitu sibulat istutasid lapsed kahte kasti kokku?

337. Eile luges Mari 10 lehekülge, täna aga 3 lehekülge võrra vähem. Mitu lehekülge luges ta kahel päeval kokku?

338. Haavapuid pandi ahju 10 halgu, kasepuid aga 6 halu võrra vähem. Mitu halgu puid pandi ahju?

339. Mihkel lõikas plakati jaoks 10 tähte, Tõnu aga 2 tähe võrra vähem. Mitu tähte lõikasid Mihkel ja Tõnu kokku?

340. Ühes kannus on 10 klaasi piima, teises kannus aga ... klaasi võrra vähem. Mitu klaasi piima on kahes kannus kokku?

---

341. a) Karbist võeti enne 5 ja pärast 2 kuubikut. Mitu kuubikut võeti karbist kokku?

b) Karbis oli 10 kuubikut. Mitu kuubikut jäi karpi?

342. Ema ostis 2 nukku: üks nukk maksis 3 ja teine 5 rubla. Kui palju sai ta kümnest rublast tagasi?

343. Poiss lahendas 3 päeva jooksul 18 ülesannet. Esimesel päeval lahendas ta 4 ülesannet, teisel päeval 6 ülesannet ja kolmandal päeval ülejäänud ülesanded. Mitu ülesannet lahendas poiss kolmandal päeval?

344. Kolmel riulil on 20 raamatut: ühel on 10 raamatut, teisel 6 raamatut ja kolmandal ülejäänud raamatud. Mitu raamatut on kolmandal riulil?

345. 3 poissi püüdis 18 kala. Üks neist püüdis 3 ja teine 7 kala. Mitu kala püüdis kolmas poiss?

LIITMINE ÜLEMINEKUGA TEISE KÜMNESSE.

346. a) Kui palju tuleb liita igale järgmisele arvule, et saada 10:

5; 3; 2; 4; 9; 8; 6; 1; 7.

b) $6 + x = 10$; $4 + x = 10$; $1 + x = 10$;

$7 + x = 10$; $3 + x = 10$; $8 + x = 10$.

□	□
□	▨
□	▨
□	▨
□	▨
□	▨
□	▨
□	▨
□	▨
□	▨
□	▨

347. a) Joonista tabel.

b) Pane tabelile 9 musta ja 3 valget ruutu (nagu joonisel on näidatud). Mitu musta ja valget ruutu on tabelil kokku?

d) Lisa üheksale mustale ruudule 5 valget ruutu.

348. $9 + 1 + 2$ $9 + 4$ $9 + 5$ $9 + 6$
 $9 + 3$ $9 + 6$ $9 + 8$ $9 + 9$

349. a) Pane tabelile 8 musta ruutu ja lisa 5 valget ruutu. Lisa enne niipalju ruute, et kokku saaks 10, pärast lisa ülejäänud ruudud.

b) 8-le mustale ruudule lisa 7 valget ruutu.

350.	$8+2+3$	$8+4$	$8+3$	$8+7$
	$8+5$	$8+6$	$8+8$	$8+9$

351. Loenda 3-kaupa kuni 18-ni.

352. Muusikaringis on 9 meest ja 3 naist. Mitu inimest on muusikaringis kokku?

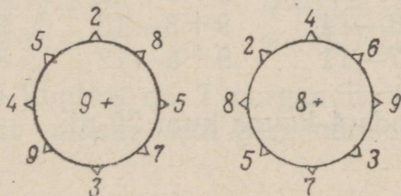
353. Kui Kalju oli paberi eest 8 kopikat ära maksnud, jäi tal 9 kopikat järele. Kui palju raha oli Kaljul enne paberi ostmist?

354. Riiderulli otsast lõigati 8 m ära. Järele jäi niisama palju riidet, kui ära lõigati. Mitu meetrit riidet oli rullis?

355. Kultuurhommikul deklameeris 3 õpilast, võimlemisharjutustega esines 6 õpilast ja koorilauluga 7 õpilast. Mitu last esines kultuurhommikul?

356. Metsas lõigati maha 8 haaba, 4 kaske ja 2 kuuske. Mitu puud lõigati metsas maha?

357.

358.	$9+2+4$	$8+3+6$	$9+5+4$
	$9+5+3$	$8+6+2$	$9+3+7$
	$9+4+5$	$8+8+3$	$8+7+3$

359.	$9+7-4$	$9+7-3$	$8+7-4$
	$8+4-2$	$8+9-7$	$9+8-5$
	$9+6-3$	$9+9-6$	$8+8-6$

360. Perenaisel oli 20 muna. 8-st munast tegi ta munarooma, 3 muna kasutas ta pirukate valmistamisel. Mitu muna jäi perenaisel järele?

361. Lapsed korjasid 15 klaasi marju. 9 klaasi marju keetis ema moosiks, 4 klaasi pani koogile, ülejäänud marjad andis ta lastele hommikueine juurde. Mitu klaasi marju andis ema hommikueine juurde?

362. Lasteaiale osteti 16 klaasi kirsse. 8 klaasi kirsse anti lastele hommikul ja 4 klaasi õhtul. Mitu klaasi kirsse jäi järele?

363.	$18 - (9 + 6)$	$20 - (8 + 4)$	$16 - (8 + 5)$
	$20 - (8 + 8)$	$19 - (9 + 5)$	$20 - (9 + 8)$
	$19 - (9 + 7)$	$17 - (9 + 4)$	$18 - (8 + 6)$

364. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastus:

$9 + 9 - 12$	$8 + 6 - 13$	$8 + 9 - 17$
$8 + 8 - 14$	$9 + 8 - 15$	$9 + 9 - 15$
$9 + 7 - 11$	$9 + 6 - 12$	$8 + 7 - 13$

365. Loenda 4-kaupa kuni 20-ni.

II

366. a) Pane tabelile 7 musta ruutu ja lisa neile 5 valget.

b) Pane tabelile 6 musta ruutu ja lisa neile 6 valget.

367. a) Kui palju on tarvis liita 7-le, et saada 10?

b) Kui palju on tarvis liita 6-le, et saada 10?

368.	$7+4$	$7+5$	$6+6$	$6+7$
	$7+6$	$7+7$	$6+8$	$6+9$
	$7+8$	$7+9$	$6+5$	$8+8$

369. Loenda 6-kaupa kuni 18-ni.

370. Möödunud aastal töötas kolhoosis 7 traktorit, tänavu aga 6 traktori võrra rohkem. Mitu traktorit töötas tänavu kolhoosis?

371. Üks määnd on 6 m kõrge, teine määnd on 8 m kõrgem. Kui kõrge on teine määnd?

372. Veeral on 6 raamatut, ta vennal on 2 raamatut rohkem kui Veeral. Mitu raamatut on neil kokku?

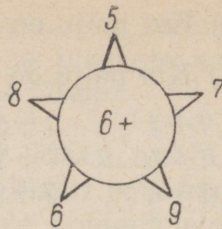
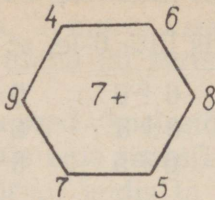
373.	$7+(7+6)$	$8+(8+3)$
	$6+(6+5)$	$9+(9+2)$
	$2+(2+13)$	$4+(4+12)$
	$3+(3+11)$	$5+(5+10)$

374. Ühes kimbus on 7 porgandit, teises kimbus on 2 porgandit vähem. Mitu porgandit on kahes kimbus kokku?

375.	$9+(9-2)$	$9+(9-3)$
	$9+(9-4)$	$8+(8-3)$
	$8+(8-4)$	$7+(7-3)$
	$7+(7-2)$	$6+(6-1)$

376. 20 last istub aias kolmel pingil; ühel on 7 last, teisel 8 last ja kolmandal ülejäänud lapsed. Mitu last on kolmandal pingil?

377.

378. Kolmes paadis on 18 inimest. Ühes paadis on 6 ja teises 7 inimest. Mitu inimest on kolmandas paadis?

379.	$7+4+8$	$6+5+5$	$7+7-3$
	$7+6+4$	$6+8-2$	$6+9+5$
	$7+5+6$	$6+6+6$	$7+9-4$

380.	$7+(7-2)$	$9+(9-2)$	$20-(7+8)$
	$6+(6-1)$	$8+(8-4)$	$20-(6+7)$
	$7+(7-3)$	$9+(9-3)$	$18-(6+6)$

381.	$20-13+7$	$18-12+6$	$19-13+9$
	$17-10+4$	$20-14+8$	$18-11+9$
	$19-12+6$	$16-10+7$	$19-11+9$

382.	$20-(7+6)$	$15-(6+8)$	$14-(6+6)$
	$17-(8+4)$	$18-(7+5)$	$16-(7+7)$
	$19-(9+7)$	$18-(8+6)$	$20-(8+8)$

383. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastus:

$6+7+5$	$6+9-5$	$18-12+6$
$7+9-4$	$7+7+6$	$20-13+7$
$6+5+9$	$6+7-3$	$19-12+8$

384. Koosta ja lahenda 4 samasugust harjutust.

III

$5 + 6$

$1) 5 + 5 = 10$

$2) 10 + 1 = 11$

385.	5 + 9	5 + 8	4 + 7	4 + 8	3 + 8
	5 + 7	5 + 6	4 + 9	3 + 9	4 + 8

386.	9 + 2	9 + 3	8 + 3	8 + 4	7 + 5
	2 + 9	3 + 9	3 + 8	4 + 8	5 + 7
	9 + 4	9 + 5	8 + 5	7 + 4	6 + 5
	4 + 9	5 + 9	5 + 8	4 + 7	5 + 6

387. Peeter püüdis 5 ja Mihkel 6 kala. Mitu kala püüdsid nad kokku?

388. Nööri otsast lõigati 3 m ära. 9 m nööri jäi järele. Mitu meetrit nööri oli?

389. Riiulilt võeti 2 raamatut ära. Riiulile jäi 9 raamatut. Mitu raamatut oli riiulil?

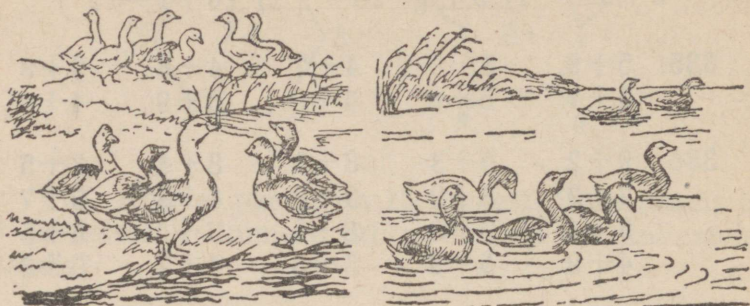
390. Karbist võeti enne 3 ja pärast 8 pliiatsit. Karpi jäi 4 pliiatsit. Mitu pliiatsit oli karbis?

391. Enn kinkis ühele sõbrale 3 pilti ja teisele 2 pilti. 7 pilti jäi tal järele. Mitu pilti oli Ennul esialgu?

392. Vello püüdis 5 liblikat, Arvo aga ... liblika võrra rohkem. Mitu liblikat püüdis Arvo? (Vali sobiv arv ja lahenda ülesanne.)

393. Ants püüdis ... põrnikat, Peeter aga 4 põrnika võrra rohkem. Mitu põrnikat püüdis Peeter?

394. Mitu hane on kaldal? Mitu hane on vees?
Mitu hane on kokku?

395. Enne laaditi välja 6 ja pärast 8 vagunit puid.
5 vagunit jäi veel tühjendada. Mitu vagunit puid
toodi?

396. Koosta ülesanne, milles 9-le tuleb liita 3 ja
veel 2.

397. Koosta ülesanne, milles 8-le tuleb liita 4 ja
veel 1.

398. Tütarlaps kuivatas 20 lehte; neist kinkis ta
ühele sõbratarile 7 ja teisele 8 lehte. Mitu lehte jäi tal
järele?

399. Sulg maksab 3 kopikat. Sulepea on 9 kopikat
kallim kui sulg. Kui palju maksab sulepea? Kui palju
maksavad sulepea ja sulg?

400. Köitmata raamat maksab 8 rubla, köidetud
raamat aga 3 rubla võrra rohkem. Kui palju maksab
köidetud raamat?

401. Vello püüdis 8 liblikat, Arvo aga 3 liblika
võrra vähem. Mitu liblikat püüdsid poisid kokku?

402. Esimese klassi õpilased panid lindudele üles 7 toitekasti, teise klassi õpilased aga 2 toitekasti võrra vähem. Mitu toitekasti panid mõlema klassi lapsed lindudele?

403.	$5 + 7 + 8$	$5 + 9 - 3$	$4 + 7 - 10$
	$4 + 9 - 2$	$3 + 9 + 7$	$3 + 9 - 12$
	$3 + 8 + 9$	$4 + 8 + 5$	$5 + 8 - 11$
	$5 + 6 + 7$	$2 + 9 + 4$	$4 + 9 + 7$

404.	$16 - 13 + 9$	$7 + 5 - 11$	$9 + 9 - 13$
	$18 - 12 + 5$	$9 + 8 - 14$	$9 + 7 - 14$
	$20 - 16 + 8$	$8 + 8 - 13$	$8 + 6 - 11$
	$17 - 12 + 6$	$6 + 5 - 11$	$8 + 9 - 12$

405.	$5 + (20 - 12)$	$4 + (19 - 11)$	$8 + (17 - 12)$
	$5 + (17 - 11)$	$4 + (20 - 12)$	$3 + (20 - 14)$
	$5 + (19 - 12)$	$4 + (20 - 11)$	$9 + (16 - 13)$
	$5 + (20 - 11)$	$3 + (18 - 10)$	$6 + (18 - 10)$

406.	$20 - (8 + 3)$	$15 - (4 + 7)$	$4 + (18 - 12)$
	$17 - (4 + 9)$	$13 - (3 + 5)$	$6 + (17 - 11)$
	$19 - (5 + 6)$	$14 - (5 + 7)$	$5 + (20 - 14)$
	$18 - (4 + 8)$	$16 - (2 + 9)$	$7 + (18 - 12)$

407. Esiteks kirjuta harjutus vastusega 11, siis vastusega 12, siis vastusega 13 jne.

$6 + 9$	$4 + 7$	$4 + 8$	$8 + 8$
$4 + 9$	$7 + 7$	$9 + 9$	$8 + 9$

408. Liida 9 igale paarisarvule esimese kümne piires.

409. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastus:

$$\begin{array}{cccc}
 5+7+6 & 6+6+6 & 6+5+8 & 3+9-11 \\
 7+8+3 & 7+7+4 & 7+4+6 & 6+8-13 \\
 9+8+2 & 8+8+4 & 8+5+3 & 8+4-12 \\
 8+4+6 & 9+9+2 & 6+7+4 & 9+6-11
 \end{array}$$

410. Koosta ja lahenda 4 samasugust harjutust.

LAHUTAMINE ÜLEMINEKUGA TEISE KÜMNESSE.

$$\begin{array}{ccc}
 411. & 13-3 & 17-7 & 15-5 \\
 & 12-2 & 11-1 & 14-4 \\
 & 16-6 & 19-9 & \\
 & 18-8 & 20-10 &
 \end{array}$$

412. a) Pane tabelile 11 valget ruutu (nagu joonisel on näidatud). Mitu ruutu on tabelil üle kümne?

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

b) Võta tabelilt 3 valget ruutu ära. Mitu ruutu tuleb esialgu võtta?

Mitu ruutu tuleb pärast võtta?

$$\begin{array}{cccc}
 413. & 11-1-2 & 11-4 & 11-5 & 11-7 \\
 & 11-3 & 11-6 & 11-8 & 11-9
 \end{array}$$

414. Pane tabelile 12 ruutu. Võta tabelilt viis ruutu ära.

$$\begin{array}{cccc}
 415. & 12-2-3 & 12-4 & 12-3 & 12-7 \\
 & 12-5 & 12-6 & 12-8 & 12-9
 \end{array}$$

416. Lahuta 18-st 3-kaupa, kuni midagi ei jää järele.

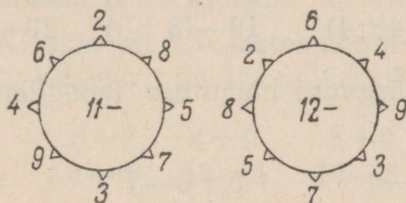
417. Kolhoosi aias töötas 12 inimest, nende hulgas 7 naist. Kui palju oli mehi?

418. a) Lugesistoas oli 11 lauda. 2 lauda viidi välja. Mitu lauda jäi lugemistuppa?

b) Lugesistoas oli enne 11 lauda, aga nüüd on 9 lauda. Mitu lauda on välja viidud?

419. $11-2$ $11-5$ $11-4$ $12-3$ $12-4$
 $11-9$ $11-6$ $11-7$ $12-9$ $12-8$

420.

421. $11-2+4$ $12-5+4$ $12-4+7$
 $11-9+6$ $12-7+9$ $11-4+9$
 $11-3+6$ $12-9+8$ $12-8+9$

422. $12-6+9$ $12-7+8$ $11-5+8$
 $11-4+7$ $11-8+9$ $12-3+4$
 $11-3+5$ $12-4+5$ $11-2+5$

423. Ühest vaost võeti 11 korvi kartuleid, teisest vaost võeti kolm korvi vähem. Mitu korvi kartuleid võeti kokku?

424. Ühte salve pandi 12 kotti jahu, teise salve 4 kotti vähem. Mida võib teada saada?

425. Kolmes toas on kokku 11 tooli: ühes toas on 2 ja teises 5 tooli. Mitu tooli on kolmandas toas?

426. Raamatus on 12 lehekülge. Sellest raamatust luges Maimu eile 5 ja täna 4 lehekülge. Mitu lehekülge jäi tal lugeda?

427. $11 - (17 - 12)$ $11 - (18 - 14)$ $12 - (20 - 9)$
 $11 - (19 - 16)$ $11 - (20 - 13)$ $12 - (17 - 6)$
 $11 - (15 - 13)$ $11 - (18 - 12)$ $12 - (18 - 8)$
 $11 - (20 - 12)$ $12 - (20 - 12)$ $12 - (20 - 9)$

428. $12 - (4 + 5)$ $18 - (5 + 6)$ $16 - (7 + 8)$
 $11 - (3 + 4)$ $17 - (4 + 9)$ $19 - (5 + 7)$
 $12 - (4 + 4)$ $19 - (8 + 8)$ $20 - (4 + 9)$

429. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastus:

$7 + 6 - 4$	$5 + 6 - 7$	$3 + 8 - 5$
$7 + 4 - 6$	$3 + 9 - 5$	$6 + 6 - 5$
$4 + 8 - 6$	$9 + 2 - 8$	$4 + 7 - 8$
$9 + 3 - 7$	$5 + 7 - 8$	$6 + 5 - 4$
$4 + 7 - 6$	$2 + 9 - 5$	$5 + 7 - 8$
$8 + 4 - 9$	$7 + 5 - 6$	$8 + 3 - 9$

430. Lahuta 20-st 4-kaupa, kuni midagi järele ei jää.

IV

431. a) Pane tabelile 13 ruutu. Võta tabelilt 4 ruutu ära.

b) Pane tabelile 14 ruutu. Võta tabelilt 6 ruutu ära.

432. a) Kui palju tuleb 13-st lahutada, et järele jääks 10?

b) Kui palju tuleb 14-st lahutada, et järele jääks 10?

d) 13—4	13—5	14—5	14—6
13—6	13—7	14—7	14—8
13—8	13—9	14—9	12—6

433. a) Kioskis müüdi 9 lastekalendrit, järele jäi 4. Mitu kalendrit oli kioskis?

b) Kioskis oli 13 lastekalendrit, järele on jäänud 4. Mitu kalendrit on ära müüdnud?

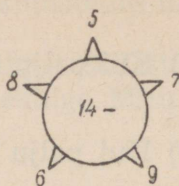
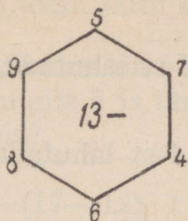
434. 5—8	6+7	4+9	5+9	7+7
13—5	13—6	13—4	14—5	14—7

435. Esiteks haagiti veduri külge 13 vagunit, pärast aga 6 vaguni võrra vähem. Mitu vagunit haagiti veduri külge üldse?

436. 14+(14—8)	13+(13—7)	13+(13—6)
14+(14—9)	13+(13—9)	13+(13—8)

437. 14 m pikkuse nööri otsast lõigati ära enne 4 ja pärast 5 m. Kui pikaks jäi nöör?

438. Tütarlaps kuivatas enne 13 ja pärast veel 7 rukkilille. 4 rukkilille kinkis ta sõbratarile. Mida võib teada saada?

440.	$13 - 8 + 7$	$13 - 5 + 8$	$14 - 8 + 5$
	$13 - 6 + 7$	$13 - 7 + 5$	$14 - 6 + 9$
	$13 - 9 + 8$	$13 - 4 + 9$	$14 - 9 + 7$

441.	$6 + 7 - 9$	$7 + 7 - 5$	$8 + 4 - 5$
	$8 + 6 - 7$	$6 + 8 - 9$	$4 + 7 - 5$
	$9 + 5 - 6$	$5 + 7 - 6$	$2 + 9 - 8$

442.	$13 - 5 + 4$	$14 - 9 + 3$	$14 - 5 + 7$
	$13 - 8 + 6$	$14 - 6 + 5$	$13 - 9 + 8$
	$13 - 6 + 4$	$14 - 8 + 7$	$13 - 7 + 6$

443.	$13 - 4 + 5$	$14 - 9 + 7$	$13 - 7 + 9$
	$14 - 7 + 9$	$13 - 8 + 9$	$14 - 8 + 6$
	$13 - 9 + 7$	$14 - 6 + 8$	$13 - 6 + 7$

444.	$20 - (13 - 5)$	$19 - (12 - 8)$
	$17 - (14 - 7)$	$11 - (13 - 6)$
	$12 - (11 - 6)$	$18 - (11 - 4)$
	$16 - (20 - 17)$	$19 - (16 - 12)$

445. Iga järgmise ülesande lahendamisel kirjuta ainult vastus:

a)	$2 + 9 - 7$	$4 + 8 - 5$	$3 + 9 - 6$
	$5 + 8 - 6$	$6 + 7 - 9$	$7 + 7 - 5$
	$8 + 7 - 5$	$9 + 6 - 3$	$6 + 8 - 7$

b) $3+8-6$	$4+8-6$	$11-4+9$
$5+7-9$	$3+9-4$	$11-5+7$
$7+4-5$	$4+9-7$	$12-8+9$

446.	$15-6$	$15-7$	$16-7$	$16-8$	$17-8$
	$15-8$	$15-9$	$16-9$	$17-9$	$18-9$

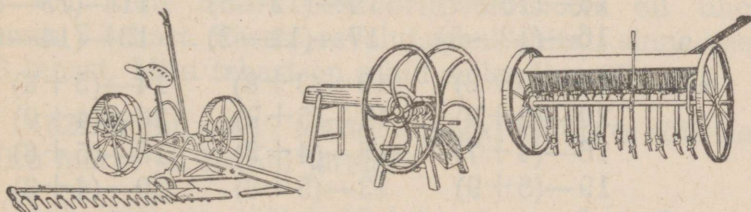
447.	$5+9$	$7+8$	$9+6$	$7+9$	$8+9$
	$14-5$	$15-7$	$15-9$	$16-7$	$17-8$
	$14-9$	$15-8$	$15-6$	$16-9$	$17-9$

448. Salmel on kahes kotis 17 tõru. Ühes kotis on 8 tõru, mitu tõru on tal teises kotis?

449. Luule andis kummi eest 15 kopikat ja sai 6 kopikat tagasi. Kui palju maksis kumm?

450. Kaupluses oli enne 16 trummi, nüüd on seal 7 trummi. Mitu trummi on ära müüdud?

451. Lapsed tegid 15-st kaardist loto. 5-le kaardile joonistasid nad loomi, 4-le kaardile linde ja ülejäänud kaartidele lilli. Kui palju oli lilledega kaarte?

452. Sovhoosi toodi 17 uut masinat: 5 niidumasiinat, 4 hekslimasinat, ülejäänud olid külvimasiinat. Mitu külvimasiinat toodi sovhoosi?

453.	$16-8+7$	$8+8-7$	$17-8+6$
	$17-9+5$	$7+9-8$	$15-7+8$
	$15-8+6$	$6+7-9$	$18-9+4$
	$15-9+7$	$5+9-7$	$16-9+6$

454.	$14-8+9$	$13-8+6$	$2+9-11$
	$12-6+7$	$14-7+9$	$4+8-10$
	$11-7+8$	$15-9+6$	$5+9-14$
	$13-5+9$	$14-5+3$	$6+8-12$

455. a) $2+9$ $9+2$ $11-2$ $11-9$

b) Koosta 4 mitmesugust harjutust arvudega 5, 9 ja 14.

456.	$\dots+2=11$	$7+\dots=14$
	$\dots+6=12$	$4+\dots=13$
	$\dots+8=12$	$9+\dots=18$
	$\dots+5=13$	$8+\dots=15$
	$\dots-5=12$	$12-\dots=3$
	$\dots-4=11$	$16-\dots=8$
	$\dots-6=14$	$15-\dots=6$
	$\dots-7=10$	$14-\dots=5$

457.	$15-(13-7)$	$16-(13-4)$	$14-(15-6)$
	$17-(14-6)$	$15-(17-9)$	$12-(11-5)$
	$18-(16-7)$	$15-(12-5)$	$11-(13-8)$
	$16-(12-5)$	$17-(11-2)$	$13-(14-6)$

458.	$14-(5+8)$	$19-(3+8)$	$14-(5+8)$
	$20-(2+9)$	$17-(5+9)$	$20-(4+9)$
	$16-(4+7)$	$15-(4+8)$	$18-(5+6)$
	$19-(5+9)$	$13-(5+6)$	$20-(4+8)$

459.	$17-(5+8)$	$16-(6+7)$	$18-(5+7)$
	$15-(4+9)$	$16-(4+8)$	$14-(6+6)$
	$15-(7+5)$	$14-(4+7)$	$14-(3+8)$
	$13-(5+7)$	$15-(3+8)$	$16-(4+8)$

460. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastus:

$4+7-6$	$13-6+7$	$2+9-7+2$
$6+8-5$	$15-7+9$	$8+7-12+8$
$6+9-8$	$16-8+6$	$7+6-13+9$
$3+9-7$	$15-9+7$	$9+9-15+8$

$9+2=11$	$8+3=11$	$7+4=11$	$6+5=11$
$9+3=12$	$8+4=12$	$7+5=12$	$6+6=12$
$9+4=13$	$8+5=13$	$7+6=13$	
$9+5=14$	$8+6=14$	$7+7=14$	
$9+6=15$	$8+7=15$		
$9+7=16$	$8+8=16$		
$9+8=17$			
$9+9=18$			

Kordamine.

461. Enne Suurt Oktoobrirevolutsiooni oli ühes linnas 3 tehist. Pärast revolutsiooni ehitati sinna veel 12 tehist. Mitu tehist on nüüd selles linnas?

462. Reinul oli 17 marki. 3 marki kinkis ta sõbrale. Mitu marki jäi Reinul järele?

463. Töökojas töötab 19 inimest, nende hulgas on 12 naist. Mitu meest töötab selles töökojas?

464. Korvist võeti 7 muna välja, korvi jäi veel 8 muna. Mitu muna oli enne korvis?

465. Tütarlaps luges läbi 6 lehekülge uuest raamatust, tal jäi 8 lehekülge veel lugeda. Mitu lehekülge on selles raamatus?

466. Nõus oli 20 kruusi piima, nüüd on seal ainult 6 kruusi. Mitu kruusi piima on nõust ära võetud?

467. a) Veera ostis 15 kopika eest pildi. Mitu kopikat sai ta 20-kopikasest tagasi?

b) Missuguse raha andis Salme pildi eest, kui pilt maksis 12 kopikat ja Salme sai 3 kopikat tagasi?

468. Esita küsimused ja lahenda ülesanded:

a) Ühel oksal on 7 ja teisel oksal 8 varblast...

b) Kahel oksal on kokku 13 varblast, ühel oksal on 5 varblast...

469. Koosta ülesanne, mille lahendamiseks üks arv tuleb liita teisele.

470. Koosta ülesanne, mille lahendamiseks ühest arvust tuleb lahutada teine arv.

471. a) $12 + 6$ $6 + 12$ $18 - 6$ $18 - 12$

b) Koosta 4 harjutust arvudega 7, 8 ja 15.

472. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastus:

$9 + 9$	$14 - 7$	$4 + 16$	$15 - 3$	$18 - 15$
$8 + 5$	$16 - 8$	$3 + 14$	$19 - 6$	$16 - 12$
$5 + 7$	$12 - 6$	$5 + 13$	$18 - 4$	$17 - 14$
$8 + 4$	$11 - 5$	$6 + 11$	$20 - 8$	$20 - 13$

473. Esita küsimused ja lahenda ülesanded:

a) Õde lahendas 12 harjutust, vend aga 3 harjutuse võrra rohkem....

b) Vennal on 18 raamatut, õel aga 6 raamatu võrra vähem . . .

d) Emal on 2 nööri: üks on 8 m pikk, teine on 4 m võrra pikem . . .

e) Sulepea ja sulg maksavad 18 kopikat, sulepea on 3 kopikat odavam . . .

474. Isa leidis 12 seent, Väino 4 seent rohkem ja Helgi 3 seent vähem kui isa. Mitu seent leidis Väino? Mitu seent leidis Helgi?

475. Maasik andis 12 kruusi piima, Mustik 3 kruusi vähem ja Tähik 5 kruusi rohkem kui Maasik. Kui palju piima andis Mustik ja kui palju Tähik?

476. Vennal on 5 raamatut, õel on 6 raamatut rohkem kui vennal. Mitu raamatut on vennal ja õel kokku?

477. Üks õde triikis 7 rätikut, teine 2 rätikut vähem. Mitu rätikut triikis kaks õde kokku?

478. Kaks poissi püüdis kalu. Üks poiss sai 8 kala, teine aga 3 kala rohkem. Mitu kala said mõlemad poisid kokku?

479. Kolmes ankrus oli kokku 17 pange vett. Ühes ankrus oli 6 ja teises 8 pange vett. Mitu pange vett oli kolmandas ankrus?

480. Kolhoosnik müüs kolmele ostjale kokku 20 muna: esimene ostja sai 9 ja teine 6 muna. Mitu muna müüs kolhoosnik kolmandale ostjale?

481.	$18 - (6 + 6)$	$20 - (11 - 7)$	$7 + (13 - 5)$
	$20 - (8 + 8)$	$17 - (15 - 9)$	$9 + (16 - 7)$
	$14 - (9 + 5)$	$20 - (13 - 8)$	$8 + (12 - 8)$

$$482. \quad \begin{array}{ll} 7+9-(8+6) & 8+5-(16-7) \\ 9+6-(17-8) & 6+9-(20-8) \\ 5+8-(14-8) & 4+8+(15-7) \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 4+7+(18-9) \\ 6+8-(7+6) \\ 7+8-(3+9) \end{array}$$

483. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastus:

$$\begin{array}{lll} 17-8+6 & 20-9+8 & 3+17-12+4 \\ 13+4-9 & 18-6-7 & 5+12+3-7 \\ 20-3-8 & 14+5-8 & 4+16-8-5 \\ 16-4+7 & 11+6-9 & 6+13-9+8 \end{array}$$

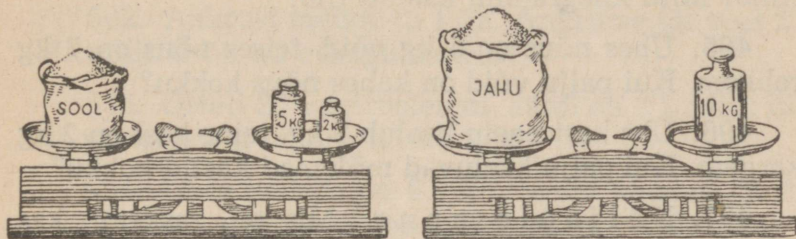
484. Kui palju saab iga rea arvude liitmisest? Iga veeru arvude liitmisest?

10	2	6
3	11	4
5	5	8

$$485. \quad \begin{array}{ll} \dots+2=14 & 4+\dots=12 \\ \dots+1=15 & 5+\dots=16 \\ \dots+4=16 & 6+\dots=14 \\ \dots+3=20 & 8+\dots=20 \\ \dots-3=10 & 15-\dots=10 \\ \dots-4=15 & 18-\dots=9 \\ \dots-6=5 & 17-\dots=5 \\ \dots-4=8 & 20-\dots=18 \end{array}$$

KILOGRAMM. KAALUMINE KILOGRAMMIGA.

486. Võta ühte kätte raamat ja teise vihik. Mis on kergem, kas vihik või raamat? Mis on raskem?

487. a) Mitu kilogrammi kaalub sool?
b) Mitu kilogrammi kaalub jahu?

488. Võta ühte kätte 1-kilogrammiline ja teise kätte 2-kilogrammiline viht. Kumb viht on raskem?

489. Kaalu: 1 kilogramm liiva; 2 kilogrammi liiva; 5 kilogrammi liiva.

490. Pane kaalukausile 10-kilogrammiline viht ja tasakaalusta see teiste vihtidega.

Sõna „kilogramm“ ehk „kilo“ kirjutatakse lühendatult kg

491. Ema ostis 10 kg kartuleid ja 3 kg kapsaid. Mitu kilogrammi kaalus kogu ost?

492. Lastekodule osteti 13 kg kirsse. 10 kg keedeti moosiks, ülejäänud kirsid anti lastele. Mitu kilogrammi kirsse anti lastele?

493. Kahes kotis on 16 kg tangu. Ühes kotis on 6 kg tangu. Mitu kilogrammi tangu on teises kotis?

494. Leeni kaalub 14 kg. Aino on 5 kg kergem ja Ülo 6 kg raskem kui Leeni. Mitu kilogrammi kaalub Aino? Mitu kilogrammi kaalub Ülo?

495. Ühes nõus on 5 kg võid, teises nõus on 7 kg rohkem. Kui palju võid on kahes nõus kokku?

496. Üks kast naelu kaalub 7 kg, teine kast on 2 kg kergem. Kui palju kaaluvad mõlemad kastid kokku?

497. Nalja ülesanne. Mis on raskem, kas kilogramm rauda või kilogramm vatti?

LIITER. MÕÖTMINE LIITRIGA.

498. Tee kindlaks, mitu klaasi vett mahub liitrisse pudelisse.

499. Mõõda liitriga suure ja väikese purgi maht ja loenda, mitu liitrit vett mahub mõlemasse purki.

Sõna „liiter“ kirjutatakse lühendatult l

500. Nõus oli 20 l piima. 2 l tarvitati ära. Mitu liitrit piima jäi järele?

501. Kahes kannus on 15 l petrooleumi. Ühes kannus on 10 l. Mitu liitrit petrooleumi on teises kannus?

502. Ankrust müüdi 12 l õli. Ankrusse jäi veel 2 l. Mitu liitrit õli oli esialgu ankrus?

503. Osteti 20 l petrooleumi. Järel on 2 l. Mitu liitrit petrooleumi on ära tarvitatud?

504. Ühes pudelis on 6 l õli, teises pudelis on 2 l rohkem. Mitu liitrit õli on kahes pudelis kokku?

505. Panges on 12 l. Üks lehm andis pange piima päevas, teine andis 4 l vähem. Mitu liitrit piima andsid mõlemad lehmad päevas?

506. Kolmes nõus on 20 l piima. Ühes nõus on 6 l, teises nõus on 9 l. Kui palju piima on kolmandas nõus?

507. 13 l petrooleumi valati kolme nõusse. Ühte nõusse valati 2 l, teise 4 l. Kui palju petrooleumi valati kolmandasse nõusse?

KORRUTAMINE 20 PIIRIS.

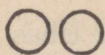
Võta 2-kaupa.

508. a) Võta laualt 2 kruusi. Võta veel kord 2 kruusi. Mitu korda võtsid? Mitme kruusi kaupa võtsid? Mitu kruusi võtsid kokku?

$$2+2=4$$

$$2\times 2=4$$

b) Joonista, loe ja kirjuta vihikusse:

$$2 + 2 + 2 = 6$$

$$2 \times 3 = 6$$

509. Ema kudus

Mitu kinnast

kudus ema kokku?

510. Ilmaril on paar punaseid, paar kollaseid, paar rohelisi ja paar ruugeid palle. Mitu palli on tal kokku?

511. Poisid käisid aia kastmiseks 5 korda vett toomas. Nad tõid iga kord 2 pange vett. Mitu pange vett tõid poisid kokku?

512. Loenda, mitu kopikat on viies 2-kopikases.

513. Voodilina õmblemiseks kulub 2 m riidet. Mitu meetrit riidet on vaja 3 voodilina õmblemiseks?

514. Loe paarikaupa (kahekaupa) kuni 10-ni.

$$2 \times 2$$

$$2 \times 3$$

$$2 \times 4$$

$$2 \times 5$$

515. Loenda, mitu kopikat on kuues 2-kopikases; kaheksas 2-kopikases; kümnes 2-kopikases.

516. 6 poissi tegi näärikuuse jaoks tähti; iga poiss tegi 2 tähte. Mitu tähte tegid poisid kokku?

517. $2\text{ m} \times 6 = 2\text{ m} + 2\text{ m} + 2\text{ m} + 2\text{ m} + 2\text{ m} + 2\text{ m}$. Kirjuta vihikusse samuti:

$$2 \times 7 \quad 2 \times 8 \quad 2 \times 9 \quad 2 \times 10$$

518. Mitu pioneeri on 5-s reas? 7-s reas? 10-s reas?

519. Teed mööda sõidab 8 veovankrit. Iga vankri ette on rakendatud 2 hobust. Mitu hobust on kokku?

520. Lõpeta tabel:

$2 + 2 = 4$	$2 \times 2 = 4$
$2 + 2 + 2$	2×3
$2 + 2 + 2 + 2$	2×4
$2 + 2 + 2 + 2 + 2$	2×5
$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$	2×6
$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$	2×7
$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$	2×8
$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$	2×9
$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$	2×10

2×1	2×3	2×5	2×7	2×9
2×2	2×4	2×6	2×8	2×10

521. a) Mall võttis kolmest peenrast porgandeid, igast peenrast 2 porgandit. Mitu porgandit võttis ta kokku?

b) Ühe porgandi sõi Mall ära, ülejäänud porgandid viis ta emale. Mitu porgandit viis Mall emale?

522. a) Neljalt peenralt võeti kurke, igalt peenralt 2 kurki. Mida võib teada saada?

b) Võeti 8 kurki, 5 kurki söödi lõunasöögi juurde. Mitu kurki jäi järele?

523. Koosta kahest eelmisest ülesandest üks ülesanne.

524. Aednik võttis 6-lt peenralt kapsaid, igalt peenralt 2 pead. 10 kapsapead müüs ta ära, ülejäänud kapsad jättis endale. Mitu kapsapead jättis aednik endale?

525. 8-lt peenralt võeti maasikaid, igalt peenralt 2 klaasi. 12 klaasi maasikaid keetis ema moosiks, ülejäänud maasikad andis tee juurde. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

526. Lapsed tegid paberist maju: 8 paari väikesi ja 3 suuremat maja. Mitu maja tegid lapsed kokku?

527. Sõidab voor. Selles on 7 kahehobuse vankrit ja 1 kolmehobuse vanker. Mitu hobust on vooris kokku?

528. Rakendis on 9 paari koeri, ees jookseb juhtkoer. Mitu koera on rakendis kokku?

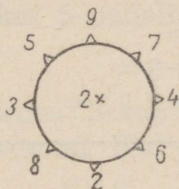
529. a) Õde ostis vihikuid ja andis kolmele vennale igähele 2 vihikut. Mitu vihikut andis õde vendadele kokku?

b) Õele endale jäi 4 vihikut. Mitu vihikut ta ostis?

530. Vanaisa ostis pähkleid ja andis 6-le pojapojale igähele 2 pähklit. Vanaisale endale jäi 1 pähkel. Mitu pähklit ta ostis?

531. Tuvilast lendas välja 9 paari tuvisid. Üks tuvi jäi tuvilasse. Mitu tuvi elas tuvilas?

532.

533.	$2 \times 2 + 7$	$2 \times 3 + 8$	$2 \times 5 + 6$
	$2 \times 4 + 5$	$2 \times 6 + 7$	$2 \times 10 - 8$
	$2 \times 8 + 3$	$2 \times 7 + 5$	$2 \times 9 - 6$

534.	$8 + (2 \times 2)$	$7 + (2 \times 3)$	$5 + (2 \times 4)$
	$5 + (2 \times 6)$	$6 + (2 \times 7)$	$4 + (2 \times 8)$
	$3 + (2 \times 7)$	$1 + (2 \times 9)$	$3 + (2 \times 5)$

535.	$16 - (2 \times 7)$	$14 - (2 \times 3)$	$19 - (2 \times 8)$
	$13 - (2 \times 4)$	$12 - (2 \times 5)$	$20 - (2 \times 9)$
	$20 - (2 \times 6)$	$18 - (2 \times 7)$	$15 - (2 \times 6)$

536. Loenda kahekaupa kuni 20-ni.

Võta 3-kaupa.

537. Tee tikkudest 2 kolmnurka. Mitu tikku on selleks vaja?

538. Tünnil on 3 vitsa. Mitu vitsa on vaja 3 tünni jaoks? 4 tünni jaoks? 5 tünni jaoks? 6 tünni jaoks?

539. Kleidi õmblemiseks kulub 3 m riidet. Mitu meetrit riidet kulub 4 niisuguse kleidi õmblemiseks? 6 kleidi õmblemiseks?

540. Lõpeta tabel:

$$3 + 3 = 6$$

$$3 \times 2 =$$

$$3 + 3 + 3 =$$

$$3 \times 3 =$$

$$3 + 3 + 3 + 3 =$$

$$3 + 3 + 3 + 3 + 3 =$$

$$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 =$$

3×1	3×3	3×5
3×2	3×4	3×6

541. Tütarlaps võttis 4-st oapõõsast kaunu, igast põõsast 3 kauna. Mitu kauna võttis ta kokku?

542. 6 õpilast tegi pühadeks lippe, iga õpilane 3 lippu. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

543. 5 tütarlast palistas rätikuid, iga tütarlaps 3 rätikut, kuues tütarlaps palistas 4 rätikut. Mitu rätikut palistasid tütarlapsed kokku?

544. Isa andis kahele tütrele kummalegi 3 värvipliiatsit. Tal jäi 9 pliiatsit järele. Mitu pliiatsit oli isal?

545. Lasteaiale osteti 6 palli, 3 rubla pall, ja anti kassasse 20 rubla. Mitu rubla saadi tagasi?

546. Tütarlapsed panid kasvama 12 uba, poisid aga 8 uba rohkem. Mitu uba panid poisid kasvama?

547. Tütarlapsed panid maha 4 rida ube, 3 uba igas reas; poisid panid 8 uba rohkem kui tütarlapsed. Mitu uba panid poisid maha?

548. Lapsed panid 5 pudelisse oksi, igasse pudelisse 3 oksa, purki aga panid nad 2 oksa rohkem kui 5 pudelisse kokku. Mitu oksa panid lapsed purki?

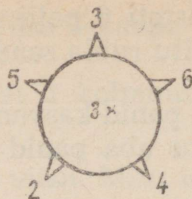
549. Vennal on kuus 3-kopikast raha, õel on 2 kopikat rohkem kui vennal. Kui palju raha on õel?

550. Mai lahendas 5 tulpa harjutusi, 3 harjutust igas tulbas, Aino lahendas 4 harjutust rohkem kui Mai. Mitu harjutust lahendas Aino?

551. Linda noppis 15 lille, Luule noppis 6 lille vähem kui Linda. Mitu lille noppis Luule?

552. Aime istutas 5 rida nelke, igas reas 3 nelki. Marta istutas 6 nelki vähem kui Aime. Mitu nelki istutas Marta?

553. Eile toodi mängumurule 4 voori liiva, iga voooriga 3 koormat; täna toodi 5 koormat vähem kui eile. Mitu koormat liiva toodi täna?

555.	$3 \times 2 + 7$	$3 \times 4 - 5$	$3 \times 4 - 7$
	$3 \times 5 - 8$	$3 \times 6 - 9$	$3 \times 3 + 8$
	$3 \times 3 + 9$	$3 \times 3 + 7$	$3 \times 5 - 6$
	$3 \times 6 - 8$	$3 \times 4 - 8$	$3 \times 6 - 6$

556.	$3 \times 2 + 12$	$3 \times 3 + 11$	$2 \times 10 - 14$
	$3 \times 4 - 12$	$3 \times 5 - 12$	$2 \times 8 - 13$
	$3 \times 6 - 15$	$3 \times 4 - 10$	$2 \times 9 - 14$
	$3 \times 5 - 13$	$3 \times 6 - 13$	$2 \times 7 - 12$

557.	$3 \times (16 - 13)$	$2 \times (20 - 14)$	$2 \times (20 - 12)$
	$3 \times (18 - 13)$	$2 \times (16 - 12)$	$2 \times (18 - 11)$
	$3 \times (20 - 16)$	$2 \times (20 - 10)$	$2 \times (19 - 14)$
	$3 \times (17 - 11)$	$2 \times (19 - 10)$	$2 \times (20 - 11)$

558. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastus:

$19 - 3 - 8 + 4$	$12 - 5 + 9 - 13$	$12 + 4 - 7 + 11$
$20 - 5 - 7 + 8$	$14 - 6 + 8 - 12$	$11 + 3 - 8 + 13$
$18 - 4 - 6 + 9$	$15 - 9 + 8 - 11$	$14 + 4 - 9 + 11$

559. Loenda 3-kaupa kuni 18-ni

Võta 4-kaupa.

560. Lao tikkudest 2 ruutu. Mitu tikku tuli võtta iga ruudu jaoks? Mitu korda tuli võtta? Mitu tikku tuli võtta 2 ruudu ladumiseks?

561. Tunniks anti üles 3 tulpa harjutusi, igas tulpas 4 harjutust. Mida võib teada saada?

562. Sepp rautas 3 hobust, igal hobusel kõik 4 jalga. Mitu hobuserauda läks tarvis?

563. Hobusele antakse 4 kg kaeru päevas. Mitu kilogrammi kaeru on hobusele vaja 4-ks päevaks? 5-ks päevaks?

564. Lõpeta tabel:

$$4 + 4 = 8$$

$$4 \times 2 =$$

$$4 + 4 + 4 =$$

$$4 + 4 + 4 + 4 =$$

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4 =$$

$$4 \times 1$$

$$4 \times 2$$

$$4 \times 3$$

$$4 \times 4$$

$$4 \times 5$$

565. Koosta ülesanne, milles tuleb 4×3 .

566. Leeni võttis kolmelt peenralt lilli, igalt peenralt 4 lille. 10 lille pani ta vaasi, ülejäänud lilled kinkis sõbratarile. Mitu lille kinkis Leeni sõbratarile?

567. Suure laua juures sööklas lõunastab 12 inimest, kahe väikese laua juures aga 4 inimest kummagi laua juures. Mitu inimest lõunastab sööklas?

568. Vanaisa leidis 6 seent, tema 2 tütrepoega aga kumbki 4 seent. Mitu seent leidsid vanaisa ja tütrepojad kokku?

569. Isa andis oma kahele pojale kompvekke, kummalegi pojale 4 kompvekki. Mitu kompvekki andis isa poegadele kokku?

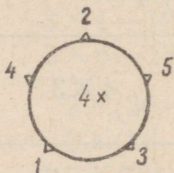
570. Isal oli 10 kompvekki. Mitu kompvekki jäi tal järele, kui ta kahele pojale andis kummalegi 4 kompvekki?

571. Neljalt peenralt võeti 17 klaasi maasikaid. Kolmelt peenralt võeti igaiühelt 4 klaasi. Mitu klaasi maasikaid võeti neljandalt peenralt?

572. Aias on 20 viljapuud: 4 rida õunapuid, igas reas 4 õunapuud, ja mõned kirsipuud. Mitu kirsipuud on aias?

573. Tisler tegi taburettide jaoks 16 jalga. Mitu jalga jääb järele, kui ta teeb 3 taburetti?

574.

575.	$4 \times 3 - 5$	$4 \times 4 - 11$	$16 - (4 \times 4)$
	$4 \times 4 - 8$	$4 \times 5 - 17$	$20 - (4 \times 2)$
	$4 \times 1 + 9$	$4 \times 3 - 10$	$18 - (4 \times 3)$
	$4 \times 5 - 7$	$4 \times 4 - 12$	$19 - (4 \times 1)$

576.	$4 \times 2 + 2$	$1 \times 4 + 9$	$18 - (2 \times 3)$
	$4 \times 4 - 6$	$2 \times 4 + 7$	$20 - (2 \times 9)$
	$4 \times 3 - 7$	$3 \times 5 - 8$	$18 - (3 \times 3)$
	$4 \times 5 - 8$	$2 \times 8 - 7$	$20 - (3 \times 6)$

577.	$3 + (2 \times 7)$	$13 + (3 \times 2)$	$2 \times 2 \times 2$
	$6 + (3 \times 4)$	$15 + (2 \times 2)$	$2 \times 2 \times 3$
	$2 + (3 \times 5)$	$12 + (4 \times 2)$	$2 \times 2 \times 4$
	$4 + (2 \times 6)$	$11 + (3 \times 3)$	$2 \times 2 \times 5$

578. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastus:

$$\begin{array}{lll} 13+4-8+5 & 17-15+12-8 & 18-6+5-17 \\ 15+3-9+6 & 20-14+11-9 & 13-8+9-11 \\ 11+4-8+7 & 18-15+13-7 & 15-7+8-13 \end{array}$$

579. Loenda 4-kaupa kuni 20-ni.

Võta 5-kaupa.

580. Mitu sõrme on ühel käel? kahel käel?

581. Mitu kopikat on kahes 5-kopikases? kolmes? neljas?

582. Poiss kleepis 4 rida marke, igas reas 5 marki. Mida võib teada saada?

583. Koosta ülesanne, mille lahendus kirjutatakse nii: $5 \text{ l} \times 3 = 15 \text{ l}$.

584. Jätka tabelit:

$$\begin{array}{ll} 5+5= & 5 \times 2 \\ 5+5+5= & 5 \times 3 \end{array}$$

5×1	5×2	5×3	5×4
--------------	--------------	--------------	--------------

585. Kolmel õel on igaühel 5 pilti, vennal on 2 pilti rohkem kui kolmel õel kokku. Mitu pilti on vennal?

586. Vasakus käes on kolm 5-kopikast, paremas käes aga 3 kopikat rohkem kui vasakus käes. Kui palju raha on paremas käes?

587. Paremas käes on neli 5-kopikast, vasakus käes aga 2 kopikat vähem kui paremas käes. Kui palju raha on vasakus käes?

588. Volli kogus 3 karpil liblikaid, igas karbis 5 liblikat. Väino kogus 4 liblika võrra vähem kui Volli. Mitu liblikat kogus Väino?

589. 2 õde ja 1 vend rohisid 16 peenart. Kumbki õde rohis 5 peenart. Mitu peenart rohis vend?

590. 2 palli ja 1 nuku eest maksti kokku 18 rubla. Kumbki pall maksis 5 rubla. Kui palju maksis nukk?

591. Riidekangast müüdi kolmele ostjale igäühele 5 m. Kangast jäi veel 4 m järele. Kui palju riidet oli kangas?

592. Klassi kaunistamiseks tegi 3 õpilast igäüks 5 lippu. Neil jäi teha veel 5 lippu. Mitu lippu nad tahtsid teha?

593.	$5 \times 1 + 7$	$5 \times (17 - 14)$	$18 - (5 \times 3)$
	$5 \times 4 - 17$	$5 \times 20 - 18)$	$14 - (5 \times 2)$
	$5 \times 3 - 8$	$5 \times (18 - 14)$	$20 - (5 \times 4)$

594. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastus:

a)	$2 \times 6 - 10$	$2 \times 6 + 3$	$3 \times 3 + 7$
	$2 \times 7 - 12$	$2 \times 5 + 6$	$3 \times 5 - 7$
	$2 \times 9 - 15$	$2 \times 3 + 7$	$3 \times 4 + 5$
	$2 \times 8 - 13$	$2 \times 9 + 2$	$3 \times 6 - 5$

b)	$19 - 16 + 13 - 4$	$17 - 4 - 8 + 12$
	$18 - 11 + 13 - 3$	$19 - 3 - 5 + 9$
	$16 - 14 + 12 - 7$	$18 - 4 - 7 + 12$
	$12 - 6 + 11 - 7$	$15 - 9 + 12 - 4$

Võta 6-, 7-, 8-, 9- ja 10-kaupa.

$$595. \quad \begin{array}{ccc} 6+6 & 7+7 & 9+9 \\ 6+6+6 & 8+8 & 10+10 \end{array}$$

596. 3 paari pääsukesti haudus küüniräästa all pojad välja, iga paar 6 poega. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

597. Kuldnokapuuri tegemiseks on vaja 7 lauakest. Lapsed tahavad teha 2 kuldnokapuuri. Mitu lauakest peavad nad muretsema?

598. Kui raudteel veetakse hobuseid, siis pannakse 8 hobust vagunisse. Mitu hobust saab vedada kahes vagunis?

599. Koosta ülesanne, mille lahendus oleks niisugune: $3 \text{ m} \times 6 = 18 \text{ m}$.

600. Koosta ülesanne, mille lahendus oleks niisugune: $6 \text{ m} \times 3 = 18 \text{ m}$.

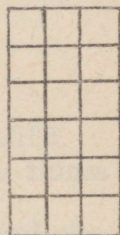
601. Mitu ruutu on ühes reas? Mitu rida on kokku?

$$3 \times 6 = 18$$

602. Mitu ruutu on ühes veerus? Mitu veergu on kokku?

$$6 \times 3 = 18$$

$$3 \times 6 = 6 \times 3$$

$$603. \quad \begin{array}{ccccc} 3 \times 5 & 6 \times 2 & 6 \times 3 & 7 \times 2 & 9 \times 2 \\ 5 \times 3 & 2 \times 6 & 3 \times 6 & 2 \times 7 & 2 \times 9 \end{array}$$

6×1

6×2

6×3

7×1

7×2

8×1

8×2

9×1

9×2

10×1

10×2

604. Tuvidel on 6 pesa, igas pesas 2 poega; varblastel on 2 pesa, kummaski pesas 6 poega. Kellel on rohkem poegi?

605. Isa võttis kahelt peenralt kummaltki 8 kurki. 3 kurki söödi ära. Mitu kurki jäi järele?

606. Mudilased said koolilt kingituseks 20 omavalmistatud mängukanni. 2 klassi tegi kumbki 6 mängukanni, kolmas klass tegi ülejäänud mängukannid. Mitu mängukanni tegi kolmas klass?

607. Lapsed hankisid 20 lauda ja tegid 2 taimekasti. Kummagi kasti tegemiseks kulus 7 lauda. Mitu lauda jäi järele?

608. $6 \times 2 + 5$

$2 \times 6 - 5$

$7 \times 2 + 3$

$2 \times 7 - 3$

$8 \times 2 - 4$

$2 \times 8 + 3$

$9 \times 2 + 2$

$2 \times 9 - 6$

$6 \times 3 - 7$

$3 \times 6 - 9$

$10 \times 2 - 6$

$2 \times 10 - 16$

609. $6 \times 2 - 9$

$8 \times 2 - 5$

$7 \times 2 - 8$

$9 \times 2 - 8$

$6 \times 3 - 9$

$1 \times 8 - 4$

$2 \times 10 - 7$

$1 \times 6 + 8$

$20 - (9 \times 2)$

$17 - (7 \times 2)$

$20 - (3 \times 2)$

$15 - (4 \times 3)$

610. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastused:

$2 \times 2 \times 2$

$2 \times 2 \times 5$

$2 \times 3 \times 2$

$2 \times 4 \times 2$

$2 \times 5 \times 2$

$2 \times 2 \times 4$

$2 \times 3 \times 3$

$3 \times 3 \times 2$

$2 \times 2 \times 3$

$3 \times 2 \times 2$

$3 \times 2 \times 3$

$4 \times 2 \times 2$

$1 \times 2 \times 8$

$2 \times 2 \times 2 \times 2$

$1 \times 2 \times 3 \times 3$

$$611. \quad 16-12+9+4$$

$$20-17+8+5$$

$$17-11+7+4$$

$$17-13+5+9$$

$$18-15+12-10$$

$$17-12+15-13$$

$$20-13+11-12$$

$$19-14+12-15$$

612.

$$2 \times 1 = 2$$

$$2 \times 6 = 12$$

$$3 \times 1 = 3$$

$$2 \times 2 = 4$$

$$2 \times 7 = 14$$

$$3 \times 2 = 6$$

$$2 \times 3 = 6$$

$$2 \times 8 = 16$$

$$3 \times 3 = 9$$

$$2 \times 4 = 8$$

$$2 \times 9 = 18$$

$$3 \times 4 = 12$$

$$2 \times 5 = 10$$

$$2 \times 10 = 20$$

$$3 \times 5 = 15$$

$$3 \times 6 = 18$$

$$4 \times 1 = 4$$

$$4 \times 2 = 8$$

$$5 \times 1 = 5$$

$$4 \times 3 = 12$$

$$5 \times 2 = 10$$

$$6 \times 1 = 6$$

$$4 \times 4 = 16$$

$$5 \times 3 = 15$$

$$6 \times 2 = 12$$

$$4 \times 5 = 20$$

$$5 \times 4 = 20$$

$$6 \times 3 = 18$$

$$7 \times 1 = 7$$

$$9 \times 1 = 9$$

$$7 \times 2 = 14$$

$$9 \times 2 = 18$$

$$8 \times 1 = 8$$

$$10 \times 1 = 10$$

$$8 \times 2 = 16$$

$$10 \times 2 = 20$$

JAGAMINE 20 PIIRIS.

Jaotamine 2-ks võrdseks osaks.

613. Võta 2 kepikest. Jaota need 2-ks võrdseks osaks. Näita pooled kahest kepikesest.

614. Jaota 6 kepikest 2-ks võrdseks osaks. Näita pooled 6-st kepikesest.

615. Jaota 10 kepikest 2-ks võrdseks osaks. Näita pooled 10-st kepikesest.

616. Jaota 8 ruutu 2-ks võrdseks osaks. Näita pooled 8-st ruudust.

617. Mitu meetrit on pool 6-meetrilisest nööri?

618. Mitu kilogrammi on pool 2-kilosest leivapätsist?

619. Jaota neli, kuus ja kaheksa 2-ks võrdseks osaks.

620. Isa jaotas 4 kompvekki võrdselt poja ja tütre vahel. Mitu kompvekki sai kumbki?

621. Linda jaotas 6 lippu võrdselt kahe venna vahel. Mitu lippu sai kumbki vend?

622. Võeti 10 kurki. Pooled neist söödi lõunasöögi juurde. Mitu kurki söödi lõunasöögi juurde?

623. 10 klaasi piima valati võrdselt kahte purki. Mitu klaasi piima valati kumbagi purki?

624. Poiss leidis 8 konnakarpi ja kinkis pooled neist õele. Mitu konnakarpi kinkis poiss õele?

625. Niidul on valgeid kitsi niisama palju kui musti. Kokku on niidul 10 kitse. Mitu valget kitse on niidul? Mitu musta?

626. Jaota 2, 4, 6, 8 ja 10 kaheks võrdseks osaks.

2 : 2	4 : 2	6 : 2	8 : 2	10 : 2
-------	-------	-------	-------	--------

Kahega jaguvaid arve nimetatakse paarisarvudeks
--

627. Jaota 12 kopikat kaheks võrdseks osaks.

628. Jaota 16 ringi kaheks võrdseks osaks.

629. Jaota 14 kepikest kaheks võrdseks osaks.

630. Kahte paati mahtus võrdselt 16 inimest. Mitu inimest läks kumbagi paati?

631. Tütarlaps lahendas kahel päeval kokku 14 ülesannet. Kummalgi päeval lahendas ta ühepalju ülesandeid. Mida võib teada saada?

632. Poiss luges raamatu, milles on 16 lehekülge, kahe päevaga läbi. Esimesel päeval luges ta niisama palju lehekülgi kui teiselgi päeval. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

633. a) Jaota 2, 4, 6 ja 8 kaheks võrdseks osaks.

b) Jaota 10, 12 ja 14 pooleks.

d) Leia pool 16-st, 18-st ja 20-st.

2 : 2	6 : 2	10 : 2	14 : 2	18 : 2
4 : 2	8 : 2	12 : 2	16 : 2	20 : 2

634. Nimeta järjestikku kõik paarisarvud kuni 20-ni.

635. a) Vend leidis 10 käbi, õde aga 4. Mitu käbi leidsid vend ja õde kokku?

b) Lapsed jaotasid käbid omavahel võrdselt. Mitu käbi sai kumbki?

636. a) Leeni lõikas 10 männioksa, Kai aga 6. Mitu männioksa lõikasid nad kokku?

b) Pooled kõigist okstest viisid lapsed kooli. Kui palju oksa viisid lapsed kooli?

637. 12 poissi ja 6 tütarlast jagunesid pallimänguks kaheks ühesuuruseks rühmaks. Mitu last on kummaski rühmas?

638. Metsast lõigati enne 16 ja pärast 4 mändi. Pooled neist saeti laudadeks. Mitu mändi saeti laudadeks?

639. Ühest aiast saadi 8 ja teisest 6 kotti kurke. Pooled kurkidest müüdi ära. Mitu kotti kurke müüdi ära?

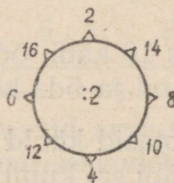
640. Ema võttis 20 kurki. 4 kurki söödi lõunasöögi juurde, ülejäänud kurgid pani ema võrdselt kahte purki ja soolas sisse. Mitu kurki pani ta kumbagi purki?

641. Aednik võttis aiast 16 arbuusi. 4 arbuusi jättis ta endale, ülejäänud arbuusid müüs võrdselt kahele sööklale. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

642. Õde ostis 20 postkaarti. 16 postkaarti jättis ta endale, ülejäänud postkaardid aga jaotas võrdselt kahe venna vahel. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

643.

644.	$6 : 2 + 8$	$14 : 2 + 6$	$16 : 2 + 8$
	$8 : 2 + 9$	$10 : 2 + 8$	$12 : 2 + 6$
	$4 : 2 + 9$	$18 : 2 + 5$	$20 : 2 + 9$
645.	$(13 - 7) : 2$	$(5 + 9) : 2$	$10 : (11 - 9)$
	$(17 - 7) : 2$	$(5 + 7) : 2$	$20 : (20 - 18)$
	$(11 - 7) : 2$	$(7 + 9) : 2$	$18 : (16 - 14)$
646.	$20 - (2 : 2)$	$14 - (10 : 2)$	$13 - (14 : 2)$
	$11 - (8 : 2)$	$13 - (18 : 2)$	$17 - (18 : 2)$
	$12 - (6 : 2)$	$15 - (12 : 2)$	$19 - (20 : 2)$
647.	$10 : 2 + 9 - 14$	$14 : 2 + 8 - 3$	
	$20 : 2 + 6 - 11$	$18 : 2 + 4 - 7$	
	$16 : 2 + 8 - 12$	$12 : 2 + 8 - 6$	
648.	$(20 - 6) : 2 + 8$	$(2 \times 8 + 4) : 2$	
	$(18 - 6) : 2 + 9$	$(2 \times 6 + 4) : 2$	
	$(19 - 3) : 2 + 6$	$(2 \times 7 - 4) : 2$	

Jaotamine 3-ks võrdseks osaks.

649. Jaota 6 ruutu 3-ks võrdseks osaks.
650. Jaota 9 ringi 3-ks võrdseks osaks.
Jaota 12 ringi 3-ks võrdseks osaks.
651. Jaota 15 tikku 3-ks võrdseks osaks.
Jaota 18 tikku 3-ks võrdseks osaks.
652. Vanaisa jaotas 6 kompvekki võrdselt kolme pojapoja vahel. Mitu kompvekki sai iga pojapoeg?
653. Kolhoosnik müüs 15 muna võrdselt kolmele ostjale. Mitu muna ostis iga ostja?

654. Lõpeta ja lahenda ülesanded:

a) Kolmes tulbas on kokku 12 harjutust, igas tulbas on ühepalju harjutusi . . . .

b) Kolme kannu valati võrdselt 9 l petrooleumi . . . .

d) 2 kg leiba maksab 6 rubla . . . .

e) 3 ühesuguse kleidi õmblemiseks kulus 12 m riidet . . . .

655. Koosta ülesanne, milles vend kinkis oma kolmele õele võrdselt pilte.

656. Koosta ülesanne, mille lahendus kirjutatakse niiviisi $12 \text{ kg} : 3 = 4 \text{ kg}$.

657.

3 : 3	9 : 3	15 : 3
6 : 3	12 : 3	18 : 3

658. Vend leidis 8 põrnikat, õde aga 4. Lapsed panid kõik põrnikad võrdselt kolme karpi. Mitu põrnikat panid nad igasse karpi?

659. 6 poissi ja niisama palju tüdrukuid jagunesid aiatöökse kolme ühesuurusesse rühma. Mitu last oli igas rühmas?

660. a) Klassis oli 16 pinki. Toodi veel 2 pinki ja pandi kõik pingid võrdselt kolme ritta. Mitu pinki on igas reas?

b) Klassis oli 20 pinki. . . . pinki viidi välja, ülejäänud pingid pandi võrdselt 3 ritta. Mitu pinki on igas reas? (Leia sobiv arv ja lahenda ülesanne.)

661. a) Kahes käes on kokku 16 kopikat. Paremas käes on 10 kopikat. Mitu kopikat on vasakus käes?

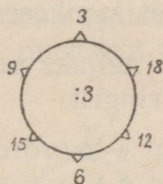
b) Vasakus käes on kolm ühesugust raha. Missugused rahad on vasakus käes?

662. Sulepea ja 3 sule eest maksis Maimu 20 kopikat. Sulepea maksis 11 kopikat. Kui palju maksis 1 sulg?

663. Ühe kleidi ja kolme ühesuguse särigi õmblemiseks kulus 17 m riidet. Kleidi õmblemiseks kulus 5 m. Kui palju riidet kulus iga särigi peale?

664. Salme ja ta 2 venda tegid näärikuuse jaoks 20 mänguasja. Salme tegi 6 mänguasja, mõlemad vennad tegid ühepalju asju. Mitu mänguasja tegi kumbki vend?

665.

666.	$3 : 3 + 7$	$12 : 3 + 3$	$16 : 2 + 7$
	$9 : 3 + 8$	$18 : 3 + 6$	$12 : 2 + 9$
	$6 : 3 + 9$	$15 : 3 + 7$	$14 : 2 + 6$
667.	$16 - (9 : 3)$	$(6 + 6) : 3$	$(20 - 2) : 3$
	$20 - (18 : 3)$	$(8 + 7) : 3$	$(20 - 5) : 3$
	$17 - (15 : 3)$	$(9 + 9) : 3$	$(17 - 8) : 3$
	$14 - (12 : 3)$	$(7 + 5) : 3$	$(19 - 7) : 3$
668.	$(13 - 7) : 3$	$20 - (6 : 3)$	$18 : (12 - 9)$
	$(12 - 9) : 3$	$16 + (12 : 3)$	$15 : (17 - 14)$
	$(7 + 5) : 3$	$15 + (9 : 3)$	$18 : (20 - 17)$
	$(7 + 9) : 2$	$13 - (14 : 2)$	$18 : (11 - 9)$

669.	$9 : 3 + 14 - 8$	$15 : 3 + 7 - 10$
	$3 : 3 + 12 - 7$	$12 : 3 + 9 - 13$
	$6 : 3 + 15 - 9$	$18 : 3 + 8 - 12$
670.	$(9 + 9) : 3 + 6$	$(3 \times 6 - 16) : 2$
	$(7 + 8) : 3 + 8$	$(1 \times 8 + 12) : 2$
	$(4 + 5) : 3 + 9$	$(2 \times 9 - 12) : 2$
671.	$(2 \times 7 + 4) : 2$	$(3 \times 5 - 1) : 2$
	$(2 \times 9 - 4) : 2$	$(3 \times 6 - 6) : 2$
	$(2 \times 6 - 4) : 2$	$(3 \times 4 + 6) : 2$

Jaotamine 4-ks võrdseks osaks.

672. Jaota 4 kepikest neljaks võrdseks osaks. Näita üht neljandikku neljast kepikesest.

673. Jaota 8 ringi neljaks võrdseks osaks. Näita üht neljandikku 8-st ringist.

674. Jaota 12 ringi 4-ks võrdseks osaks;
 jaota 16 ringi 4-ks võrdseks osaks;
 jaota 20 ringi 4-ks võrdseks osaks.
 Näita üht neljandikku 20-st ringist.

675. 4 poissi ostis 8 vihikut ja jaotas need omavahel võrdselt. Mitu vihikut sai iga poiss?

676. Ain tegi paberist 8 maja; ta kinkis neljandiku oma majadest õele. Mitu maja kinkis Ain õele? Mida võib veel teada saada?

677. a) Jaota 4, 8 ja 12 neljaks võrdseks osaks.

b) Leia neljandik 16-st; 20-st.

4 : 4

8 : 4

12 : 4

16 : 4

20 : 4

678. Klassis oli 20 pinki. Neljandik neist viidi välja. Mitu pinki viidi klassist välja. Mitu jäi klassi?

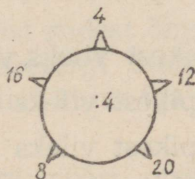
679. Tiit lahendas kahel päeval kokku 12 ülesannet: esimesel päeval lahendas ta neljandiku ülesannetest, teisel päeval ülejäänud ülesanded. Mitu ülesannet lahendas Tiit teisel päeval?

680. Kool maksis nelja ühesuguse raamatu ja ühe kaardi eest kokku 20 rubla. Kaart maksis 8 rubla. Kui palju maksis 1 raamat?

681. 4 sulge maksab 12 kopikat. Kui palju maksab 1 sulg? Kui palju maksab 2 sulge? 3 sulge?

682. 8-st meetrist riidest õmmeldi 4 kleiti. Kui palju riidet kulus ühe kleidi õmblemiseks? 2 kleidi õmblemiseks? Kui palju niisugust riidet on vaja 8 kleidi õmblemiseks?

683.

684. $4 : 4 + 17$ $(9 + 7) : 4$ $(15 - 7) : 4$

$16 : 4 + 12$ $(6 + 6) : 4$ $(11 + 9) : 4$

$12 : 4 + 15$ $(8 + 8) : 4$ $(13 - 9) : 4$

$20 : 4 + 11$ $(9 + 3) : 4$ $(9 + 7) : 4$

685. $(19 - 3) : 4$ $20 - (4 : 4)$ $13 + (20 : 4)$

$(13 - 5) : 4$ $17 - (8 : 4)$ $16 + (12 : 4)$

$(12 - 8) : 4$ $19 - (20 : 4)$ $11 - (18 : 3)$

$(15 - 3) : 4$ $15 - (16 : 4)$ $12 + (16 : 2)$

686.	$(17 - 8 + 3) : 2$	$(6 \times 3 + 2) : 4$
	$(20 - 6 + 2) : 4$	$(2 \times 7 - 2) : 3$
	$(18 - 11 + 7) : 2$	$(3 \times 3 + 3) : 4$
	$(17 - 12 + 3) : 4$	$(1 \times 6 + 2) : 4$

687. Iga järgmise ülesande lahendamisel kirjuta ainult vastus:

a)	$12 : 2 : 2$	$8 : 4 : 2$	$12 : 2 : 3$	$16 : 4 : 2$
	$20 : 2 : 2$	$16 : 4 : 2$	$12 : 3 : 2$	$18 : 2 : 3$
	$16 : 2 : 2$	$16 : 4 : 4$	$18 : 3 : 3$	$20 : 2 : 2$
	$8 : 2 : 2$	$16 : 2 : 4$	$18 : 3 : 2$	$12 : 3 : 2$

b)	$4 \times 3 : 2$	$3 \times 4 : 2$	$(4 \times 3 + 3) : 3$
	$2 \times 8 : 4$	$6 \times 2 : 3$	$(4 \times 5 - 5) : 3$
	$2 \times 6 : 3$	$8 \times 2 : 4$	$(4 \times 4 - 7) : 3$
	$3 \times 6 : 2$	$10 \times 2 : 4$	$(5 \times 3 + 3) : 3$

Jaotamine 5-ks võrdseks osaks.

688. Jaota 5 kepikest viieks võrdseks osaks;
 jaota 10 kepikest viieks võrdseks osaks;
 jaota 15 kepikest viieks võrdseks osaks;
 jaota 20 kepikest viieks võrdseks osaks.

689. Jaota võrdselt viie õpilase vahel: 5 pliiatsit; 10 pliiatsit; 15 vihikut; 20 vihikut.

690. 5-st meetrist riidest õmmeldi 5 ühesugust põlle. Mitu meetrit riiet kulus iga põlle õmblemiseks?

691. 10-meetrline laud saeti 5-ks võrdseks osaks. Kui pikk on iga osa?

692. Raamatukoguhoidja maksis 5 ühesuguse raamatu eest 20 rubla. Mitu rubla maksis iga raamat?

693. Mihklil on 15-kopikane raha. Missuguseks 5-ks ühesuuruseks rahaks saab selle vahetada?

694. Koosta ülesanne, milles 15 m tuleb jaotada 5-ks võrdseks osaks.

695. Jaota järgmised arvud 5-ks võrdseks osaks: 5; 10; 15 ja 20.

5 : 5	10 : 5	15 : 5	20 : 5
-------	--------	--------	--------

696. 12 poissi ja 8 tütarlast läksid 5 paadiga sõitma, igasse paati läks ühepalju lapsi. Mitu last läks igasse paati?

697. Lapsed lõikasid rohelisest paberist 2 suurt ja 18 väikest kuuske. Kõik kuused asetasi nad võrdselt 5 ritta. Mitu kuuske panid nad igasse ritta?

698. 13-st meetrist riidest õmmeldi 5 naistesärki ja 1 meestesärki. Meestesärgi õmblemiseks kulus 3 m riidet. Mitu meetrit riidet kulus iga naistesärgi õmblemiseks?

699. 15-meetrilise nõöri otsast lõigati 5 m ära. Ülejäänud nõör lõigati viieks võrdseks osaks. Kui pikk on iga osa?

700. a) 3 voodilina õmblemiseks on vaja 6 m lõuendit. Kui palju lõuendit on vaja ühe voodilina õmblemiseks?

b) Ühe voodilina õmblemiseks on vaja 2 m lõuendit. Kui palju niisugust lõuendit on vaja 5 voodilina õmblemiseks?

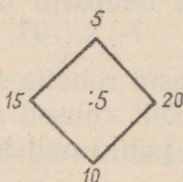
701. 20 niidirulli pandi võrdselt 5 karpi. Mitu niidirulli on 3 karbis?

702. 5 m paela maksab 10 rubla. Kui palju maksab 8 m niisugust paela?

703. 5-lt lambalt saadi 15 kg villa. Mitu kilogrammi villa saadakse 6-lt lambalt?

704. 5-st meetrist linasest riidest õmmeldi 5 käterätikut. Kui palju riidet on vaja 10 käterätiku õmblemiseks? 8 käterätiku õmblemiseks?

705.

706.	$15 : 5 + 8$	$5 : 5 + 19$	$(7 + 3) : 5$
	$10 : 5 + 9$	$20 : 5 + 13$	$(6 + 9) : 5$
	$20 : 5 + 7$	$15 : 5 + 11$	$(7 + 8) : 5$

707.	$(20 - 5) : 5$	$12 - (10 : 5)$	$5 \times 2 : 5$
	$(14 - 4) : 5$	$18 - (20 : 5)$	$5 \times 4 : 5$
	$(18 - 3) : 5$	$16 - (15 : 5)$	$5 \times 3 : 5$

708.	$(8 \times 2 - 4) : 4$	$(2 \times 6 + 6) : 3$
	$(6 \times 3 - 2) : 2$	$(2 \times 7 - 5) : 3$
	$(3 \times 4 + 4) : 4$	$(1 \times 8 + 4) : 3$
	$(4 \times 5 - 2) : 2$	$(2 \times 9 - 3) : 3$

709. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastus:

a) $10 : 5 : 2$	$16 : 4 \times 3$	$4 \times 4 : 2$
$18 : 2 : 3$	$20 : 4 \times 2$	$9 \times 2 : 3$
$12 : 3 : 2$	$15 : 3 \times 4$	$7 \times 2 : 2$
$20 : 5 : 4$	$12 : 2 \times 3$	$10 \times 1 : 5$

b) $10 : 5 + 18 - 7$	$(17 - 2) : 5 + 13$
$5 : 5 + 12 - 6$	$(16 + 4) : 5 + 11$
$15 : 5 + 11 - 7$	$(19 - 9) : 5 + 17$

d) $5 \times 4 : 2$	$(2 \times 6 + 3) : 5$	$12 : 4 : 3$
$6 \times 3 : 2$	$(2 \times 9 - 15) : 3$	$20 : 2 : 5$
$10 \times 2 : 4$	$(5 \times 3 + 5) : 5$	$18 : 3 : 3$

Jaotamine 6-ks, 7-ks, 8-ks, 9-ks ja 10-ks võrdseks osaks.

710. Jaota 6 kepikest kuueks võrdseks osaks;
jaota 12 kepikest kuueks võrdseks osaks;
jaota 18 kepikest kuueks võrdseks osaks.

711. a) Teed mööda sõidab 9 vankrist koosnev voor. Iga vankri eest on 2 hobust. Mitu hobust on vooris?

b) Teed mööda sõidab 9 vankrist koosnev voor. Vooris on 18 hobust, iga vankri ees ühepalju hobuseid. Mitu hobust on iga vankri ees?

712.	2×6	3×6	2×7	2×8	2×9
	$12 : 6$	$18 : 6$	$14 : 7$	$16 : 8$	$18 : 9$

713.

$6 : 6$
$12 : 6$ $7 : 7$ $8 : 8$ $9 : 9$ $10 : 10$
$18 : 6$ $14 : 7$ $16 : 8$ $18 : 9$ $20 : 10$

714. 20 tükki leiba pandi võrdselt 10 taldrikule. Mitu tükki pandi igale taldrikule?

715. Lapsed lahendasid koolis 6 päeva jooksul 18 ülesannet. Igal päeval lahendasid nad ühepalju ülesandeid. Mitu ülesannet lahendasid lapsed iga päev?

716. Vend püüdis 7 ja õde 11 liblikat. Kõik liblikad panid lapsed võrdselt kuude karpi. Mitu liblikat panid nad igasse karpi?

717. Onul oli 15 küülikut. Üks küülik jooksis ära, ülejäänud küülikud pani onu võrdselt 7-sse puuri. Mitu küülikut pani onu igasse puuri?

718. Kahes käes on kokku 15 kopikat: vasakus käes on 5-kopikane, paremas käes on 10 ühesugust raha. Missugused rahad on paremas käes?

719. Ühele veoautole ja 9-le vankrile pandi kokku 17 kasti liiva; autole pandi 8 kasti liiva. Mitu kasti pandi igale vankrile?

720. 20 rubla eest osteti 6 karpil värvipliiatseid ja 1 karp vesivärve. Värvide eest maksti 2 rubla ... (Lõpeta ja lahenda ülesanne.)

721. 6-le taldrikule pandi kokku 12 tükki leiba, igale taldrikule ühepalju. Mitu tükki leiba on kolmel taldrikul? neljal taldrikul?

722. 8 vankri ette rakendati 16 hobust, iga vankri ette ühepalju. Mitu hobust rakendati 3 vankri ette? 6 vankri ette?

723. Iga järgmise ülesande lahendamisel kirjuta ainult vastus:

a)	$2 \times 4 : 8$	$4 \times 4 : 8$	$5 \times 4 : 2$
	$2 \times 8 : 4$	$2 \times 9 : 6$	$6 \times 2 : 4$
b)	$2 \times 10 : 4$	$2 \times 6 : 3$	$2 \times 10 : 5$
	$3 \times 4 : 6$	$4 \times 5 : 10$	$6 \times 3 : 9$
	$3 \times 6 : 9$	$4 \times 3 : 6$	$9 \times 2 : 6$
d)	$12 : 2 \times 3$	$12 : 3 \times 5$	$16 : 4 \times 3$
	$16 : 4 \times 4$	$12 : 4 \times 6$	$12 : 4 \times 5$
	$12 : 6 \times 9$	$14 : 7 \times 5$	$16 : 8 \times 6$
e)	$12 : 3 \times 4$	$15 : 5 \times 3$	$18 : 6 \times 4$
	$15 : 3 \times 4$	$18 : 3 \times 2$	$16 : 8 \times 3$
	$16 : 4 \times 2$	$20 : 5 \times 4$	$20 : 10 \times 8$

Kordamine.

724. Koosta ülesandeid, mille lahendamiseks tuleb 5 m võtta 3 korda; 3 m võtta 5 korda.

725. Esita küsimused ja lahenda ülesanded:

- Osteti 3 m riidet, 6 rubla meeter . . . .
- 18 rubla eest osteti 3 m riidet . . . .

726. Missuguse arvuga jagub arv 12? 14? 15? 16? 18? 20?

727. Koosta ülesanne, milles arv tuleb jaotada 5-ks võrdseks osaks.

728. Kahe vankriga toodi kummagagi 6 kotti rukkeid, kolmanda vankriga toodi 7 kotti rukkeid. Kui palju rukkeid toodi kokku?

729. Ühes puuris on 5 küülikut ja kahes puuris on kummaski 4 küülikut. Mitu küülikut on kokku?

730. Osteti kera traati ja lõigati selle otsast 7 ühe-meetrilist tükki ära. 13 m traati jäi järele. Mitu meetrit traati osteti?

731. Kaks poissi püüdis kalu; kumbki sai 8 kala. Üks kala pääses lahti ja läks vette. Mitu kala jäi järele?

732. Vaadis oli 20 pange vett. Kasteti 3 peenart. Iga peenra kastmiseks võeti vaadist 4 pange vett. Mitu pange vett jäi vaati?

733. Aias on 4 rida õunapuid, igas reas 5 õunapuud. Pirnipuid on 8 võrra vähem kui õunapuid. Mitu pirnipuud on aias?

734. Koosta ja lahenda samasugune ülesanne, millel olgu aga teised arvud.

735. Lapsed panid ojja 5 suurt ja 11 väikest laeva. Neljandik laevadest uppus ära. Mitu laeva uppus?

736. Tütarlaps võttis puult 20 ploomi. Neljandiku ploomidest sõi ta ära, ülejäänud ploomid viis emale. Mitu ploomi viis tütarlaps emale?

737. 3 m paela ja nõöbid maksid 16 rubla. Nõöbid maksid 10 rubla. Kui palju maksis 1 m paela?

738. 3 tütarlast korjas 20 seent. Üks tütarlaps korjas 6 seent, ülejäänud 2 tütarlast korjasid ühepalju seeni. Mitu seent korjas iga tütarlaps?

739.	$(12-6) \times 3$	$3 \times (20-15)$	$(12+6) : 3$
	$(7+8) : 3$	$12 : (13-7)$	$(12-8) \times 5$
	$(11-3) \times 2$	$6 \times (17-15)$	$(13+5) : 9$
	$(14+4) : 6$	$20 : (14-4)$	$(11-8) \times 6$

740.	$(10+5) : (14-9)$	$(3+9) : (11-8)$
	$(18-12) : (12-9)$	$(19-15) \times (12-7)$
	$(8+8) : (17-13)$	$(20-6) : (19-17)$
	$(9+9) : (19-16)$	$(4+12) : (18-14)$

741. Iga järgmise harjutuse lahendamisel kirjuta ainult vastus:

a)	$2 \times 2 \times 2$	$8 : 2 : 2$	$16 : 4 : 2$
	$4 \times 2 \times 2$	$12 : 2 : 2$	$18 : 2 : 3$
	$3 \times 2 \times 2$	$12 : 2 : 3$	$18 : 3 : 2$
	$5 \times 2 \times 2$	$16 : 2 : 2$	$20 : 2 : 2$
	$2 \times 2 \times 5$	$15 : 3 : 5$	$20 : 5 : 4$

b)	$8 \times 2 : 4$	$9 \times 2 : 6$	$14 : 7 \times 9$
	$6 \times 3 : 9$	$6 \times 2 : 4$	$18 : 9 \times 2$

d)	$7 \times 2 - 6$	$18 : 2 + 6$	$3 \times 5 - 8$
	$16 : 4 + 8$	$8 \times 2 - 9$	$10 : 1 + 6$
	$6 \times 3 - 9$	$20 : 4 + 7$	$9 \times 2 - 5$
	$15 : 5 + 7$	$1 \times 6 + 8$	$14 : 2 + 2$

Naljaülesandeid.

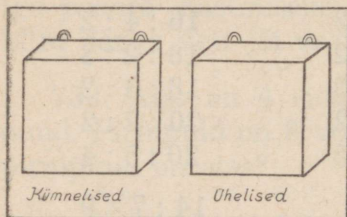
742. Mitu otsa on ühel kepil? Mitu otsa on kolmel kepil? Mitu otsa on kolmel ja poolel kepil?

743. Korvis on 6 õuna. Kuidas jaotada need kolme poisi vahel nii, et iga poiss saaks 2 õuna ja korvi jääks ka 2 õuna?

Suuline ja kirjalik numeratsioon.

744. Loenda ühekaupa 20 tikku. Mitu kümnelist on 20-s?

745. 20 tiku juurde loenda ühekaupa veel 9 tikku.

746. Võta kakskümmend kuus tikku. Mitu kümnelist ja mitu ühelist on selles arvus?

Tikkudest loendatud kümnelised pane kümneliste karpi ja ühelised üheliste karpi.

747. Näita tikkudega 2 kümnelist ja 3 ühelist, 2 kümnelist ja 7 ühelist.

748. Võta kakskümmend üheksa tikku. Mitu kümnelist ja mitu ühelist on selles arvus?

749. Kahekümne üheksale tikule lisa 1 tikk. Kui palju said?

750. Reet võttis peenralt kolmkümmend kurki. Ta pani igasse korvi 10 kurki. Mitu kümnelist korvi Reet sai?

751. Loenda ühekaupa kolmekümne tiku juurde veel 10 tikku.

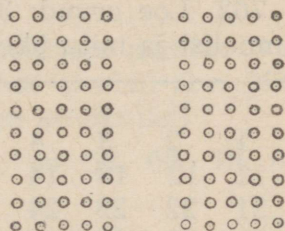
752. Võta kolmkümmend seitse tikku. Mitu kümnelist ja mitu ühelist on selles arvus?

753. Peeter maksis raamatu eest neli 10-kopikast. Mitu kopikat maksis raamat?

754. Lisa neljakümnele tikule ühekaupa 10 tikku. Lisa viiekümnele tikule ühekaupa 10 tikku ja nii edasi kuni sajani.

755. Võta kümme, kakskümmend, kolmkümmend, nelikümmend tikku; jätka sedaviisi kuni sajani. Mitu kümnelist on igas võetud arvus?

756. Näita kümme, kakskümmend, kolmkümmend, nelikümmend ringi; jätka sedaviisi kuni sajani. Mitu kümnelist on igas näidatud arvus?

Näita nelikümmend kaks ringi. Mitu kümnelist ja mitu ühelist on selles arvus?

757. Näita viiskümmend viis ringi. Mitu kümnelist ja mitu ühelist on selles arvus?

758. Näita kaheksakümmend kaheksa ringi. Mitu kümnelist ja mitu ühelist on selles arvus?

759. Näita ringidega 6 kümnelist; 8 kümnelist; 7 kümnelist ja 4 ühelist; 9 kümnelist ja 6 ühelist.

10 kümnelist on 1 sajaline ehk sada.

760. a) Mitu kopikat on neljas 10-kopikases? kaheksas 10-kopikases? üheksas 10-kopikases ja kuues kopikas? kümnes 10-kopikases? Mitu kopikat on rublas?

b) Mitu 10-kopikast on 30-s kopikas? Mitu 10-kopikast on rublas?

Kümmelised	Ühelised

761. Pane tabeli vasakusse lahtrisse number 2 ja paremasse lahtrisse number 5.

Loe saadud arv. Võta see arv tikkudega.

762. Loe arvud: 36, 48, 62, 27, 75, 81, 94. Mitu kümmelist ja mitu ühelist on igas antud arvus?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

763. a) Leia tabelis arvud 5, 15, 25, 35, 45, 55, 65, 75, 85, 95.

b) Leia tabelis arvud 98, 88, 78, 68, 58, 48, 38, 28, 18, 8.

771. Mõõda tiku pikkus. Mitu sentimeetrit on tikk pikk?

772. Mõõda joone pikkus: _____

Sõna „sentimeeter“ kirjutatakse lühendatult cm

773. Näita 10 cm, 20 cm, 40 cm, 80 cm, 90 cm.

Näita 18 cm, 34 cm, 56 cm, 95 cm, 100 cm.

Meetris on 100 cm

774. Kleebi 10-sentimeetrilistest ribadest 1 m.

775. Mõõda laua ja tooli kõrgus.

776. Mõõda välja 40 cm niiti.

777. Joonista 10-sentimeetrline sirglõik.

778. Määra silma järgi, mitu sentimeetrit on see raamat pikk, mitu sentimeetrit lai. Kontrolli, kas öeldud arvud olid õiged.

TÄISKUMNETE LIITMINE JA LAHUTAMINE.

779. Mari võttis ühelt peenralt 40 ja teiselt 10 kurki. Mitu kurki võttis Mari kokku?

○ ○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○ ○
○ ○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○ ○

780.	10 + 10	50 + 10	90 + 10	30 + 30
	20 + 10	60 + 10	20 + 20	50 + 30
	30 + 10	70 + 10	60 + 20	40 + 40
	40 + 10	80 + 10	70 + 20	60 + 40

781.	20 + 30	70 + 10	20 + 40	30 + 50
	30 + 20	10 + 70	30 + 40	30 + 60
	40 + 50	60 + 30	10 + 60	20 + 40
	50 + 40	30 + 60	20 + 60	20 + 50

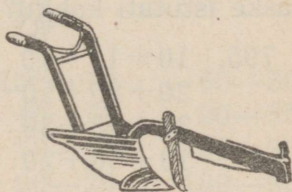
782.	20 + 50	10 + 70	80 + 10	50 + 30
	50 + 50	20 + 70	10 + 80	30 + 50
	10 + 60	20 + 80	60 + 20	70 + 30
	30 + 60	10 + 90	20 + 60	30 + 70

783. Liida igale järgmisele arvule 30: 20, 60, 50, 70, 30.

784. Liida 20-le 20-kaupa kuni sajani: 20, 40, ... 100.

785. Kolhoosis oli 20 atra. Kevadel osteti veel 10 atra. Mitu atra on nüüd kolhoosis?

786. Möödunud aastal oli kolhoosis 60 hobust, tänavu on 20 hobuse võrra rohkem. Mitu hobust on tänavu kolhoosis?

787. Uhes rühmas on 40 pioneeri, teises rühmas on niisama palju. Mitu pioneeri on mõlemas rühmas kokku?

788. Aednik istutas 10 tikerberipõõsast, 20 sõstrapõõsast ja vaarikaid nii palju kui tikerbere ja sõstraid kokku. Mitu põõsast vaarikaid ta istutas?

789. Poiss luges 50 lehekülge raamatust läbi. Tal jäi lugeda veel 20 lehekülge. Mitu lehekülge oli raamatus?

790. Perenaine ostis 70 rubla eest toiduaineid. Tal jäi 30 rubla järele. Mitu rubla oli perenaisel enne ostu?

791. Ühelt peenralt võeti 20, teiselt 10 ja kolmandalt 30 kurki. Mitu kurki võeti kolmelt peenralt kokku?

792. Külas on 10-l majal õlgkatused, 20-l majal plekk-katused ja 40-l majal kivikatused. Mitu maja on külas?

793. Külas ehitati uut koolimaja. Esimesel korral toodi 40 palki, teisel korral aga 20 palki rohkem kui esimesel korral. Mitu palki toodi kokku?

794. Tee äärde istutati kaski, ühele poole 30 kaske ja teisele poole 10 kase võrra rohkem. Mitu kaske istutati kokku?

795.	$10 + 10 + 10$	$40 + 40 + 10$	$60 + 20 + 10$
	$20 + 20 + 20$	$30 + 30 + 20$	$30 + 40 + 20$
	$30 + 30 + 30$	$20 + 40 + 40$	$10 + 50 + 30$
	$10 + 50 + 20$	$30 + 20 + 10$	$20 + 40 + 30$

796.	$40 + 20 + 30$	$30 + 50 + 10$	$60 + 10 + 30$
	$10 + 40 + 20$	$20 + 70 + 10$	$50 + 20 + 20$
	$20 + 60 + 10$	$10 + 50 + 20$	$30 + 20 + 50$
	$10 + 20 + 70$	$20 + 70 + 10$	$30 + 60 + 10$

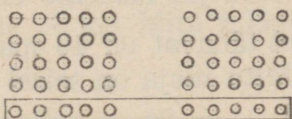
797.	$12 + 5$	$3 + 14$	$6 + 8$	$9 + 8$
	$14 + 6$	$8 + 11$	$7 + 5$	$4 + 7$
	$17 + 2$	$7 + 13$	$9 + 6$	$5 + 8$
	$13 + 7$	$5 + 13$	$8 + 5$	$7 + 9$

798.	16—4	20—4	12—3	18—12
	18—7	20—7	16—7	16—11
	19—6	17—5	14—2	20—17
	17—6	19—8	17—6	20—14

799.	$4 \times 5 + 30$	$4 \times 3 : 2$	$(70 - 50) : 4$
	$10 \times 2 + 60$	$2 \times 8 : 4$	$(60 - 40) : 2$
	$5 \times 4 + 70$	$4 \times 2 : 4$	$(90 - 70) : 5$
	$2 \times 10 + 50$	$2 \times 9 : 3$	$(50 - 30) : 10$

TÄISKUMNETE LAHUTAMINE.

800. Kolhoosnik tõi turule 50 õuna; 10 õuna müüs ta ära. Mitu õuna jäi tal järel?

801.	20—10	60—10	100—10	60—30
	30—10	70—10	40—20	90—30
	40—10	80—10	70—20	80—30
	50—10	90—10	90—20	100—30

802.	60—40	60—50	80—60	90—70
	80—40	80—50	90—60	100—70
	100—40	90—50	100—60	90—80
	70—40	100—50	70—60	100—90

803.	100—10	80—30	$50 + 30$	$80 + 20$
	100—90	80—50	$30 + 50$	$20 + 80$
	90—20	100—40	80—30	100—20
	90—70	100—60	80—50	100—80

804.	60—40	70+20	90—80	80—60
	50+30	40—30	50—10	20+40
	100—70	50—30	60+30	100—70
	50—20	80—40	20+80	30+40

805.	30+50	20+30	70—50	100—70
	90—40	10+90	100—80	20+50
	50+20	80—30	30+60	90—70
	10+60	60—50	50—40	80—70

806. Igast järgmisest arvust lahuta 40: 40, 70, 50, 90, 100.

807. Lahuta 100-st 20-kaupa, kuni midagi ei jää järele: 100, 80, ... 0.

808. Kaarel leidis metsast 30 tõru. 10 tõru andis ta sõbrale. Mitu tõru jäi Kaarlile endale?

809. Ühel pool tänavat on 40 maja, teisel pool on 10 maja vähem. Mitu maja on teisel pool tänavat?

810. Mall korjas jõe äärest 30 kivikest, 20 kivi olid valged, ülejäänud kivid aga värvilised. Mitu värvilist kivi ta leidis?

811. Möödunud aastal oli kolhoosis 60 lehma, tänavu aga 90. Mitu lehma on aasta jooksul juurde tulnud?

812. Aasta alguses oli lasteaias 30 last, nüüd on neid 70. Mitu last on lasteaeda juurde võetud?

813. Osteti meeter paela. 30 cm lõigati ära. Mitu sentimeetrit paela jäi järele?

814. Koosta ülesanne, milles 40-le tuleb liita 30; 100-st lahutada 20.

815. Lõika 2 riba paberit: üks riba 10 cm pikk, teine riba 10 cm võrra pikem kui esimene. Kui pikk on teine riba?

816. Perenaine ostis 10 rubla eest kartuleid ja 30 rubla eest liha. Ta andis 100 rubla. Kui palju raha sai ta tagasi?

817. Tütarlapsel oli 80 kopikat. 20 kopika eest ostis ta vihiku ja 50 kopika eest raamatu. Mitu kopikat jäi tal järele?

818. Kolhoosnik müüs kolmele ostjale 90 õuna. Esimene ostja võttis 40 õuna, teine 30 õuna. Mitu õuna ostis kolmas ostja?

819. 3 kasti tomateid kaalus 90 kg. Esimene kast kaalus 30 ja teine 20 kg. Mitu kilogrammi kaalus kolmas kast?

820. Ühes mesilas on 30 mesipuud, teises on 10 mesipuud rohkem kui esimeses. Mitu mesipuud on kahes mesilas kokku?

821. Ühest mesipuust võeti 20 kg mett, teisest aga 10 kg võrra rohkem. Mitu kilogrammi mett võeti mõlemast mesipuust kokku?

822. Mesinikul oli 70 kg mett. Ta müüs enne 10 kg ja pärast 20 kg. Mitu kilogrammi mett jäi mesinikul järele?

823. Uhes klassis on 40 õpilast, teises aga 10 õpilast vähem. Mitu õpilast on mõlemas klassis kokku?

824. Parki istutati 50 kaske, pärni aga 20 võrra vähem. Mitu puud istutati parki?

825. Esimeses kangas on 30 m riiet, teises on 10 m vähem kui esimeses ja kolmandas 20 m rohkem kui teises. Mitu meetrit riiet on kolmandas kangas?

826. Kivitöölised sillutasid esimesel päeval 50 m tänavat, teisel päeval 30 m rohkem kui esimesel päeval ja kolmandal päeval 10 m rohkem kui teisel päeval. Mitu meetrit tänavat sillutasid kivitöölised kolmandal päeval?

2 pange. Kui palju vett jäi vaati?

828. Õmblejal oli 30 m lõuendit. Ta õmbles 10 voodilina. Iga voodilina peale kulus 2 m lõuendit. Mitu meetrit lõuendit jäi õmblejal järele?

829. Aias kasvas 10 õunapuud. Kevadel istutati veel 4 rida õunapuid, igasse ritta 5 puud. Mitu õunapuud on nüüd aias?

830. Aias kasvas 30 põõsast vaarikaid. Sügisel istutati veel 2 rida vaarikaid, kumbagi ritta 10 põõsast. Mitu põõsast vaarikaid on nüüd aias?

831. Perenaisel oli 30 rubla. 10 rubla eest ostis ta taldriku ja ülejäänud raha eest 4 ühesugust lusikat. Mitu rubla maksis iga lusikas?

832. Poisil oli 50 kopikat. 30 kopikat kulutas ta paberi ostmiseks, ülejäänud raha eest ostis ta 2 ühesugust marki. Mitu kopikat maksis kumbki mark?

833.	$30 + x = 50$	$x + 50 = 80$	$10 + x = 50$
	$40 + x = 70$	$x + 30 = 90$	$20 + x = 60$
	$20 + x = 100$	$x + 40 = 90$	$40 + x = 70$

834.	$x - 10 = 20$	$x - 30 = 50$	$x - 60 = 30$
	$x - 40 = 40$	$x - 40 = 60$	$x - 20 = 80$
	$x - 30 = 30$	$x - 50 = 40$	$x - 70 = 30$

	$60 - x = 20$	$90 - x = 50$	$70 - x = 20$
	$40 - x = 20$	$80 - x = 20$	$90 - x = 80$
	$80 - x = 40$	$100 - x = 60$	$100 - x = 30$

835.	$20 + 20 + 10$	$30 + 10 + 40$	$20 + 50 + 10$
	$10 + 40 + 10$	$40 + 40 + 20$	$60 + 20 + 10$
	$20 + 30 + 30$	$30 + 30 + 10$	$30 + 20 + 50$
	$30 + 20 + 40$	$50 + 20 + 30$	$20 + 30 + 40$

836.	$60 - 10 - 10$	$50 - 20 - 10$	$40 - 30 - 10$
	$80 - 20 - 20$	$70 - 30 - 20$	$80 - 30 - 40$
	$90 - 30 - 30$	$100 - 50 - 30$	$90 - 20 - 60$
	$60 - 20 - 40$	$80 - 10 - 40$	$70 - 20 - 20$

837.	$70 - (40 + 20)$	$100 - (30 - 20)$	$50 - (40 - 20)$
	$80 - (30 + 30)$	$90 - (40 - 10)$	$100 - (70 - 60)$
	$60 - (20 + 40)$	$80 - (60 - 30)$	$90 - (80 - 50)$
	$70 - (80 - 60)$	$30 - (90 - 70)$	$70 - (30 + 20)$

838.	$12 + 4 - 5$	$8 + 3 - 5$	$15 - 12 + 17$
	$13 + 6 - 4$	$4 + 7 - 8$	$18 - 13 + 14$
	$17 + 3 - 8$	$6 + 9 - 7$	$20 - 11 + 7$
	$15 + 2 - 4$	$8 + 5 - 9$	$20 - 14 + 9$

839.	$4 \times 3 : 2$	$2 \times 6 : 4$	$16 : 2 : 2$
	$2 \times 8 : 4$	$2 \times 10 : 5$	$20 : 2 : 2$
	$4 \times 5 : 2$	$6 \times 3 : 2$	$12 : 3 : 4$
	$3 \times 6 : 9$	$8 \times 2 : 8$	$18 : 2 : 3$

840.	$(14-9) \times 3$	$(70-50) : 2$	$(7+8) : 3$
	$(11-8) \times 6$	$(5+7) : 3$	$(11-9) \times 7$
	$(15-8) \times 2$	$(80-60) : 4$	$(13-9) \times 5$
	$(13-4) \times 2$	$(6+9) : 5$	$(20-2) : 6$

TÄISKÜMNETE KORRUTAMINE.

841. Kolmelt peenralt võeti igäühelt 10 kurki. Mitu kurki võeti kokku?

842.	10×1	10×5	10×9	20×4
	10×2	10×6	10×10	20×5
	10×3	10×7	20×2	30×2
	10×4	10×8	20×3	30×3

843.	40×2	20×4	40×2	30×2
	50×2	30×3	20×1	20×3
	10×7	10×9	30×3	10×4
	20×5	10×6	10×8	20×4

844. Mitu kopikat on kahes 20-kopikases? kolmes 20-kopikases? neljas? viies?

845. Õunapuud istutati 3 ritta, igasse ritta 30 puud. Mitu õunapuud istutati üldse?

846. Kahele poole teed istutati puid, kummalegi poole 50 puud. Mitu puud istutati üldse?

847. Aiast võeti 2 kotti porgandeid, kummaski kotis 40 kg. Mitu kilogrammi porgandeid võeti aiast?

848. Lasteaiale osteti pühadeks 4 kg kompvekke, 20 rubla kilogramm. Kui palju raha maksti kompvekkide eest?

849. Kioskis on 4 kasti küpsiseid, igas kastis 20 kg. Esita küsimus ja lahenda ülesanne.

850. Koosta ülesandeid, milles tuleb:

$$10 \times 6; \quad 20 \times 5; \quad 30 \times 3.$$

851. Vanaemal on 4 kana. Iga kana munes 20 muna. 50 muna jättis vanaema endale, ülejäänud munad müüs ta ära. Mitu muna müüs ta ära?

852. Kioskisse toodi 3 kasti õunu, 30 kg kastis. 70 kg õunu müüdi esimesel päeval ära. Mitu kilogrammi õunu jäi järele?

853. Peetril oli kolm 20-kopikast, Kaljul oli 10 kopikat rohkem kui Peetril. Kui palju raha oli Kaljul?

854. Vennal on kolm 20-kopikast, õel on 30 kopikat rohkem kui vennal. Kui palju raha on õel?

855. Esimeselt maatükilt võeti 2 kotti kartuleid, kummaski kotis 30 kg, teiselt maatükilt võeti 30 kg rohkem kui esimeselt. Mitu kilogrammi kartuleid võeti teiselt maatükilt?

856. Kalju ostis kolm 20-kopikast vihikut, 10 kopikat jäi tal järele. Kui palju raha oli Kaljul enne ostu?

857. Kolhoosnik müüs kuuele ostjale igapähele 10 kg õunu. Tal jäi 40 kg õunu veel järele. Mitu kilogrammi õunu oli kolhoosnikul enne müüki?

858.	$10 \times 4 + 50$	$20 \times 3 + 40$	$30 \times 2 - 60$
	$10 \times 8 + 20$	$40 \times 2 - 50$	$50 \times 2 - 70$
	$10 \times 7 - 40$	$30 \times 3 - 70$	$10 \times 9 - 80$
	$10 \times 3 + 70$	$50 \times 2 - 10$	$20 \times 5 - 40$
859.	$20 \times 4 - 50$	$20 \times 5 - 90$	$30 \times 3 - 20$
	$10 \times 6 + 30$	$10 \times 5 + 30$	$10 \times 10 - 60$
	$10 \times 9 - 70$	$10 \times 3 + 40$	$20 \times 4 - 30$
	$20 \times 3 - 50$	$10 \times 10 - 30$	$30 \times 2 + 40$
860.	$13 + 5 - 6$	$7 + 6 - 9$	$16 - 11 + 12$
	$11 + 8 - 5$	$5 + 9 - 8$	$19 - 13 + 14$
	$14 + 6 - 9$	$3 + 8 - 9$	$20 - 17 + 15$
	$17 + 2 - 6$	$4 + 7 - 8$	$20 - 12 + 11$
861.	$3 \times 2 \times 2$	$2 \times 6 : 4$	$14 : 7 \times 8$
	$2 \times 2 \times 3$	$3 \times 6 : 9$	$15 : 5 \times 3$
	$2 \times 2 \times 2$	$4 \times 4 : 8$	$6 : 3 \times 9$
	$2 \times 4 \times 2$	$2 \times 10 : 4$	$9 : 3 \times 6$
862.	$30 \times (12 - 9)$	$40 \times (18 : 9)$	
	$20 \times (18 - 13)$	$20 \times (15 : 5)$	
	$10 \times (20 - 14)$	$30 \times (16 : 8)$	
	$20 \times (14 - 9)$	$20 \times (20 : 4)$	

TÄISKUMNETE JAGAMINE.

863. 20 õuna pandi võrdselt kahele taldrikule. Mitu õuna pandi kummalegi taldrikule?

864.	$20 : 2$	$70 : 7$	$60 : 2$	$80 : 4$
	$30 : 3$	$80 : 8$	$80 : 2$	$90 : 3$
	$40 : 4$	$90 : 9$	$100 : 2$	$100 : 5$
	$50 : 5$	$100 : 10$	$60 : 3$	$70 : 7$
	$60 : 6$	$40 : 2$	$90 : 3$	$60 : 2$

865.	30 : 3	100 : 5	80 : 4	50 : 5
	60 : 2	40 : 4	100 : 10	100 : 5
	70 : 7	60 : 3	90 : 3	60 : 2
	80 : 2	80 : 8	60 : 6	90 : 9

866. Mihkel, Kalju ja Ilmar korjasid ühtekokku 60 pähkli, mis nad omavahel võrdselt ära jaotasid. Mitu pähkli sai igaks neist?

867. Kahes kotis on kokku 100 kg keeduvilja, kummaski kotis on ühepalju. Mitu kilogrammi keeduvilja on kummaski kotis?

868. 4 m riiet maksab 80 rubla. Kui palju maksab 1 meeter seda riiet?

869. 3 kg marju maksab 30 rubla. Kui palju maksab 1 kg neid marju?

870. Aednik korjas 40 kg maasikaid. Poole võetud maasikaist müüs ta ära. Mitu kilogrammi maasikaid müüs aednik ära?

871. Perenaisel oli 100 rubla. Poole oma rahast kulutas ta juurvilja ostmiseks. Kui palju raha eest ostis perenaine juurvilja?

872. Poisil oli 80 kopikat. Neljandiku oma rahast kulutas ta pliiatsi ostmiseks. Kui palju maksis pliiats?

873. Silla ehitamiseks oli vaja 80 palki kohale tuua. Esimesel päeval toodi kohale neljandik kõigist palkidest. Mitu palki toodi esimesel päeval kohale?

874. 50-meetrilise sitskanga otsast lõigati 20 m ära, ülejäänud sits müüdi võrdselt kolmele ostjale. Mitu meetrit sitsi müüdi igale ostjale?

875. Ühe puu alt leidis Mihkel 30 ja teise puu alt 50 õuna. Kõik õunad pani ta võrdselt kahte korvi. Mitu õuna pani ta kumbagi korvi?

876. Jüril oli 50 kopikat. Isa andis talle niisama palju raha veel juurde. Kogu oma raha eest ostis Jüri 5 ühesugust vihikut. Kui palju maksis iga vihik?

877. 80 kg kartuleid pandi võrdselt kahte kotti. Esimesest kotist võeti 10 kg ära. Mitu kilogrammi kartuleid jäi sellesse kotti?

878. 60 l piima valati võrdselt 3 anumasse. Ühest anumast müüdi 16 l ära. Mitu liitrit piima jäi sellesse anumasse?

879. 8-lt peenralt korjati igapähe 10 kg maasikaid. Kõik maasikad pandi võrdselt 4 korvi. Mitu kilogrammi maasikaid pandi igasse korvi?

880. 5 poissi jaotas omavahel võrdselt 50 pähklit. Mitu pähklit sai kaks poissi?

881. 100 kg küpsiseid pandi võrdselt 5 kasti, 3 kastit müüdi ära. Mitu kilogrammi küpsiseid müüdi ära?

882. 3 m riiet maksab 90 rubla. Kui palju maksab 2 m seda riiet?

883. 2 kg pähkleid maksab 20 rubla. Kui palju maksab 5 kg neid pähkleid?

884. On vaja teha tara, mille pikkus on 40 m. Esimesel päeval tehti neljandik tarast. Mitu meetrit tara jäi veel teha?

885. Kalurid vedasid noota ja said 80 kala. Neljandiku saadud kaladest müüsid nad ära. Mitu kala jäi neil järele?

886.	$10 \times 4 : 2$	$50 \times 2 : 4$	$10 \times 6 : 2$
	$20 \times 3 : 2$	$10 \times 8 : 4$	$40 \times 2 : 4$
	$30 \times 3 : 9$	$20 \times 5 : 10$	$30 \times 2 : 3$
	$10 \times 6 : 3$	$20 \times 4 : 8$	$50 \times 2 : 10$

887.	$(30 + 50) : 8$	$(100 - 30) : 7$	$(40 + 60) : 10$
	$(20 + 70) : 3$	$(80 - 20) : 3$	$(90 - 40) : 5$
	$(10 + 50) : 2$	$(90 - 10) : 4$	$(70 - 30) : 2$
	$(30 + 20) : 5$	$(100 - 20) : 2$	$(90 - 30) : 6$

888.	$13 + 4 - 2$	$4 + 7 - 9$	$14 - 11 + 17$
	$14 + 6 - 8$	$6 + 9 - 8$	$19 - 16 + 12$
	$12 + 8 - 6$	$7 + 5 - 6$	$20 - 17 + 14$
	$11 + 7 - 4$	$4 + 9 - 7$	$20 - 13 + 12$

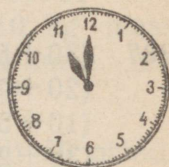
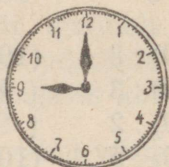
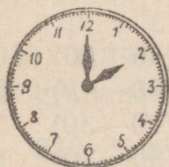
889.	$3 \times 6 : 2$	$16 : 8 \times 7$	$15 : 5 : 3$
	$2 \times 3 : 3$	$16 : 4 \times 3$	$18 : 2 : 3$
	$4 \times 5 : 10$	$12 : 2 \times 3$	$20 : 4 : 5$
	$2 \times 6 : 4$	$18 : 9 \times 6$	$16 : 2 : 2$

890.	$60 : 2 : 3$	$80 : 2 : 2$	$90 : 3 : 3$
	$80 : 4 : 2$	$50 : 5 : 2$	$80 : 4 : 5$
	$100 : 2 : 5$	$90 : 9 : 5$	$60 : 3 : 4$

891.	70 : (13— 6)	100 : (11— 6)	40 × (19—17)
	90 : (12— 9)	60 : (17—14)	30 × (20—18)
	80 : (20—12)	50 : (14— 9)	20 × (11— 7)
	60 : (17—14)	80 : (18— 9)	10 × (13— 7)

892.	30 : (18 : 6)	60 : (18—15)	18 : 3 + 7
	100 : (20 : 4)	90 : (17— 8)	20 : 5 + 13
	80 : (16 : 2)	80 : (20—16)	3 × 3 + 8
	40 : (18 : 9)	90 : (11— 8)	2 × 6 + 7

893.	80 : 4 × 3	30 × (15—12)	90 : (18 : 9)
	100 : 5 × 4	50 × (11— 9)	70 : (14 : 2)
	90 : 3 × 2	20 × (13— 8)	80 : (20 : 2)
	60 : 2 × 3	40 × (13—11)	60 : (12 : 4)

894. Missugust kella-aega näitavad kellad?

895. Lõika papist välja kella numbrilaud ja osutid. Kinnita osutid numbrilaua külge. Pane numbrilaul osutid nii, nagu nad on kell 3, kell 6, kell 8, kell 11.

896. Ööpäev algab kell 12 öösel. Kui palju aega on möödunud ööpäeva algusest kella 12-ni päeval? kella 12-st päeval kella 12-ni öösel? Mitu tundi on ööpäevas?

Ööpäevas on 24 tundi.

897. Missugusel aasta-ajal on kõige pikemad päevad? kõige lühemad päevad?

Millal on kõige lühemad ööd? kõige pikemad ööd?

KORDAMINE.

898.	$3+5-7+9-6$	$4+6-7+5-6$
	$1+9-8+5-3$	$5+2-3-4+8$
	$10-1-7+6-5$	$9-5-3+6-5$

899.	$12+4$	$18+2$	$5+14$	$4+16$	$8+3$
	$16+2$	$15+5$	$2+17$	$7+13$	$7+5$
	$13+5$	$12+8$	$3+14$	$9+11$	$4+9$

900.	$16-2$	$20-5$	$18-16$	$20-18$	$12-4$
	$19-4$	$20-3$	$17-14$	$20-11$	$16-8$
	$17-3$	$20-6$	$19-18$	$20-16$	$17-9$

901	$15+4-6+2$	$4+13-15+18$
	$13+5-7+9$	$6+12-17+19$
	$11+8-6+7$	$3+14-12+11$

902.	1×6	3×3	4×2	5×3	6×3
	2×5	3×6	4×4	5×2	8×1
	2×9	3×5	4×3	5×4	9×2
	2×7	3×4	4×5	6×2	10×2

903.	$6:2$	$12:3$	$12:4$	$10:5$	$14:7$
	$10:2$	$6:3$	$8:4$	$20:5$	$18:9$
	$16:2$	$18:3$	$16:4$	$15:5$	$12:6$
	$20:2$	$15:3$	$20:4$	$18:6$	$16:8$

904.	$2 \times 6 : 4$	$14 : 2 \cdot 7$	$20 : 2 : 2$
	$3 \times 2 : 3$	$15 : 5 \times 6$	$16 : 4 : 2$
	$1 \times 8 : 2$	$18 : 9 \times 5$	$12 : 2 : 6$
	$3 \times 4 : 6$	$10 : 2 \times 4$	$20 : 2 : 5$

905.	$20 + 10$	$20 + 70$	$40 - 10$	$70 - 50$
	$30 + 30$	$30 + 50$	$80 - 40$	$100 - 90$
	$40 + 20$	$10 + 80$	$100 - 20$	$80 - 70$
	$60 + 40$	$70 + 30$	$60 - 50$	$90 - 30$

906.	$60 + 40 - 70$	$30 + 70 - 80$	$70 + 20 - 40$
	$20 + 30 - 50$	$20 + 60 - 70$	$30 + 50 - 80$
	$40 + 50 - 60$	$10 + 90 - 40$	$40 + 30 - 50$
	$100 - 70 + 50$	$50 + 30 - 60$	$90 + 10 - 60$

907.	$30 \times 2 : 3$	$80 : 4 \times 5$	$40 : 4 : 2$
	$10 \times 8 : 4$	$60 : 6 \times 9$	$100 : 10 : 5$
	$9 \times 10 : 3$	$100 : 5 \times 4$	$90 : 3 : 3$
	$4 \times 10 : 2$	$70 : 7 \times 5$	$60 : 2 : 3$

908.	$40 \times 2 : 8 + 60$	$20 \times 3 : 6 \times 9$
	$30 \times 2 : 3 - 16$	$10 \times 10 : 5 - 19$
	$20 \times 5 : 10 + 80$	$20 \times 3 : 6 : 10$
	$20 \times 4 : 2 - 30$	$50 \times 2 : 5 + 70$

909. Enne Suurt Oktoobrirevolutsiooni oli ühes linnas ainult 40 kivimaja. Nõukogude võimu ajal on sinna ehitatud veel 60 niisugust maja. Mitu kivimaja on nüüd selles linnas?

910. Ühes sovhoosis on 30 traktorit, teises on 20 traktorit rohkem. Mitu traktorit on teises sovhoosis?

911. Kastist müüdi 30 kg kompvekke, kasti jäi veel 10 kg. Mitu kilogrammi kompvekke oli kastis enne müüki?

912. Tütarlaps noppis 50 lumikellukest ja tegi neist 2 kimpu. Ühte kimpu pani ta 30 lumikellukest. Mitu lumikellukest pani tütarlaps teise kimpu?

913. Uus maja ehitati kõrvuti vana majaga. Uue maja kõrgus on 20 m, vana maja on 16 m madalam kui uus maja. Kui kõrge on vana maja?

914. Töölisasulasse ehitati 5 uut maja. Igas majas on 20 korterit. Mitu korterit on viies majas kokku?

915. 12-st meetrist riidest õmmeldi 3 ühesugust seelikut. Mitu meetrit riidet kulus iga seeliku õmblemiseks?

916. Brigaadis on 20 töolist. Pooled neist on noorukid. Mitu noorukit on selles brigaadis?

917. Maakoolis on 80 õpilast, neljandik neist õpib väga hästi. Mitu õpilast õpib selles koolis väga hästi?

918. Koosta ülesanne, milles on vaja $20 + 2$, $20 - 2$, 20×2 , $20 : 2$.

919. Aeda istutati 12 kirsipuud, õunapuid istutati 8 võrra vähem. Mitu puud istutati kokku?

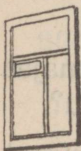
920. Ühel pool tänavat on 40 maja, teisel pool on 10 maja rohkem. Mitu maja on selles tänavas kokku?

921. Kolhoosi aeda oli vaja istutada 80 viljapuud. Esimesel päeval istutati 30 ja teisel 40 puud. Mitu puud jäi veel istutada?

922. Jaan ostis 20 kopika eest vihiku ja 30 kopika eest sullepea. Ta andis kassasse 60 kopikat. Kui palju raha sai ta tagasi?

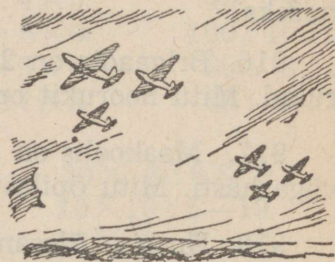
923. Poiss luges raamatut kolmel päeval, iga päev 20 lehekülge. Pärast seda jäi tal lugeda veel 10 lehekülge. Mitu lehekülge oli raamatus?

924. Mats ostis 30 kopika eest sullepea, neli 5-kopikast jäi tal järele. Kui palju raha oli Matsil enne ostu?

925. Üks tiskler teeb 6 ja teine 4 raami päevas. Mitu raami teevad mõlemad tisklerid 5 päevaga?

926. Lennuväljal oli 20 lennukit. 3 lüli tõusis õhku, igas lülis 3 lennukit. Mitu lennukit jäi lennuväljale?

927. Lennuväljal oli 15 lennukit. 2 lüli tõusis õhku, kummaski lülis 3 lennukit. Mitu lennukit jäi lennuväljale?

928. Ühelt õunapuult võeti 60 ja teiselt 40 õuna. Kõik õunad pandi võrdselt kahte korvi. Mitu õuna pandi kumbagi korvi?

929. Kolmel riiulil on 80 raamatut: ülemisel riiulil on 20 raamatut, kahel alumisel riiulil on ühepalju raamatuid. Mitu raamatut on kummalgi alumisel riiulil?

930. 30 rubla eest osteti kauss ja 4 taldrikut. Kauss maksab 10 rubla. Kui palju maksab taldrik?

931. 20 rubla eest osteti 1 pirn ja 8 õuna. Pirn maksis 4 rubla. Kui palju maksis õun?

932. Oli vaja maha lõigata 80 puud. Esimesel päeval lõikasid metsatöölised neljandiku kõigist puudest. Mitu puud jäi veel lõigata?

933. Kolhoosnik viis turule 40 muna. Uhele ostjale müüs ta poole kõigist munadest, teisele ostjale aga 8 muna vähem kui esimesele. Mitu muna müüs ta teisele ostjale?

934. 2 lusikat maksab 6 rubla. Kui palju maksab 5 niisugust lusikat?

935. 18 l piima valati võrdselt kolme anumasse. Kui palju piima on kahes anumas?

936. 3 m riiet maksab 30 rubla. Perenaine ostis 7 m seda riiet. Kui palju maksis perenaine oma ostu eest?

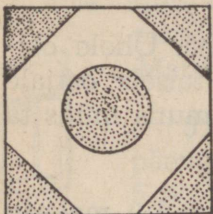
937. Vahemaa kahe poisi vahel oli 80 m. Poisid läksid teineteisele vastu. Uks poiss käis kuni kohtumiseni 50 m. Mitu meetrit käis teine poiss?

938. Talvel oli jõgi 30 m lai. Kevadel suurvee ajal läks jõgi ühelt poolt 20 m ja teiselt poolt 10 m üle kallaste. Kui lai oli jõgi suurvee ajal?

939. Oli vaja teha 60 m pikkune tara. Esimesel päeval tehti 20 m ja teisel päeval 30 m. Mitu meetrit tara jäi veel teha?

940. Parki istutati 20 kaske; pappleid istutati 10 võrra rohkem kui kaski ja pärni nii palju kui kaski ja pappleid kokku. Kui palju istutati pärni?

941. Kangas oli 20 m sitsi. Kanga otsast lõigati 3 m kleidiks ja 10 m särkideks. Mitu meetrit sitsi jäi kangast järele?

942. Istutati 90 lilletaime; 10 taime istutati ümmargusele peenrale ja ülejäänud taimed 4-le kolmnurksele peenrale, igale peenrale võrdselt. Mitu lilletaime istutati igale kolmnurksele peenrale?

943. Õmblejale anti 15 m lõuendit ja öeldi: „Palun 3-st meetrist õmmelda padjapüüre, ülejäänud riidest aga 3 voodilina.“ Mitu meetrit lõuendit kulus iga voodilina õmblemiseks?

944. Ülol on 90 kopikat. Ta tahab osta 4 vihikut, 20 kopikat vihik. Mitu kopikat jääb tal siis järele?

945. Mesinik tõi mesilast 19 kg mett ja ütles tütrele: „4 kg jäta mesilastele, ülejäänud mesi pane võrdselt 3 purki.“ Mitu kilogrammi mett pandi igasse purki?

946. Kolmeks kleidiks kulus 12 m satiini. Mitu meetrit satiini kulub 5-ks niisuguseks kleidiks?

947. Üks tisler teeb 3 ja teine 2 taburetti päevas. Mitu taburetti teevad mõlemad tislid 4 päevaga?

948. 4 tütarlast punus igaüks 3 pärga, viies tütarlaps punus 5 pärga. Mitu pärga punusid kõik tütarlapsed kokku?

949. Osteti 19 m lõuendit, sitsi osteti 4 m vähem kui lõuendit. Sitsist õmmeldi 5 ühesugust kleiti. Mitu meetrit sitsi kulus igaks kleidiks?

950. 3 kahvlit maksab 6 rubla. Kui palju maksab 5 niisugust kahvlit?

951.	$13 + 4 - 9 + 6$	$12 - 5 + 9 - 13$
	$5 + 7 - 8 + 9$	$14 - 8 + 5 - 8$
	$12 + 5 - 3 - 5$	$15 - 7 + 9 - 14$
	$16 - 7 + 4 - 7$	$13 - 9 + 7 - 6$

952.	$6 \times 3 - 15$	$18 : (11 - 9)$	$14 : 7 : 2$
	$2 \times 6 + 8$	$12 : (13 - 7)$	$8 \times 2 : 4$
	$3 \times 3 + 7$	$15 : (14 - 9)$	$2 \times 9 : 6$
	$5 \times 4 - 14$	$20 : (20 - 16)$	$4 \times 5 : 10$

953.	$(13 + 7) : 10$	$(20 - 4) : 2$	$(13 - 9) \times 5$
	$(18 - 12) : 6$	$(17 - 9) : 4$	$(17 - 15) \times 7$
	$(7 + 9) : 8$	$(14 - 9) : 5$	$(18 - 6) : 3$

954.	$30 \times 3 : 9$	$60 : (12 - 9)$	$50 \times 2 - 70$
	$20 \times 4 : 8$	$70 : (14 - 7)$	$40 \times 2 - 50$
	$60 : 3 : 2$	$90 : (11 - 8)$	$30 \times 2 : 3$

955.	$14 : 7 \times 8$	$30 \times 3 : 9$	$20 \times 4 : 2$
	$18 : 9 \times 6$	$40 \times 2 : 8$	$30 \times 2 : 6$
	$16 : 2 \times 1$	$50 \times 2 : 5$	$50 \times 2 : 10$

$$956. \quad (80-60) : (11-6) \quad 20 \times 4 - 70 + 90$$

$$(90-80) : (11-9) \quad 4 \times 5 + 80 - 100$$

$$(50-30) : (30-20) \quad 10 \times 8 - 50 + 60$$

957. Pane tehete märgid.

$$18 \dots 6 = 3$$

$$15 \dots 3 = 5$$

$$15 \dots 9 = 6$$

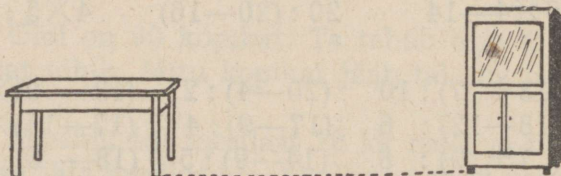
$$70 \dots 7 = 10$$

$$60 \dots 3 = 20$$

$$30 \dots 20 = 50$$

Peamurdmist.

958. Laud on kapist 4 m kaugusel. Mitu meetrit on nende vahe siis:

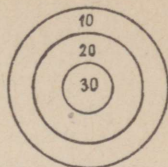
a) kui lauda nihutada 2 m vasakule ja kappi 2 m paremale?

b) kui lauda nihutada 2 m paremale ja kappi 2 m vasakule?

d) kui lauda ja kappi nihutada 2 m paremale?

959. M ä n g. Maa peale joonistatakse 3 ringi. Lapsed viskavad kordamööda liivakotikesega.

Väikese ringi tabamise eest saab mängija 30 silma, keskmise ringi tabamise eest 20 silma ja välise ringi tabamise eest 10 silma. Võidab see, kes esimesena saab 100 silma.

SISUKORD

	Lk.
Esimene kümme	3
Teine kümme	54
Esimene sada	126
Kordamine	145

Tõlkinud Juhan Lohk.

Vastutav toimetaja V. A r a k.
Keeleline toimetaja M. S e p p.

Ladumisele antud 24. III 1949. Trükkimisele antud 4. VI 1949. Paber 56 : 79 sm, $\frac{1}{16}$. Trüki-
arv 22000. Trükitähti trükipoognas 3800 Trükipoognaid 9,75. Arvutuspoognaid 7,5.
MB-04262. Tellimise nr. 1704. Trükikoda „Kommunist“, Tallinn, Pikk tän. 2.

На эстонском языке.

Н. Н. Никитин, Г. Б. Поляк и Л. Н. Володина.

Сборник арифметических задач и упражнений для I го класса
начальной школы.

KBI. 3.60

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00463084 6

49 645